SOČA SNIK

Publikacija Posoškega razvojnega centra

LETNIK XXIII, ŠT. 4/2022

BOVEC, KOBARID, TOLMIN
ISSN 2350-4420

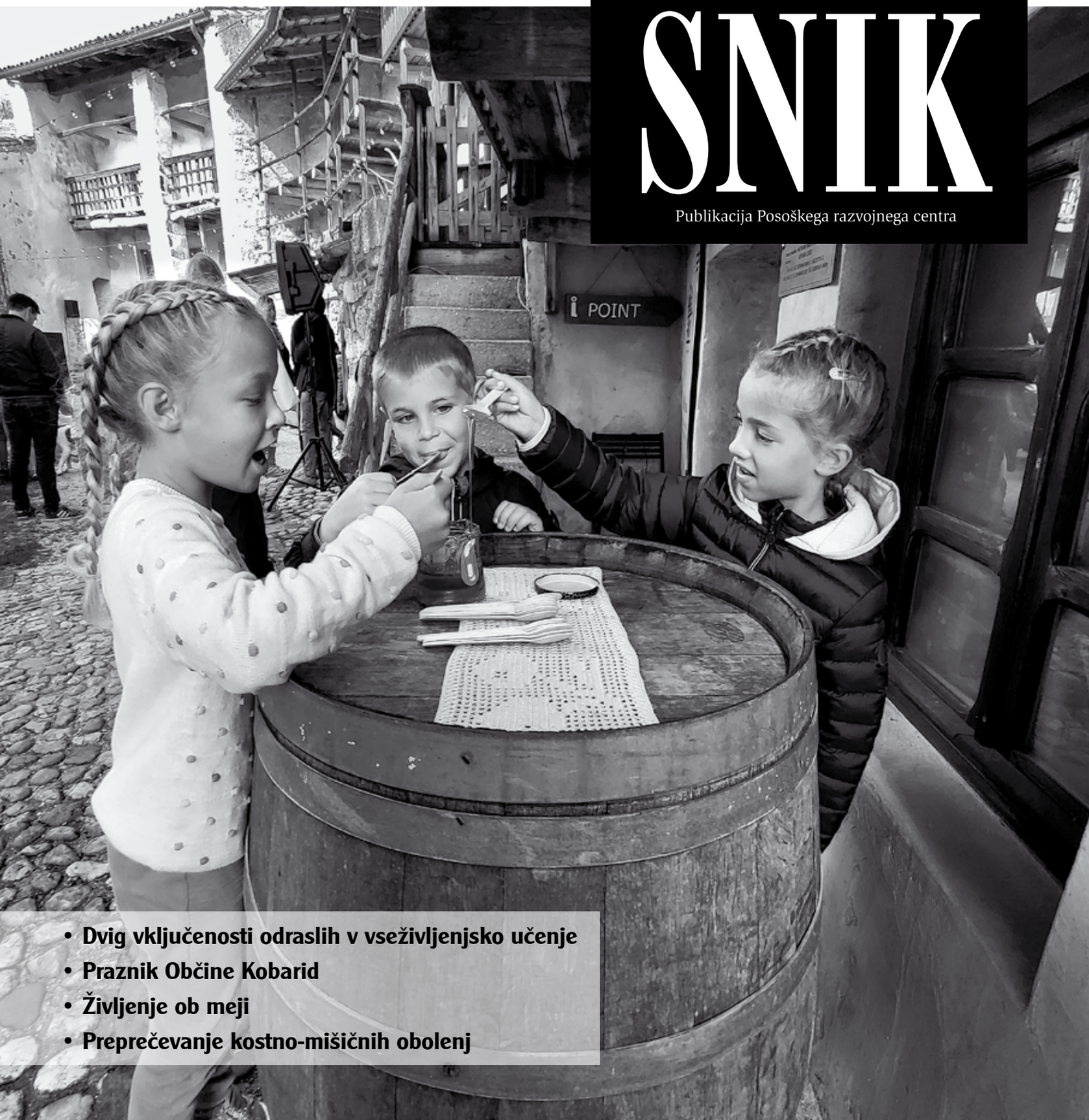

- **Dvig vključenosti odraslih v vseživljenjsko učenje**
- **Praznik Občine Kobarid**
- **Življenje ob meji**
- **Preprečevanje kostno-mišičnih obolenj**

SOČA SNIK

tudi na Facebooku

Posoški razvojni center

Zapisano ne gre v pozabo

Za nami so meseci pestrega dogajanja, ko je dolina pokala po šivih, ko smo se spopadali z vremenskimi nevšečnostmi in ko so nas organizatorji dogodkov vabili na vse konce naših treh občin. Nemalo tega smo prelili tudi na papir *SOČAsnika*, z namenom informiranja, obujanja spominov, pa tudi za to, da ostane zapisano in da bodo lahko morda o tem nekoč brali tudi naši zanamci. Zapisano namreč ne bo šlo v pozabo, saj bo svoj prostor našlo tudi v knjižnicah. S tem nimam v mislih le tistih na našem območju; obvezni izvod našega tiskanega medija v prvi vrsti hranijo ***Nacionalna univerzitetna knjižnica***, ***Univerzitetna knjižnica Maribor***, osrednje območne knjižnice in osrednji knjižnici Slovencev v zamejstvu. Zakonska obveznost zbiranja obveznega izvoda na območju današnje Slovenije poteka že dobri dve stoletji, njen namen pa je zagotavljanje ohranjanja in dostopnosti pisne nacionalne kulturne dediščine.

Knjižnice so hram učenosti, bogata zakladnica dediščine, ki nam na krilih znanja odpirajo pot v prihodnost. Odkrivajo nam znane in neznane svetove, vodijo nas v svet domišljije in spomina. Morda se zdi, da je v zadnjem obdobju knjige zasenčil svetovni splet. Tudi sami ga pri tem podpiramo, ko namesto da bi v roke vzeli leksikon ali priročnik, informacije raje (predvsem hitreje) poiščemo na spletu. K temu nas sili tudi vse hitrejši tempo življenja. A ljudje smo si različni in za mnoge je še vedno tiskana knjiga tista, ki jo raje vzamemo v roke ter s prsti spolzimo skozi strani.

Zakladnico zapisanih dosežkov človeškega znanja in domišljije hranijo tudi vse enote naše ***Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin***. Konec septembra je praznovala svoj dan knjižnice in s tem tudi letos počastila rojstni dan pisatelja **Cirila Kosmača**, po katerem nosi ime. V spomin nanj so v Tolminu postavili priložnostno razstavo. Ob prazniku pa so po vseh svojih enotah organizirali tudi druge raznolike dogodke (pravljično popoldne, delavnico izdelave papirja, znanstvene poskuse, predavanje, poučno predstavo, literarni in literarno glasbeni večer) v želji, da bi dosegli kar najširši krog prebivalcev Zgornjega Posočja. Še posebej so izpostavili kobariško knjižnico, ki je letos praznovala 20-letnico delovanja (več o tem lahko preberete na straneh 19–20). Kot pravi direktorica knjižnice **Jerneja Berginc**, so v sklopu praznovanja želeli pokazati, da je knjižnica tu za vse starostne skupine in nepogrešljiva podpora vseživljenjskemu učenju.

Mateja Kutin,
glavna in odgovorna urednica

Številka vpisa v razvid medijev: 787
ISSN 2350-4420

Izdal in založil:
Posoški razvojni center
Trg tigrovcev 1, 5220 Tolmin

Zanj:
Simon Škvor, direktor Posoškega razvojnega centra

Naslov:
Uredništvo SOČAsnika
Trg tigrovcev 1, 5220 Tolmin

Telefon:
05/38-41-502 (glavna urednica)
05/38-41-510 (pomočnica urednice)

E-pošta:
socasnik@prc.si

Spletne strani:
www.prc.si/socasnik
(arhiv izdaj od leta 2003 dalje)

Glavna in odgovorna urednica:
Mateja Kutin

Pomočnica urednice:
Tatjana Šalej Faletič

Izbor vsebin občinskih strani:
Milan Štulc (za Občino Bovec),
Nataša Hvala Ivančič (za Občino Kobarid),
Špela Kranjc (za Občino Tolmin)

Oglasno trženje:
05/38-41-510 (Tatjana Šalej Faletič)
Cenik oglasov najdete na spletni strani:
www.prc.si/socasnik/dodatno/cenik-oglasevanja

Lektoriranje:
Polona Hadalin Baša, Špela Kranjc (strani Občine Tolmin)

Fotografija na naslovnici:
Nataša Hvala Ivančič

Ilustracija:
Marko Podjavoršek

Oblikovanje, tehnična priprava in tisk:
Gaya d.o.o.

Naklada:
7.300 izvodov

Distribucija:
SOČAsnik se brezplačno distribuira po vseh gospodinjstvih Zgornjega Posočja.

Publikacijo sofinancirajo:
Občina Bovec, Občina Kobarid in Občina Tolmin

Letnik XXIII, št. 4, 2022

Tiskano na okolju prijaznem papirju.

Utrinki

VSAKO POZABLJANJE ŠE NI DEMENCA

Tolmin – Svetovni dan alzheimerjeve bolezni, ki sodi med najpogostejše vzroke demence, že vrsto let obeležujemo 21. septembra. V tem času po vsem svetu poteka mednarodna kampanja ozaveščanja o tej nehvaležni bolezni in demenci. Tako ena, kot druga bolezen močno prizadeneta in spremenita posameznika ter

V ŽELJI PO BOLJŠI PREPOZNAVNOSTI ALZHEIMERJEVE BOLEZNI IN DEMENCE TER ZMANJŠEVANJU STIGMATIZACIJE *je društvo Spominčica Zgornjega Posočja Tolmin v torek, 20. septembra, organiziralo Sprehod za spomin. Ta se je začel pred Centrom MINK, kjer so pripravili tudi krajši kulturni program.* ***Foto: Miran Klinkon***

Iz vsebine

4 PRC-jeva oglasna deska

6 Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc v dolini Soče II: Dvig vključenosti odraslih v vseživljenjsko učenje

Iz občinskih uprav
8 Občina Bovec
14 Občina Kobarid
23 Občina Tolmin

30 Novice iz zamejstva: Življenje ob meji

32 LAS Dolina Soče: Pestra jesen in podeželje – v sožitju že od nekdaj

34 Poskrbimo za zdravje: Novo brezplačno spletno orodje – dobrodošla pomoč

36 Koledar prireditev

SOČASNIK

BOVEC • KOBARID • TOLMIN

POSOŠKI RAZVOJNI CENTER
TRG TIGROVCEV 1
5220 TOLMIN

OGLAS V SOČASNIKU **BO PONESEL VAŠE IME** V VSA POSOŠKA GOSPODINJSTVA – IZKORISTITE TUDI **MOŽNOST OBJAVE BARVNIH** OGLASOV.

Vse o oglaševanju v našem periodičnem tiskanem mediju z nakladom 7.300 izvodov najdete na spletni strani **www.prc.si**, lahko pa se obrnete tudi na Tatjano Šalej Faletič (**05/38-41-510**, **tatjana.sf@prc.si**).

REZERVIRAJTE SI SVOJ OGLASNI PROSTOR

IN NAGOVORITE 7.300 GOSPODINJSTEV!

POSTANITE NAROČNIK/-ICA e-SOČAsnika

Vsi, ki želite postati naročniki ***e-SOČAsnika,*** nam prek povezave https://bit.ly/2GBGraz posredujte vaš e-naslov, na katerega vam bomo pošiljali povezavo na naš spletni medij.

Uredništvo

IZID NASLEDNJE ŠTEVILKE

Naslednja številka bo izšla predvidoma decembra. Če bi želeli v SOČAsniku objaviti prispevek, nam besedilo posredujte do 18. novembra oziroma se o roku dogovorite z urednico.
Na spletni strani **www.prc.si/socasnik/dodatno/objava-prispevka** sta na voljo obrazec in podrobnejša navodila za vpis besedil, ki bi jih želeli objaviti. Objavili bomo samo tista, ki jih boste skladno z uredniško politiko poslali v okviru dane aplikacije, posredovane **fotografije** pa naj bodo **v visoki resoluciji** (vsaj 1 Mb).

Uredništvo

Utrinki

hkrati vplivata na kakovost življenja bolnika in njegovih svojcev. Ob tem moramo vedeti, da vsako pozabljanje še ne predstavlja demence! Kot opozarjajo na spletni strani spomincica.si, lahko o tem govorimo šele takrat, ko prvi znaki postanejo tako pogosti, da motijo posameznikov vsakdan. Na kaj moramo biti torej pozorni?

Med prve znake demence štejemo:
- postopno izgubo spomina, ki vpliva na vsakodnevno življenje;
- težave pri komuniciranju (iskanje pravih besed) in sledenju informacij;
- osebnostne in vedenjske spremembe;
- upad intelektualnih funkcij, slabo oziroma okrnjeno presojo ali organizacijo;
- težave pri izvajanju vsakodnevnih opravil;
- iskanje, izgubljanje in prestavljanje stvari;
- izgubo časovne in prostorske orientacije;
- ponavljanje istih vprašanj;
- spremembe vedenja in razpoloženja;
- izgubo volje (zapiranje vase, umik od dela, izogibanje družbi in podobno).

V želji, da bi povečali prepoznavnost in vedenje o alzheimerjevi bolezni ter demenci in prispevali k zmanjševanju stigmatizacije, smo v društvu Spominčica Zgornjega Posočja Tolmin v torek, 20. septembra, organizirali Sprehod za spomin. Ta se je začel pred Centrom MINK, kjer smo pripravili krajši kulturni program. Po uvodnem pozdravu podpredsednice društva **Majde Pagon** so zapeli in dogodek z deklamacijami popestrili otroci iz treh skupin Vrtca Ilke Devetak Bignami Tolmin. Ob zvokih harmonike **Bogdana Kosmača** so se zavrteli tudi plesalci Folklorne skupine Razor.

Sledil je najprisrčnejši del tega medgeneracijskega dogodka, ko smo ob veselih zvokih harmonike članice društva, otroci, folkloristi in uporabniki Varstveno delovnega centra Tolmin v krogu zapeli in zaplesali. Za zaključek dogodka so bili udeleženci in obiskovalci povabljeni, da se odpravijo na svoj sprehod za spomin.

Sandra Kemperle, članica društva

Svetovalke na Posoškem razvojnem centru vam pomagamo pri ...

- vključitvi v primerna izobraževanja
- ovrednotenju trenutnih znanj
- načrtovanju sprememb karierne poti
- pridobivanju različnih certifikatov

*»Svetovalke smo opremljene **z ažurnimi in koristnimi informacijami o tem, kako do novih znanj, spretnosti, veščin**, ki jih potrebujete oziroma želite pridobiti. Med pogovorom z nami lahko razmislite o tem, katera znanja vam omogočajo 'preživetje' na delovnem mestu, samostojnost pri nujnih opravilih, kakovostno življenje, ter o tem, **katera so tista znanja, ki jih morate osvežiti oziroma pridobiti**.«*

S podporo svetovalke na Posoškem razvojnem centru sem ...

- se vključil v tečaj slovenščine
- se samostojno pripravil na izpit iz slovenščine
- pridobil javnoveljavno potrdilo
- izbral še druga izobraževanja

*»V Slovenijo sem se preselil zaradi službe. Delodajalec me je usmeril k **svetovalki na Posoški razvojni center, kjer sem dobil vse potrebne informacije, nasvete, strokovno pomoč in podporo** pri učenju slovenščine, pri prijavi in tudi pripravah na izpit.«*

Posoški razvojni center ENOTA LJUDSKA UNIVERZA

Skenirajte QR kodo ali obiščite **www.prc-lu.si** in sledite nadaljevanju zgodbe!

Izkoristite zaupno in brezplačno svetovanje, na poti vašega osebnega in kariernega razvoja.

05/38-41-506 svetovanje@prc.si

ORGANIZIRANO SAMOSTOJNO UČENJE

isio Informiranje in Svetovanje v Izobraževanju Odraslih

SPOT SVETOVANJE GORIŠKA

Na ***Posoškem razvojnem centru*** (PRC) med drugim deluje tudi točka SPOT (VEM), ki nudi brezplačne storitve podjetnikom.

Poleg informiranja in svetovanja lahko pri nas uredite številne druge postopke, vezane na vaše podjetje:
- vpišete podjetja (s. p., enoosebni d. o. o., »popoldanski s. p.«),
- dodajate dejavnosti v podjetju,
- zaprete dejavnost,
- prijavljate/odjavljate delavce v obvezna socialna zavarovanja itd.

Nudimo vam tudi **možnost udeležbe na brezplačnih podjetniških delavnicah in usposabljanjih ter izmenjavah primerov dobrih praks**.

Če želite prejemati **tedenske podjetniške e-novice**, v katerih najdete aktualne razpise, predpise, poslovne dogodke, brezplačna izobraževanja itd., **izpolnite prijavni obrazec**, ki ga najdete na spletni povezavi www.prc.si/novice/prijava-na-spot-novice.

Dodatne informacije: Posoški razvojni center (Polona Cimprič),
e-pošta: polona.cimpric@prc.si, telefon: 05/38-41-882

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javne agencije.

SPOT SLOVENSKA POSLOVNA TOČKA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ

Utrinki

NOV ERASMUS+ ZA ZELENO IN INOVATIVNO PRIHODNOST

Tolmin – Osnovna šola Franceta Bevka Tolmin je s projektom Korak v zeleno in inovativno prihodnost uspešno kandidirala na razpisu Erasmus+ 2022. V zadnjih dveh letih je to za našo šolo že tretji Erasmus+ projekt, s čimer se vedno bolj uveljavljamo tudi na mednarodnem parketu. Še posebej nas veseli, da smo s prijavo ponovno dosegli najvišje število točk na področju šolskega splošnega izobraževanja v Sloveniji. Projekt bo sofinanciral omenjeni program Evropske unije, kar nam bo pomagalo pri uspešnem zasledovanju dveh poglavitnih ciljev: krepitvi ozaveščenosti učencev o pomenu varstva okolja in skrbi za naravo ter dvigu profesionalnih kompetenc strokovnih delavcev šole.

V šolskem letu 2022/2023 bomo v petih državah Evropske unije izvedli kar 21 mobilnosti. Dvanajst učencev sedmih in osmih razredov bo sodelovalo v skupinski mobilnosti učencev *»Eco Heroes on a Green Mission«*, kjer bodo med letom v mednarodnih timih izvajali različne dejavnosti na izbrane teme trajnostnih ciljev Agende 2030 za trajnostni razvoj ter spomladi odšli na izmenjavo k španskim vrstnikom v mesto Gijón na severu Španije.

Trije strokovni delavci podružnične šole za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami bodo odšli na sledenje na delovnem mestu na šolo za otroke s posebnimi potrebami v Latviji, šest strokovnih delavcev osnovne šole pa se bo udeležilo več vsebinsko bogatih in strukturiranih izobraževanj na Finskem, Irskem ter v Italiji. Verjamemo, da bodo izbrane dejavnosti izboljšale kakovost učnega procesa in uspešno pripomogle k doseganju zastavljenih ciljev ter boljši prihodnosti naših otrok.

Miha Vehar, koordinator projekta, OŠ Franceta Bevka Tolmin

POČITNIŠKI DNEVI ZA OTROKE

Grahovo ob Bači – V letošnjem poletju smo na vaškem igrišču organizirali tri počitniške dneve za otroke iz spodnjega dela Baške grape. Te sva pripravili in vodili **Mojca Mavri** ter avtorica članka **Kristina Škibin**. Prvi dan, v torek, 26. julija, je potekal glasbeni dan, kjer sva v družbi petih deklet in dveh glasbenih gostov, basistov **Zdravka Brovča** in **Stanka Šorlija**, prepevali tolminske ljudske pesmi. Naslednji dan so dekleta z nastopom najprej razveselile varovance Doma upokojencev Podbrdo, nato pa naučeni program predstavile še po bogoslužju na *rožnico* v Podmelcu.

***TRI DNI ORGANIZIRANEGA DRUŽENJA** v času poletnih počitnic je prineslo zadovoljstvo otrokom iz spodnjega dela Baške grape.*

V torek, 2. avgusta, ko je potekal drugi dan počitniških dnevov, so se ves dan odvijale organizirane igre z vodo. Petnajst izzivov za petnajst udeležencev je bilo zelo zanimivih. V sredo, 17. avgusta, so organizirane igre z vodo potekale vse do kosila, nato pa se je druščina šestnajstih otrok peš odpravila na kopališče pod železniško postajo. Za lačne želodčke sta skrbela zakonca **Zlatka** in **Stanko Šorli** s Koritnice.

Besedilo in foto: Kristina Škibin, voditeljica počitniških dni

PRIDOBIVANJE
TEMELJNIH IN POKLICNIH
KOMPETENC
2018 – 2022
PRIDOBIVANJE TEMELJNIH IN POKLICNIH KOMPETENC V DOLINI SOČE

Dvig vključenosti odraslih v vseživljenjsko učenje

Konec oktobra se zaključuje štiriletni projekt z naslovom Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc od 2018 do 2022, katerega vodilni partner je Posoški razvojni center, partnerja pa Ljudska univerza Nova Gorica in Šolski center Nova Gorica MIC.

Namen projekta, katerega skupna vrednost je bila skoraj milijon evrov, je bil povečati vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje in izboljšati kompetence, ki jih potrebujejo na trgu dela ter za osebni razvoj in delovanje v sodobni družbi. Da bi to dosegli, sta ***Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport*** ter *Evropski socialni sklad* sofinancirala izvajanje izobraževalnih programov za odrasle. V obdobju trajanja projekta se je 1.410 oseb iz Zgornjega Posočja in Goriške subregije (konkretneje od občine Bovec do občine Miren-Kostanjevica) udeležilo skupno 138 tečajev in programov različnih tematik – od jezikovnih in računalniških tečajev, programov za osebno rast na temo zelišč, pridelave in prodaje vrtnin, turističnih nastanitev do komunikacije, če naštejemo le najbolj pogoste. Na ***Posoškem razvojnem centru*** (PRC) in ***Ljudski univerzi Nova Gorica*** (LUNG) smo 39 osebam omogočili priprave na strokovni izpit za socialnega oskrbovalca na domu in 21 osebam izpit po javnoveljavnem programu Slovenščina kot drugi in tuji jezik, v ***Šolskem centru Nova Gorica MIC*** (ŠCNG) pa so 29 osebam omogočili priprave na strokovni izpit iz upravnega postopka. Za udeležence so bili vsi ti programi brezplačni, saj sta jih v okviru projekta sofinancirali Republika Slovenija in Evropska unija.

V OKVIRU PROJEKTA PRIDOBIVANJE TEMELJNIH IN POKLICNIH KOMPETENC *je bilo v štiriletnem obdobju na območju Zgornjega Posočja in Goriške subregije ponujenih 138 brezplačnih tečajev in programov najrazličnejših tematik, v katere se je vključilo več kot 1.410 oseb.* ***Foto: arhiv Posoškega razvojnega centra***

Pri vključevanju udeležencev v tečaje smo se držali zahtev in ciljev javnega razpisa, zato žal nismo mogli sprejeti vseh zainteresiranih posameznikov, ki so želeli sodelovati v projektu. Kljub temu smo dosegli, da je bila vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje v Zgornjem Posočju in Goriški subregiji v obdobju trajanja projekta večja kot v preostalem delu Slovenije.

Utrinki

ŽELJE PO NADGRADNJI JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA V POSOČJU

Ljubljana – V začetku septembra je na Gospodarskem razstavišču v organizaciji Javnega zavoda Triglavski narodni park (JZ TNP) potekala okrogla miza o avtobusnih prevozih v TNP. Na njej je izkušnje po drugi sezoni organiziranih javnih prevozov v Posočju predstavil **Miro Kristan** iz Posoškega razvojnega centa. Poudaril je, da je šibka osnovna shema javnega prometa v Posočju velika težava. *»Če želimo na to shemo v lokalnem okolju pripeti dodatne prevoze, ki naj bi z vozlišč prepeljali potnike do želene destinacije, moramo veliko napora posvetiti temu, da osnovno mrežo toliko popravimo, da imajo dodatni prevozi sploh smisel,«* je opozoril Kristan. Pri snovanju načrtov je treba upoštevati tudi domačine, ne le turiste. Domačini namreč javne prevoze, kadar so na voljo, uporabljajo tako v prostem času kot za opravke. Čeprav turizem ni povsod dobrodošel, pa domačinom prinaša razvojne možnosti in s tem prav na področju dodatnih javnih prevozov tudi boljšo kakovost življenja. *»Želimo si in pričakujemo, da bo država posodobila in nadgradila javni prevoz, tako da bodo tudi vse dodatne storitve imele pravi smisel«,* je še dodal Kristan.

NA SEJMU NARAVA – ZDRAVJE SO NA OKROGLI MIZI PREDSTAVILI *rezultate dobrih praks izvajanja prevozov v letošnjem poletju in dolgoročne cilje Biosfernega območja Julijske Alpe na področju izvajanja trajnostne mobilnosti.*

Pričakovanja o podpori in pomoči države so poudarili tudi ostali sogovorniki iz Biosfernega območja Julijske Alpe, predvsem na področju digitalizacije voznih redov, s katerimi bi lahko uporabniki v realnem času preverili, kakšne možnosti javnih prevozov so jim na voljo. Kot so opozorili, je nadaljnji razvoj digitalizacije voznih redov nemogoč brez sodelovanja in podpore pristojnega ministrstva, predvsem v vsebinskem in tehničnem smislu. Spregovorili pa so tudi o omejevanju obiska v alpskih dolinah in poudarili, da je to dolgotrajen ter zahteven proces.

Besedilo in foto: Petra Mlakar, predstavnica za odnose z javnostmi, JZ TNP

POZIV OŽJIM SVOJCEM PREMINULIH V PRVI HELIKOPTERSKI NESREČI PRI NAS

Bovec – V pisarni bovškega župana **Valterja Mlekuža** je v prvi polovici septembra potekal sestanek za organizacijo spominskega srečanja ob 50. obletnici helikopterske nesreče na Kaninu. To se bo predvidoma od-

znikov. Prednost so imeli starejši od 45 let, z ne več kot srednješolsko izobrazbo, in tisti, ki so se prvič vključili v projekt, saj so ti zagotavljali dosežek v razpisu zastavljenih kazalnikov. Teh žal nismo dosegli; še 108 oseb bi morali na novo vključiti v projekt. Organizatorji izobraževanj smo kljub temu zadovoljni, saj je bilo vseh vključitev v tečaje 1.762, torej je kar 352 oseb obiskalo vsaj dva programa, namen javnega razpisa pa je bil med drugim tudi povečanje vključenosti odraslih v vseživljenjsko učenje.

Novi izzivi v času epidemije

Na potek projekta je zelo vplival covid-19 in ukrepi, povezani z njim. V letu 2020 je bila za več mesecev ustavljena klasična oblika izobraževanja v učilnici in tudi v nadaljevanju je bil tradicionalen način učenja precej otežen. Vsi, z organizatorji izobraževanj in učitelji na čelu, smo bili primorani zelo na hitro usvojiti nova digitalna znanja, da smo udeležencem lahko ponudili drugačne oblike učenja in jim pri tem tudi pomagali. Večina tečajev je potekala prek videokonferenčnih orodij, dodatna gradiva in navodila so udeležence čakala v spletnih učilnicah ali na oglasni deski Padlet, med urami so za vaje uporabljali razne aplikacije, na primer Kahoot. Poudarek javnega razpisa je bil na razvijanju kompetenc s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij. V času epidemije je bilo sicer najtežje oziroma nemogoče izvajati ravno računalniške tečaje, a po drugi strani smo ravno zaradi njega nenačrtno in posredno pri vseh drugih programih

vsi veliko pridobili tudi na digitalnih kompetencah. Z veliko dobre volje in vztrajnosti smo se po nekajmesečni odsotnosti vrnili v učilnice ter kljub oviram nadaljevali, obogateni z novim znanjem.

Morda je v tem obdobju še najbolj trpelo naše sodelovanje s podjetji, saj marsikje zaradi narave dela, pomanjkanja delavcev in prevelikega tveganja odsotnosti z dela ni bilo mogoče izvajati tečajev za podjetja po njihovi meri, tako kot smo to počeli pred epidemijo.

Mobilna računalniška učilnica kot primer dobre prakse

V štiriletnem obdobju se je nabralo veliko pozitivnih zgodb, tudi kakšna negativna izkušnja ter dobre ideje za nadaljevanje. Na tem mestu bi izpostavila mobilno računalniško učilnico, ki smo jo na PRC prvič izvedli lani na Šentviški planoti. Zaradi pomanjkanja primernih računalniških učilnic in želje, da ljudem na podeželju približamo digitalna znanja, smo s pomočjo ***Krajevne skupnosti Šentviška Gora***, ki nam je odstopila prostore na Prapetnem Brdu, izpeljali računalniški tečaj. Po zaključku smo posneli tudi kratek promocijski video, ki je na ogled na PRC-jevem YouTube kanalu na https://bit.ly/3SUOGo6. Premierno je bil predvajan na zaključni konferenci projekta v Laškem.

Do konca leta 2022 pričakujemo nov javni razpis, ki bi odprl pot novim brezplačnim programom za podobno ciljno skupino odraslih. Do takrat pa vzdržujte učno kondicijo.

Jana Skočir, vodja projekta, Posoški razvojni center

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Projekt Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc v dolini Soče II sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Utrinki

POZIV OŽJIM SVOJCEM PREMINULIH V HELIKOPTERSKI NESREČI NA KANINU *– Pobudnik spominskega srečanja ob 50. obletnici omenjene nesreče* **Jožef Lemut** *in bovški župan* **Valter Mlekuž** *vabita vse ožje sorodnike v tej nesreči preminulih, da se javijo na elektronski naslov obcina.info@bovec.si.*

vijalo konec oktobra, posvečeno pa bo tako preminulima kot ostalim preživelim v usodni nesreči.

Pobudnik srečanja je **Jožef Lemut**, eden od preživelih potnikov strmoglavljenega helikopterja. Sestanka pri županu, ki je pri organizaciji ponudil pomoč, so se udeležili še **Miran Mihelič**, prav tako udeležen pri nesreči, **Manuela Božič Badalič**, direktorica Sončnega Kanina, **Romina Bradaškja**, na občini Bovec zadolžena za protokol, in avtor prispevka, odgovoren za odnose z javnostmi.

Nesreča vojaškega helikopterja se je pripetila pri gradnji kaninske žičnice 30. oktobra 1972 ob 12.25. Sestankujoči so sprejeli odločitev, da bo spominsko srečanje na Kaninu potekalo čim bližje omenjenemu datumu, seveda pa bo svoje narekovalo tudi vreme. Povabljeni bodo vsi preživeli v helikopterski nesreči in njihovi ožji sorodniki ter svojci obeh v nesreči preminulih.

Ob spominskem srečanju bo odprta tudi razstava fotografij, ki bo pričala o tej prvi helikopterski nesreči pri nas, pa tudi o gradnji dostavne krožnokabinske žičnice in prvih obratovalnih dneh žičnice Kanin.

Besedilo in foto: Milan Štulc

S PROSTOVOLJSTVOM DO NOVE PRISTAJALNE PLOŠČADI ZA HELIKOPTER

Podbrdo – Nad zaselkom Batava se je prvo sredo v septembru s prostovoljstvom petnajstih krajanov zaključilo betoniranje ploščadi za pristajanje helikopterja v primerih nudenja nujne medicinske pomoči. Pripravljalna dela je že pred tem opravil domačin **Peter Čufer**, član Postaje gorske reševalne službe (GRS) Tol-

NOVA PLOŠČAD ZA PRISTAJANJE HELIKOPTERJA *v Podbrdu je nastala s pomočjo 15 prostovoljcev. Vsi so ob koncu čutili zadovoljstvo, ker so za svoj kraj in tukajšnje prebivalce naredili nekaj dobrega.* ***Foto: Marko Dakskobler***

Občina Bovec

23. redna seja Občinskega sveta Občine Bovec

Člani ***Občinskega sveta Občine Bovec*** so konec septembra med drugim obravnavali in potrdili rebalans proračuna za letošnje leto, ki je bil pripravljen predvsem zaradi uskladitve vrednosti investicijskih projektov. Skupni prihodki se tako z rebalansom zvišajo za 2,32 odstotka, in sicer iz dobrih 12.400.000 evrov na dobrih 12.700.000 evrov, skupni odhodki pa zaradi nižjih investicijskih odhodkov padejo iz okoli 15.000.000 evrov na okoli 12.500.000 evrov. Največji predvideni prihodek med transfernimi sredstvi znaša okvirno 457.000 evrov na prihodkovni strani, občina pa ga bo prejela od gospodarskega ministrstva iz 21. člena *Zakona o financiranju občin* (dogovor občine z ***Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo*** in ***Službo vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko***) za vzpostavitev sistema za proženje snežnih plazov na smučišču Kanin, ki se v enaki vsoti odraža tudi na odhodkovni strani.

Na omenjeni seji so svetniki obravnavali in sprejeli tudi *Odlok o določitvi števila članov sveta krajevnih skupnosti in o določitvi volilnih enot v krajevnih skupnostih na območju občine Bovec*, pa tudi spremembe cen oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda ter ravnanja s komunalnimi odpadki. O predvidenih podražitvah in razlogih za povišanje cen je spregovoril nov direktor Komunale Tolmin **Mitja Costantini**, ki se je na začetku tudi na kratko predstavil. Med drugim je člane sveta seznanil z metodologijo priprave elaborata z izračunom cen za prihodnje leto, ki mora biti v skladu z *Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja*, ki jo je sprejela ***Vlada Republike Slovenije***. Omenjeni predlog je predhodno potrdil že ***Odbor za gospodarstvo Občine Bovec***, predlagane spremembe, ki se bodo uveljavile z novim letom, pa so nato z osmimi glasovi za in enim proti potrdil še člani občinskega sveta.

V nadaljevanju so svetniki obravnavali volitve kandidatov za predstavnika Občine Bovec v volilnem telesu za volitve članov državnega sveta (elektorje) ter kandidate za člana Državnega sveta Republike Slovenije. Za izvolitev elektorja za volitve v državni svet sta bila predlagana **Miro Bozja** in **Goran Kavs**, za kandidata za državni svet v zakonsko določenem roku ni prispel noben predlog. Glasovanje za izvolitev elektorja je bilo tajno, po preštetih glasovih pa je komisija ugotovila, da je Bozja prejel šest glasov, Kavs pa tri. Za člana Državnega sveta Republike Slovenije – predstavnika lokalnih interesov iz Občine Bovec – je bil s sklepom imenovan Miro Bozja.

Člani sveta so obravnavali tudi predlog za spremembo obratovalnega časa vrtca v šolskem letu 2022/2023 in predlog za sistematizacijo dodatnega delovnega mesta vzgojitelja predšolskih otrok ter pri obravnavanju te točke sprejeli tri sklepe. Potrdili so spremembo obratovalnega časa v šolskem letu 2022/2023 – vrtec je po novem odprt od 6.30 do 16.30. Potrdili so tudi predlog za sistemizacijo dodatnega delovnega mesta pomočnika vzgojitelja za 0,3 delovnega mesta in hkrati zagotovili sredstva za to zaposlitev iz proračuna Občine Bovec do konca leta 2022.

V nadaljevanju so svetniki obravnavali in sprejeli/potrdili:
- *Spremembe in dopolnitve Sklepa o določitvi parkirnih površin v občini Bovec*;
- lokacijsko preveritev;
- predlog *Sklepa o delni povrnitvi stroškov volilne kampanje za lokalne volitve v Občini Bovec v letu 2022*;
- cenik smučarskih vozovnic za smučišče Kanin in smučarskih vozovnic za Kanin-Sella Nevea za smučarsko sezono 2022/2023; pred tem so se seznanili tudi s poročilom o poslovanju družbe ***Sončni Kanin*** v poletni sezoni.

Seznanili so se tudi z obvestilom o izjemni dodelitvi neprofitnega stanovanja na naslovu Kot 24 v najem.

Na seji obravnavano gradivo je na voljo na spletni strani Občine Bovec.

Milan Štulc

Kaj je najboljša rešitev za most do Loga Čezsoškega?

V podružnični šoli na Žagi je 22. septembra potekala predstavitev stanja na mostu, ki vodi v Log Čezsoški, ukrepov, ki bodo uresničeni v najkrajšem času ter tistih, ki bodo realizirani predvidoma v dveh ali treh letih. Ob županu **Valterju Mlekužu** so iz ***Občine Bovec*** predstavitve udeležili še direktorica občinske uprave **Katarina Barbara Ostan Koren**, **Jernej Leban** in **Marjeta Kavčič**.

Župan je na kratko predstavil dosedanje dejavnosti na omenjenem mostu in morda najbolj ponazoril resnično stanje z besedami: *»Kakor koli gledamo, smo imeli srečo v nesreči. Sicer se je zgodilo tisto, česar smo se najbolj bali, in sicer da je most v veliko slabšem stanju od pri-*

Utrinki

▶ min – skupina Podbrdo in Planinskega društva (PD) Podbrdo, ki je tudi glavni »krivec« za to novo pridobitev. Ker je več kot očitno tudi odličen koordinator, se je sprva povezal z GRS Slovenije, ki je izkazano potrebo po helikopterskem pristajališču v Podbrdu posredovala Ministrstvu za obrambo RS, oddelku za zaščito in reševanje. Šele po tem, ko jim je zagotovil, da za novo pridobitev potrebujejo le sredstva za nakup materiala, sta omenjena GRS in PD dobila zeleno luč za izvedbo. K njej so, kot že rečeno, pristopili srčni prostovoljci, ki so hkrati tudi člani obeh organizacij. Prostovoljno pa so opravili tudi vse potrebne traktorske prevoze. V dneh po akciji jim je bilo pred prezgodnjo izsušitvijo plošče naklonjeno tudi vreme.

Kako pomembna je hitra pomoč, je v začetku leta na svoji koži občutil domačin **Darko Trpin**. Med delom v gozdu ga je veja tako poškodovala, da je potreboval helikopterski prevoz v ljubljanski univerzitetni klinični center. V zahvalo za takratni hiter odziv tolminskih gorskih in zdravstvenih reševalcev je po končani delovni akciji pogostil delovne prostovoljce – **Marka Abrama**, **Sreča Beguša**, **Aleksandra**, **Ivana** in **Petra Čuferja**, **Marka Dakskoblerja**, **Simona Droleta**, **Viktorja Golja**, **Leona Kosa**, **Albina** in **Patrika Poljanca**, **Pavla Šorlija**, **Martina Štendlerja**, **Mateja Štenklerja** in **Grega Trojerja**.

Olga Zgaga, članica PD Podbrdo

EKSKURZIJA DO TRDNJAVE KLUŽE

Kluže – Udeležencem mednarodne Poletne šole v Bovcu, ki je letos trajala od 17. do 31. julija, Občina Bovec že vrsto let omogoči izlet po Bovškem; zadnji dve leti poskrbi za vodeno ekskurzijo do in po trdnjavi Kluže. A preden povemo več o samem izletu, naj omenimo, da se je letos te tradicionalne Poletne šole udeležilo 34 študentov, prvič tudi iz partnerske univerze iz hrvaškega Osijeka. Ti so se v dopoldanskem času udeleževali jezikovnih tečajev furlanskega, hrvaškega, italijanskega, nemškega in slovenskega jezika, v popoldanskem času pa so se odvijale tematske delavnice. Vodilna tema letošnje poletne šole je nosila naslov Deljeni spomin, ki je bil preveden še v štiri zgoraj omenjene jezike.

Celotno organizacijo vodenega izleta v Kluže je prevzelo Društvo 1313 Bovec, udeležence pa je po stranpoteh popeljal **Vladimir Lipovec**, ki jim je že med potjo povedal veliko zanimivega. V trdnjavi Kluže sta jih pričakala **Miloš Domevšček** in **Niko Curk**. Tu jim je Lipovec nanizal nekaj zgodovinskih dejstev o trdnjavi, sledila je pogostitev s čompami in skuto, nato pa so si ogledali še razstavo. Pohoda se je udeležila tudi dolgoletna soorganizatorka Poletne šole mag. **Andrea Wernig**, v trdnjavi Kluže pa se je udeležencem pridružila še prof. dr. **Cristine Beretta**, direktorica omenjene šole.

Besedilo in foto: Milan Štulc

PREBIVALCEM LOGA ČEZSOŠKEGA SO SEPTEMBRA PREDSTAVILI STANJE MOSTU, *ki pelje do njihovega kraja, in nadaljnje ukrepe za začasno ureditev ter novogradnjo.*

čakovanega ob pristopu k obnovi, vendar smo lahko po drugi strani zadovoljni, da smo se obnove lotili in odkrili vse velike pomanjkljivosti in poškodbe mostu ter se s tem izognili neslutenim posledicam.« Glavni projektant **Metod Krajnc**, ki ga je občina angažirala za pripravo projektov za sanacijo obstoječega mostu, je krajanom predstavil predlog, da se ga usposobi do te mere, da bi lahko v naslednjih dveh ali treh letih služil svojemu namenu za osebna vozila oziroma za vozila do skupne teže največ 15 ton. V tem času bi sprojektirali in zgradili nov most, ki bi služil tudi za prevoz z večjimi tovornjaki. Predlagal je *»most z enim lokom brez sredinskega stebra, diagonalno z enega brega na drugega, ker se bo tak tudi lepo vklapljal v okolje«*. Dodal je, da je vlaganje v obstoječi most nesmiselno, saj *»lahko rekonstrukcija stane več kot novogradnja, most pa bo še vedno star in bo na levem bregu Soče še vedno obstajala težava izvozne krivine zaradi skale. Predlagam začasno rešitev z vgradnjo vozne armiranobetonske plošče, izvedbo hidroizolacije ali pa preplastitev z asfaltno prevleko. Tako bi zagotovo zdržal do izgradnje novega mostu.«*

Z njegovim predlogom so se strinjali tako župan Občine Bovec kot tudi prebivalci Loga Čezsoškega, zato je že nekaj dni po predstavitvi potrebna dela za zagotovitev začasne prevoznosti v skladu s projektom začelo izvajati podjetje ***Saning***. Z deli bi moral zaključiti predvidoma do konca oktobra, seveda pa bo izvedba odvisna od vremenskih razmer.

Na predstavitvi je bil prisoten tudi predstavnik Ministrstva za okolje in prostor **Ervin Vivoda**, saj se župan za gradnjo novega mostu nadeja tudi državne pomoči.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Gradnja kolesarske poti Bovec–Čezsoča

Občina Bovec je za projekt *Državno kolesarsko omrežje Goriške razvojne regije* (na relaciji Bovec–Čezsoča) iz nacionalnih sredstev za *Dogovor za razvoj regij* in iz *Evropskega sklada za regionalni razvoj* pridobila nepovratna sredstva. Projekt vključuje ureditev kolesarske povezave od Bovca do Čezsoče; skupna dolžina predvidene trase je 2,53 kilometra, od tega se bo zgradilo 1,22 kilometra novih ločenih kolesarskih površin. Trasa je namreč razdeljena na tri pododseke: prvi poteka od bovškega trga po Rupi do obvoznice, kjer bo kolesarka zarisana po vozišču, drugi od krožišča do križišča v Čezsočo, tretji pa od križišča do Čezsoče.

»Od nekaterih načrtov, kot je gradnja kolesarskih poti proti Logu pod Mangartom in proti Trenti, smo žal morali odstopiti zaradi neuspešnega pridobivanja soglasji lastnikov zasebnih parcel. Zato sem toliko bolj zadovoljen, da so imeli lastniki zasebnih zemljišč na trasi kolesarske poti Bovec–Čezsoča več razumevanja in smo z njimi našli skupni jezik. Za to sodelovanje se jim tudi na tem mestu iskreno zahvaljujem. Občini Bovec je za gradnjo uspelo pridobiti 1,52 milijona evrov nepovratnih evropskih sredstev,« se dolgo pričakovane gradnje omenjene kolesarske poti veseli župan **Valter Mlekuž**.

Gradnja drugega pododseka v glavni sezoni ni ovirala prometa, zato so se teh del lotili najprej; začeli pa so tudi z nekaterimi na tretjem pododseku. Na drugem pododseku je izvajalec odstranil zemljino, utrdil podlago, uredil odvodnjavanje, postavil robnike, utrdil vozno površino za asfaltiranje, ponovno uredil območje ob kolesarski stezi in poskrbeli za zatravitev.

Besedilo in foto: Milan Štulc

V GRADNJI JE DEL DRŽAVNE KOLESARSKE POVEZAVE, *ki poteka na območju občine Bovec. Na drugem pododseku – od krožišča do križišča v Čezsočo – dela niso ovirala prometa, zato so se tega lotili najprej.*

Utrinki

UDELEŽENCI POLETNE ŠOLE SO OBISKALI KLUŽE *– Celotno organizacijo vodenega izleta v Kluže, ki ga je udeležencem Poletne šole že tradicionalno omogočila Občina Bovec, je prevzelo Društvo 1313 Bovec.*

ALPENFEST NA STIČIŠČU NARODOV IN KULTUR

Trbiž (Italija) – Letošnji Alpenfest je v družbi predsednika Furlanije - Julijske krajine (FJK) **Massimiliana Fedrige** in župana Občine Bovec **Valterja Mlekuža** s prerezom traku odprl trbiški župan **Renzo Zanette**. *»Trbiž je mesto, za katero lahko brez zadržkov trdimo, da je stičišče različnih narodnosti in kultur. Alpenfest ni samo skup prireditev, temveč je izraz prijateljevanja in miroljubnosti med tremi narodi, kar je posebnost tega območja, edinstveno bogastvo, ki ga ne najdemo nikjer drugje na svetu,«* je od odprtju poudaril Zanette.

Ob tej priložnosti je zbrane pozdravil tudi predsednik FJK, ki je v svojem nagovoru med drugim izpostavil velik pomen čezmejnega sodelovanja, saj lahko po njegovem mnenju le skupaj to gorsko območje predstavlja edinstven multikulturni prostor v tem delu Evrope. Izpostavil je tudi pomen načrtnega in premišljenega vlaganja v turistično infrastrukturo, o čemer je beseda stekla tudi kasneje – še posebej o vlaganju v povezano smučišče Kanin-Sella Nevea na slovenski strani. Kot je pojasnil Fedriga, na italijanski strani pričakujejo, da bo tudi Slovenija sledila vlaganju v smučišče Kanin na način, kot to že vrsto let počne dežela FJK v Sella Nevei, ne nazadnje tudi zaradi danih obljub.

Kot je po srečanju dejal župan Mlekuž, je bila to zagotovo še ena pri- ▶

Sestanek s predstavniki Promoturisma

Predstavniki Občine Bovec in Sončnega Kanina so se 23. septembra v Bovcu sestali s predstavniki Promoturisma, ki upravlja smučišča v Furlaniji - Julijski krajini (FJK), med katerimi je tudi smučišče Sella Nevea. Na povabilo ***Občine Bovec*** so se sestanka udeležili **Iacopo Mestroni**, operativni direktor pri Promoturismu, s sodelavkami iz marketinga in direktor smučišča Sella Nevea **Fabio Toscan**.

Bovško občino so na sestanku zastopali župan **Valter Mlekuž**, direktorica Sončnega Kanina **Manuela Božič Badalič** in **Milan Štulc**, ki je na občini zadolžen za mednarodno sodelovanje, sestanek pa je tudi koordiniral. Beseda je tekla o letošnji vzpostavitvi povezave Kanin-Sella Nevea. V uvodu je župan gostom pojasnil, da bo letos na slovenski strani še pred zimsko sezono ponovno vzpostavljen daljinski sistem za proženje plazov, kar je v prvi vrsti nujno za zagon prihajajoče zimske sezone, hkrati pa je to tudi prvi korak za gradnjo novih žičniških naprav. Povedal je tudi, da si občina prizadeva za vključitev dostavne žičnice v sistem javnega prometa Slovenije, kar bi zagotavljalo sistemsko financiranje. Tako bi se približali sistemu, ki ga imajo na italijanski strani, kjer naložbe v smučišča financira Dežela FJK, ki obenem pokriva tudi izgubo smučišč.

Mestroni je med drugim povedal, da je Dežela FJK v smučišče Sella Nevea v zadnjih letih investirala desetine milijonov evrov in da imajo smele načrte tudi v prihodnje. Ob tem pa ugotavlja, da na slovenski strani to ni bilo tako. Zato ga je novica, da se nekaj vendarle premika tudi na slovenski strani Kanina, zelo razveselila.

PO OPERATIVNEM SESTANKU SO SI GOSTI OGLEDALI A POSTAJO KANINSKE ŽIČNICE**, ki je na dan, ko se je tudi uradno zaključila kaninska poletna sezona, prepeljala 150 potnikov.* ***Foto: Bruno Komac

Pogovor je stekel tudi o skupni vozovnici, ki bo prihajajočo zimsko sezono spet aktualna. *»Letos bomo ponovno smučali na povezanem smučišču Kanin-Sella Nevea z enotno vozovnico, oba z Mestronijem pa se strinjava, da je za obe strani le enotno oziroma povezano smučišče garancija za uspeh. To je pomembno za obe dolini, saj vsak evro, porabljen na žičniških napravah, pomeni od šest do deset evrov, porabljenih v dolini. Z dogovori sem nadvse zadovoljen in se iskreno zahvaljujem direktorju Iacopu Mestroniju, njegovim sodelavkam in direktorju Toscaniju, da so našli čas za obisk v Bovcu. Samo pravočasni dogovori lahko omogočajo preprost in nemoten vstop v zimsko sezono,«* je povedal bovški župan. Cene bodo na obeh straneh za vozovnice enake kot v lanski zimski sezoni. Tako bo enotna vozovnica za povezano smučišče Kanin-Sella Nevea na okencu postaje A kaninske žičnice v redni prodaji na voljo za 39 evrov.

Bo pa letos na Prevali postavljen sistem Access za elektronsko preverjanje vozovnic, kar so ne nazadnje zahtevali tudi italijanski partnerji. *»Pravzaprav je sistem že postavljen,«* je zbrane seznanila direktorica Sončnega Kanina in pojasnila, da bodo lahko na ta način zbrali natančne podatke o številu prehodov. Ti jim bodo v pomoč pri nadaljnjih dogovorih o čezmejnem poslovanju obeh partnerjev, hkrati pa nameravajo s tem narediti tudi konec zlorabam. *»V ta namen bomo letos uvedli dodatne tehnične rešitve tudi na postajah D in C. Izredno me veseli tako dobro in neposredno sodelovanje med vodilnimi na eni in drugi strani povezanega smučišča, še bolj pomembno pa je, da se v skladu z našimi dogovori zadeve odvijajo na operativni ravni med našimi in sosedovimi operativci. Ne nazadnje bo naše visokogorsko in čezmejno povezano smučišče tudi v luči energetske draginje brez zasneževanja in z naravnim snegom v veliki prednosti pred številnimi drugimi smučišči, ki so, tako v Sloveniji kot v Italiji, odvisna predvsem od zasneževanja. Pred nami so še redna vzdrževalna dela, ki jih bomo skupaj s strokovno podporo iz **Pome** izvedli tako, da bomo na zimo pravočasno pripravljeni,«* je še dejala direktorica Sončnega Kanina.

Milan Štulc

Trinajst prvošolčkov prvič prestopilo šolski prag

Tudi učenci OŠ Bovec so se prvega septembra vrnili v šolske klopi. Letos je sprejem ponovno lahko potekal v večnamenski dvorani, kjer so najprej pozdravili 13 prvošolčkov. Sprejema so se med drugimi udeležili bovški župan **Valter Mlekuž**, podžupan ter predsednik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Bovec (SPVCP) **Miro Bozja**, odgovorna za družbene dejavnosti Občini Bovec **Daša Čopi**, komandir Policijske postaje (PP) Bovec **Damjan Žagar** in medobčinski redar **Vojko Fon**.

Vsem učencem, še posebej pa prvošolcem, je dobrodošlico zaželela ravnateljica OŠ Bovec **Denise Šuler Rutar** in v svojem nagovoru povedala,

Utrinki

***LETOŠNJI ALPENFEST** je v družbi predsednika Furlanije - Julijske krajine* **Massimiliana Fedrige** *in župana Občine Bovec* **Valterja Mlekuža** *s prerezom traku odprl trbiški župan* **Renzo Zanette**.

ložnost *»za tkanje prijateljskih odnosov med slovensko, furlansko, italijansko in nemško govorečim prebivalstvom, je pa tudi priložnost za izmenjavo koristnih informacij in mnenj ter predstavitev dejanskega stanja celotnega območja«.*

Besedilo in foto: Milan Štulc

SREČANJE ŠTIRIH ŽUPANOV NA DNEVIH BAVARSKEGA PIVA

Čenta (Italija) – V Čenti so po dveh letih prekinitve zaradi koronavirusnih omejitev letos zopet izvedli Dneve bavarskega piva. Te sicer že 13 let pripravljata pobrateni občini Čenta in Unterföhring iz Nemčije, k sodelovanju pa organizatorji povabijo tudi pobrateni Bovec in avstrijski Podklošter.

Tako so se županu gostujoče občine **Mauru Steccatiju** pridružili še ostali trije županski kolegi, med katerimi je bil tudi bovški **Valter Mlekuž**. Začetek dogajanja so s streli iz možnarjev naznanili strelci iz Unterföhringa, nato pa sta v šotoru po ustaljeni tradiciji župan Steccati in župan Občine Unterföhring, ki vsako leto Čenti podari pivo, zabila pipi v soda prijateljstva.

Sledili so pozdravi županov vseh štirih pobratenih občin, pri čemer so vsi poudarili velik pomen druženja in krepitve prijateljstva med narodi. Kot je ugotavljal gostitelj, se sodelovanje med pobratenimi občinami ohranja, nadaljuje in krepi, tudi če se ljudje

***PRVOŠOLČKE BOVŠKE OŠ** je na prvi šolski dan pričakala tudi slastna torta.*

da bodo *»verjetno tudi kakšni težki trenutki, ampak sem prepričana, da jih bomo s skupnimi močmi premagali. Osvojili boste veliko novega znanja, stkali nova prijateljstva, in upam, da boste tudi z našo pomočjo zrasli v zadovoljne, samostojne in odgovorne mlade ljudi. Želim vam, da bi vam ta dan ostal vse življenje v lepem spominu.«* Zagotovila jim je še, da se bodo odrasli trudili, da bo pot v šolo vsak dan varna. Obenem se je zahvalila občini, ki vedno prisluhne njihovim željam in jim priskoči na pomoč, ko jo potrebujejo.

Tudi Mlekuž se je za odlično sodelovanje zahvalil vsem na šoli in povedal, da vedno skušajo najti prave rešitve. Še posebej pa ga veseli, da jim je s skupnimi močmi uspelo obdržati podružnično šolo v Soči ter da imajo podružnico na Žagi. *»Saj vemo, kaj pomeni, če po vaseh utihne otroški živžav. Če imamo denar za vse druge naložbe, ga je treba dobiti tudi za ta namen,«* je še dodal.

Glede varne poti v šolo je spregovoril komandir PP Bovec in pohvalil umestitev pešcone od bencinske črpalke do centra naselja s spremenjeno prometno ureditvijo in omejitvijo hitrosti. Povedal je, da se je s tem varnost pešcev zelo povečala. Vse starejše učence in starše je pozval, da s svojim zgledom pokažejo, kako se v cestnem prometu pravilno obnašamo.

Prvošolčki so se po kratkem kulturnem programu, ki so ga zanje pripravili učenci višjih razredov, sprehodili skozi špalir in se prvič usedli v svoj razred. Tam jim je dobrodošlico zaželela njihova učiteljica **Daša Mlakar Komac**, predsednik SPVCP in medobčinski redar pa sta jim razdelila rumene čepice, rutke in odsevnike, da bodo v prometu čim bolj vidni ter s tem varnejši.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Evropski teden mobilnosti letos tudi v Bovcu

Med 16. in 22. septembrom obeležujemo *Evropski teden mobilnosti* (ETM). Letos se je pobudi pridružila tudi ***Občina Bovec***. ***OŠ Bovec*** je ob finančni podpori občine in ***Posoškega razvojnega centra*** pripravila pester program, za njegovo izvedbo pa lahko rečemo, da je v polnosti uspela.

Letošnji slogan ETM je bil Trajnostno povezani, sama pobuda pa je namenjena ozaveščanju o prednostih hoje, kolesarjenja in uporabi javnega prevoza, kar prinaša več zdravja ter višjo kakovost bivanja. V Bovcu je OŠ organizirala pešbus, v okviru katerega so prostovoljci **Nataša Bartol**, **Miro Bozja**, **Matjaž Černuta**, **Žarko Mlekuž**, **Ana Trnkoczy** in **Erna Wojčicky Germovšek** z različnih koncev kraja učence peš pospremili do šole. Seveda ostaja želja, da bi to postala stalna praksa.

V ponedeljek, 19. septembra, so se učenci od 4. do 6. razreda skozi zabavo naučili veliko koristnega. S pomočjo vožnje z avtomobilčki Jumicar so pred bovškim gasilskim domom spoznavali prometne znake in pravila cestnega prometa.

Osrednji dogodek ETM je potekal 20. septembra. Prva šolska ura, v okviru katere so učenci reševali kviz, je bila namenjena ozaveščanju o pomenu trajnostne mobilnosti. Nato se je dogajanje preselilo na osrednji bovški trg, ki je bil v tem času zaprt za ves promet. Učence in njihove spremljevalce sta nagovorila ravnateljica **Denise Šuler Rutar** in župan **Valter Mlekuž**. Slednji je pozdravil odločitev za pristop k pobudi ETM in organizacijo različnih dogodkov.

OŠ BOVEC JE V OKVIRU EVROPSKEGA TEDNA MOBILNOSTI** pripravila pester program, katerega namen je bil ozaveščanje o pomenu trajnostne mobilnosti ter prednostih hoje in kolesarjenja. **Foto: Slavko Tuka

Utrinki

***ŽUPANI OBČIN, POBRATENIH Z ITALIJANSKO ČENTO**, so z veseljem sprejeli povabilo in bovškemu županu **Valterju Mlekužu** obljubili, da se bodo v prihodnje srečali tudi v Bovcu.*

na vodilnih mestih občin menjajo. In prav to je po njegovem mnenju najpomembnejše sporočilo tega praznika. Z njim se je strinjal tudi bovški župan, ki je vse tri kolege povabil na srečanje v Bovec.

Besedilo in foto: Milan Štulc

FESTIVAL SRC ZAKLJUČIL BOVŠKE POLETNE VEČERE

Bovec – Štiri izvrstne folklorne skupine, skoraj sto nastopajočih in poln trg navdušenih gledalcev – to je slika letošnjega Festivala src, ki je potekal 22. avgusta v Bovcu. Z odličnimi nastopi so folklorne skupine iz Brazilije, Kolumbije, Španije in Urugvaja navdušile mlado in starejše občinstvo.

Člane folklornih skupin in spremljevalce je v uvodu pozdravil župan **Valter Mlekuž**. V popoldanskem času so si ogledali dolino Trente in tamkajšnji etnološki muzej. Navdušile so jih lepote naših krajev in izjemna barva Soče.

Na večernem dogodku sta zbrane nagovorila domači župan in župan Občine Čenta **Mauro Steccati**. Oba sta poudarila pomembnost dolgoletnega sodelovanja med pobratenima občinama tudi na področju kulture, kjer je v ospredju Festival src. Mlekuž se je kolegu zahvalil za vsakoletno »posojanje« njihovih folklornih skupin, saj lahko že več kot 20 let tudi v Bovcu potekajo tako izjemni večeri.

Na oder je prva priplesala španska skupina, sledile so ji brazilska, urugvajska in kolumbijska. Ob kon- ▶

Zahvalil se je šoli in sodelujočim, vsem pa zaželel lep, poučen in zabaven dan.

Sledilo je pestro dogajanje v središču Bovca. Športna pedagoga **Miha Kravanja** in **Peter Vitez** sta poskrbela za jutranje razgibavanje. V Stergulčevi hiši je potekala delavnica v izvedbi ***Zavoda Trajnostni izzivi 21***, na kateri so učenci spoznavali, kako ohraniti našo Zemljo in življenje na njej, kako se boriti proti podnebnim spremembam, predvsem pa, na kakšen način lahko vsak posameznik k temu prispeva. **Peter Dakskobler** in **Nataša Hvala** sta se z otroki pogovarjala o trajnostni mobilnosti, predvsem o kolesarjenju. Pod mentorstvom učitelja **Slavka Tuke** je potekala fotoorientacija. Učiteljica likovne umetnosti **Kristina Gruden** je pripravila ustvarjalno delavnico, predstavniki ***Gorske reševalne službe*** pa so predstavili svojo dejavnost – od nudenja prve pomoči do različnih pristopov reševanja v gorah in ob drugih nesrečah. Pod okriljem podjetja ***Mahle*** je potekala tehnična delavnica; **Nuša Bremec** je predstavila izdelavo ekološke baterije in osnovne karakteristike električnega avtomobila. Učenci 1. in 2. razreda ter otroci iz vrtca so se v spremstvu policista Matjaža Černute in redarja **Vojka Fona** sprehodili po Bovcu ter spoznavali varne poti. Osrednji dogodek ETM so zaključili z atraktivnim nastopom plesnih akrobatov skupine ***Go-breakers***.

Po zapisu **Marijane Bon** pripravil **Milan Štulc**

Potres 2022

Zadnji dan septembra in prvi dan oktobra je na Bovškem potekala velika vaja *Potres 2022*, v kateri je sodelovalo 210 pripadnikov raznih društev, ki delujejo v okviru slovenske in italijanske civilne zaščite (CZ). Pod predpostavko, da so se tla stresla v petek ob 17. uri, je stekel protokol ukrepanja struktur CZ ob potresu, vaja pa se je začela ob izredno slabih vremenskih razmerah.

Pri vaji so sodelovale različne strukture CZ in sodelujoče službe gasilske zveze (GZ) Bovec, Kobarid in Tolmin, ***CZ Bovec***, novogoriška gasilska enota, ***Društvo Enota reševalnih psov Severna Primorska***, ***Jamarska reševalna služba***, ***Prostovoljno gasilsko društvo*** (PGD) ***Ježica***, enote iz sosednje Furlanije - Julijske krajine, ki delujejo pod okriljem tamkajšnje CZ, ***Slovenska policija***, ***Helikopterska nujna medicinska pomoč Brnik*** in radioamaterji.

Vaja je trajala neprekinjeno 24 ur, enote pa so bile razporejene po posameznih točkah. Teh je bilo po celotnem območju Bovškega skupaj 21, temeljile pa so na primerih, ki se lahko zgodijo ob potresu. Tako je v Trenti denimo plaz zasul avto, na eno vozilo pa je padlo drevo. V Ravelniku je potekala iskalna akcija izgubljenih otrok in reševanje poškodovane osebe v neprehodnem rovu. V Industrijski coni Bovec je bil v porušenem objektu ujet otrok, odstraniti pa so morali tudi porušen dimnik in fotovoltaiko. Na Trgu golobarskih žrtev so iz potoka reševali osebo, v

VAJA POTRES 2022 *je trajala neprekinjeno 24 ur, enote pa so bile razporejene po posameznih točkah. Teh je bilo po celotnem območju Bovškega skupaj 21, temeljile pa so na primerih, ki se lahko zgodijo ob potresu.*

Kulturnem domu Bovec pa je šlo za množično nesrečo s 50 poškodovanimi osebami in seveda iskanje v neznanem okolju in reševanje poškodovanih oseb, kar je dodatno oteževal požar. Na Rupi so reševali v porušenem jašku ukleščeno osebo, v drugem pa je bil prostor zasičen še z ogljikovim monoksidom, prav tako pa so pomoč nudili osebi, na katero je padel težek predmet. Na cesti na postajo B je bila oseba ujeta pod skalo, s ceste pa je zdrsnilo tudi vozilo, na postaji A kaninske žičnice je delavec padel v luknjo, krožnokabinska žičnica se je ob potresu zaustavila, v kabinah pa so ostale ujete osebe. V Čezsoči so v ruševinah iskali in reševali pogrešane osebe, medtem ko je v Logu Čezsoškem potekalo reševanje oseb na drugem bregu Soče, pri čemer je bil dostop mogoč samo čez reko. Na Žagi so iskali večje število pogrešanih oseb, v podjetju TKK Srpenica se je porušil oder, ena oseba pa je padla v bazen. Na Srpenici so v večnamenski dvorani novozgrajenega objekta, ki je seveda zaradi varne protipotresne gradnje ostal nepoškodovan, postavili skupna ležišča. V 24 urah se je tako zgodilo 92 dogodkov, na katerih so posredovale različne enote. Pomoč pri vaji je nudilo kar 52 statistov oziroma reševanih oseb.

Že v petek si je, kmalu po aktiviranju vseh sil CZ, štab v Gasilskem domu Bovec ogledal župan Občine Bovec **Valter Mlekuž**, ki je obiskal tudi nekaj točk, kjer so potekala reševanja. V soboto dopoldne so si pod vodstvom namestnika poveljnika Občinskega štaba (OŠ) CZ Bovec **Mira**

Utrinki

S FESTIVALOM SRC SE JE ZAKLJUČIL LETOŠNJI CIKEL BOVŠKIH POLETNIH VEČEROV. *Odličen obisk dogodkov in zadovoljno občinstvo sta dokaza, da so bila vložena sredstva ter trud dobra naložba v bovški turistični utrip.*

▶ cu vsakega nastopa se je bovški župan predsednikom folklornih skupin zahvalil s priložnostnim darilom oziroma spominkom.

S Festivalom src se je letos zaključil tudi ciklus Bovških poletnih večerov, ki so čez poletje privabljali številne domačine in turiste. Za odlično izbiro nastopajočih skupin, organizacijo in brezhibno tehnično podporo je zaslužen **Robert Kokošin** iz Kulturnega doma Bovec, ki se mu je župan tudi javno zahvalil. Vse prireditve je financirala Občina Bovec in zanje namenila 40 tisoč evrov. Odličen obisk in zadovoljno občinstvo pa sta dokaza, da so bila vložena sredstva ter trud dobra naložba v bovški turistični utrip.

Besedilo in foto: Milan Štulc

KMEČKE IGRE 2022

Čezsoča – V soboto, 23. julija, so člani Turističnega društva (TD) Čezsoča organizirali 35 kmečke igre, in sicer na novi lokaciji, na nogometnem igrišču na začetku vasi. Po uvodnem nagovoru župana **Valterja Mlekuža** je prisotne pozdravil predsednik Turističnega društva (TD) Čezsoča **Bruno Kravanja**. Program se je začel z etnološkimi značilnostmi Bovškega – prikazom klepanja kose, brušenja žage amerikanke, praženja *kofeta tu brštuline*, kuhanja žganja, izdelave sira in skute ter rezanja slame.

Sledila je predstavitev štirih sodelujočih skupin, ki so bile sestavljene iz dveh ženskih in treh moških predstavnikov. Poleg domačega moštva so se tradicionalnih kmečkih iger udeležile tudi ekipe iz Libelič, Pivke in Podkorna, ki so se pomerile v grabljenju sena in delanje *kupcu an strgač*, zavezovanju rjuhe in *basanju sna tu rjuho*, prenašanju *wede iz štirna n hrbtu dmow*. Kot se je izkazalo, je letos s konkurenco pometla skupina iz Pivke.

Med programom je potekal bogat srečelov in žrebanje vstopnic, ki je

Bozje skoraj vse točke reševanja skupaj z županom ogledali tudi podpredsednik državnega zbora RS **Danijel Krivec**, predsednik Jamarske zveze Slovenije **Igor Benko** z namestnikom in član OŠ CZ Bovec **Vladimir Vulč**.

Vajo Potres 2022 je zasnovalo poveljstvo GZ Bovec pod poveljstvom **Uroša Kemperja**. Zaradi kompleksnosti vaje in sodelovanja vseh struktur CZ je nad njenim potekom bdel poveljnik OŠ CZ Bovec **Edi Melinc**. Ker je bila izjemno dobro pripravljena, tako v smislu sodelovanja različnih ekip kot v smislu samega vrhunskega izvajanja reševanja ter usposabljanja na resničnih dogodkih, je pustila močan vtis na vseh sodelujočih. Zato je bila zahvala in pohvala poveljujočega Uroša Kemperja ob zaključku še kako na mestu. *»Najbolj pomemben cilj te vaje je bil, da se naučimo delati skupaj ekipe, ki sicer ne sodelujemo pogosto. In to nam je v celoti uspelo, s takimi vajami pa vsi postajamo še boljši in še bolj izurjeni,«* je poudaril Kemper.

Zbranim se je zahvalil tudi župan, ki je še enkrat poudaril, kako pomembna je visoka usposobljenost vseh struktur CZ. *»Nad to dolino se je zgrnilo skoraj vse, od potresov do plazov, zato je ta vaja izjemnega pomena. Živimo in delamo tako, kot da bo vselej vse v redu, pripravljeni pa moramo biti na način, da lahko ob nesrečah ukrepamo vsak trenutek. In ta vaja je nakazala na vašo visoko pripravljenost in usposobljenost, verjamem pa, da ste se naučili tudi kaj novega. Zelo sem ponosen na vse vas, posebej pa na poveljstvo GZ Bovec, ki je pripravilo tako kompleksno in zahtevno vajo,«* je zaključil Mlekuž.

Pri tem ne gre spregledati izjemno velikega dela za pripravo vadbenih poligonov, nekaterih tudi podzemnih, ki so jih postavili, izkopali in izdelali pripadniki GZ Bovec, ne nazadnje pa tudi ne pogostitve, ki jo je za sodelujoče ob koncu pripravilo ***Turistično društvo Bovec***.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Slovesno odprtje košarkarskega igrišča na Srpenici

Konec avgusta je na Srpenici potekalo slovesno odprtje novega košarkarskega igrišča. S predajo igrišč svojemu namenu se je tako zaključil projekt ***Občine Bovec***, katerega del je tudi izgradnja košarkarskega in otroškega igrišča.

Pridobitev oziroma naložbo je najprej predstavil predsednik gradbenega odbora **Danijel Krivec** in med drugim dejal, da *»se je s tem zaključila naložba, ki je izjemnega pomena za naš kraj, pomembna pa tudi za celotno občino Bovec in Posočje. V uporabo tako danes predajamo odlično igrišče z umetno maso, na kateri bo lahko vsak odigral kakšno tekmo ali se zabaval z meti na koša, zraven pa je še otroško igrišče, ki je prav tako namenjeno vsem in odprto za vse.«*

V nadaljevanju so svoje spretnosti prikazali gimnastični veterani iz ***Športnega društva Sokol Bežigrad***, ki so dokazali, da je tudi starost mogoče preživljati na dejaven način. Zbrane je pozdravil tudi legendarni košarkarski trener **Zmago Sagadin** in pohvalil izjemno pridobitev za kraj, občino in Slovenijo ter izrazil prepričanje, da bo to igrišče zagotovo valilnica za nove košarkarske zvezde. Dodal je še, da s Krivcem že razmišljata o tem, da bi postal to pomemben košarkarski center za vzgajanje perspektivnih košarkarjev.

***ODPRLI KOŠARKARSKO IGRIŠČE** – Svoje spretnosti so na novem igrišču prikazali gimnastični veterani iz **Športnega društva Sokol Bežigrad**, ki so dokazali, da je tudi starost mogoče preživljati na dejaven način. Ob svečanem odprtju je zbrane pozdravil legendarni košarkarski trener **Zmago Sagadin**.*

Slavnostni nagovor je pripadel županu Občine Bovec **Valterju Mleku-žu**, ki je v uvodu pozdravil udeležence, med katerimi so bili tudi trije povabljeni župani iz občin Čenta, Kobarid in Trbiž. V nadaljevanju je poudaril, da je občina Bovec turistična občina z izjemnimi lepotami, da pa se samo od lepote ne da živeti. *»Treba je vlagati in delati na tem, da gostje radi prihajajo k nam in od nas zadovoljni odhajajo in se seveda vračajo. Želim si, da bi bilo nekoč v vsaki naši vasi tako športno igrišče kot na Srpenici. Na meni in na občini je, da zagotovimo sredstva, a če ni ekipe, ki zadevo vleče naprej, vse skrite želje izzvenijo. In Srpenica ima sposobne, zagnane vaščane, s katerimi skupaj vedno najdemo rešitve.«*

Košarkarsko igrišče je Mlekuž namenu predal z metom žoge na koš in tako odprl vrata novim generacijam košarkarjev ter ljubiteljem košarke vseh generacij. Sledila je revijalna tekma med ekipama ***KK Leone Ajdovščina*** in ***All stars Primorska***, nato pa še zabava z ansamblom ***Trejča izmena***.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Utrinki

izžrebancu prinesla glavno nagrado – kajak. Seveda pa tudi letos igre niso minile brez izbora Kerlca Kmečkih iger Čezsoča, ki se je moral izkazati v prenašanje *čokov*. Tokrat se je najbolje odrezal **Matic Hvala** in tako prejel letošnji tovrstni laskavi naziv.

Poskrbljeno je bilo tudi za jedačo in pijačo. Obiskovalci iger so se lahko okrepčali s kulinaričnimi specialitetami Bovškega, ki so jih pripravile članice TD Čezsoča. Te so na jedilni list med drugim uvrstile tudi *čompe an skuto*, *buške krafe*, palačinke, srnjakov golaž *an plento*. Za veselo razpoloženje je poskrbel **Dejan Vunjak** in Brendijeve barabe. Nastopali pa so tudi mladi harmonikarji iz Harmonikaške sekcije BC, ki deluje pod okriljem Kulturnega društva Golobar Bovec.

Katja Kravanja, članica TD Čezsoča

V DRUŽBI RADIA ROBIN

Bovec – Radio Robin se je septembra med svojo turnejo po severni Primorski oglasil tudi v Bovcu. V sodelovanju z Občino Bovec v zadnjih letih pripravi oddajanje v živo z bovškega osrednjega trga. Tako lahko v tem času radijski program v živo poslušajo in v njem sodelujejo mimoidoči ter gosti sosednih lokalov. Na ta način postane vse skupaj veliko bolj zabavno in zanimivo – ne le za domačine, ampak tudi turiste. Se pa tako v živo predstavi tudi Radio Robin in kraji, ki jih obišče.

Tudi letos je o najaktualnejših temah, naložbah in načrtih za prihodnje predstavil bovški župan **Valter Mlekuž**, po valovih Radia Robin pa so se predstavile še Buške čeče, Folklorna skupina Bovec, bovški harmonikarji in drugi. Ulovili so tudi nekaj mimoidočih turistov, ki so se z veseljem vklopili v program, tako da je popoldne v družbi radijcev res minilo v zabavnem in poučnem smislu, predvsem pa kot dobra promocija Bovškega.

***V DRUŽBI RADIA ROBIN** – Tudi letošnji september se je omenjeni radio med svojo turnejo po severni Primorski oglasil v Bovcu. Tu v sodelovanju z Občino Bovec zadnja leta z bovškega osrednjega trga pripravlja oddajanje v živo.*

Besedilo in foto: Milan Štulc

Občina Kobarid

Ob prazniku na klepet z županom

Ko jesen že barva liste, se na ***Občini Kobarid*** pripravljajo na svoj praznik. In kot vsako leto smo tudi mi v tem času potrkali na vrata prvega moža – župana **Marka Matajurca**. Z njim smo odstirali zgodbe današnjega časa. Kaj nam je zaupal, lahko preberete v nadaljevanju.

Kateri so letošnji največji izzivi za Občino Kobarid?

Menim, da so to izgradnja poslovne cone Kobarid – jug, novo stanovanjsko naselje Svino in tukajšnji center za zaščito in reševanje.

V kakšni fazi so v tem trenutku?

Poslovna cona je v zaključni fazi. Mislili smo sicer, da bomo s prodajo zemljišč začeli že letos, a je pandemija pustila posledice – določene materiale je bilo težko dobiti in se šele zdaj nabavljajo. Zato so se dela nekoliko zamaknila. Bili smo uspešni na *Javnem razpisu Podpora inovativnim ekosistemom ekonomsko-poslovne infrastrukture* ***Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo*** ter za namen razširitve ekonomsko poslovne cone Kobarid prejeli sredstva v višini dobrih 629 tisoč evrov.

Stvari, povezane s stanovanjsko četrtjo Svino, se dobro odvijajo in smo v fazi pridobivanja še nekaj manjkajočih soglasij. Kar pa zadeva center za zaščito in reševanje, lahko povem, da smo konec septembra objavili poziv za iskanje izvajalca. Upam, da bomo še pred koncem leta začeli s prvimi gradbenimi deli.

Kaj najbolj podpirate v gospodarstvu?

PRVI MOŽ OBČINE KOBARID **Marko Matajurc** *med svojim govorom ob občinskem prazniku, kjer so tudi letos najzaslužnejšim v občini podelili priznanja in nagrade.* ***Foto: Foto Červ*** *(arhiv Občine Kobarid)*

Izgradnja industrijske cone in ugodna prodajna cena parcel dokazujeta, da občina podpira razvoj industrije. Nedvomno pa podpiramo tudi kmetijstvo – letos še posebej izdatno. Lahko rečem, da smo unikum v Sloveniji, ker smo objavili razpis, prek katerega bomo subvencionirali prodajo mleka in mesa – mleko okoli 15 centov za liter, meso pa evro za kilogram. Objava je sicer res dvignila precej prahu med kmeti, a naj dodam, da nam je pravilnik za dodelitev subvencij potrdila Evropska unija. Zataknilo se je pri tem, da morajo kmetje dokazovati prodajo z računi, če želijo prejeti subvencijo.

S tem razpisom smo letos začeli, želimo pa nadaljevati tudi v prihodnje. Nedvomno bo treba pravilnik še nekoliko popraviti, ga dodelati, tudi zato, ker želimo zajeti vse kmete. Nedavno smo imeli z njimi sestanek, na katerem so podali svoje predloge, kako bi lahko ukrep izboljšali. Skupaj bomo skušali najti pravo rešitev, seveda pa mora na koncu vse potrditi Bruselj.

Ukrep podpira lokalno prodajo – kmetje lahko prodajajo znotraj naše ali v sosednjih občinah. Le tako lahko kandidirajo za subvencijo. Saj veste, Evropa ima svoja pravila, ki so včasih za nas nesprejemljiva. Tukaj se bo treba nedvomno boriti, da bomo skupaj dosegli nekaj, kar bo pisano na kožo našim kmetom.

Konec koncev ... živimo od turizma. Če hočemo imeti dober turizem, moramo podpirati tudi kmete, ki vzdržujejo kulturno krajino in pridelujejo lokalno hrano.

Kako krepite čezmejno sodelovanje?

Dobro in zgledno sodelujemo z občinami čez mejo, v Benečiji in Nadiških dolinah. Z zamejci se srečujemo, skupaj snujemo projekte, ki jih bomo v prihodnje poskušali uresničiti. Zagotovo je ena glavnih zgodb kolesarska povezava. Slovenija jo na državni ravni projektira med Kobaridom in Robičem, seveda pa je naša želja, da jo speljemo dalje – pod Matajur ali ob Nadiži.

Nedvomno se moram tukaj zahvaliti **Zdravku**

Utrinki

OBISK SUSAN GAGLIANO NA KOBARIŠKI OŠ

Kobarid – V tednu od 18. do 23. septembra smo v okviru akreditacije Erasmus na OŠ Simona Gregorčiča Kobarid gostili **Susan Gagliano**, predavateljico, svetovalko in inštruktorico pri organizaciji *»Europass Teacher Academy«*. Rojena je v Združenih državah Amerike, trenutno pa živi in dela v italijanskih Firencah. Nestrpno smo pričakovali njen obisk, saj so bile štiri učiteljice, ki so se udeležile njenih Erasmusovih tečajev v Firencah, navdušene nad njeno osebnostjo in sproščenimi predavanji.

Gaglianova je obiskala vse tri podružnice in na vsaki od njih izvedla delavnico. Ogledala si je tudi vrtec, ki jo je s svojo lego v prostoru in načinom dela navdušil. Za celotni aktiv OŠ in vrtca pa je pripravila predavanje in delavnico z naslovom *»Positive School«*. Navdušila nas je s svojim zgledom pozitivnega mišljenja in neizmerno energijo. Pokazala nam je načine, kako lahko z majhnimi koraki naredimo velike spremembe v razredu. Tri ure so minile, kot bi mignil in z delavnice smo odšli polni energije ter dobrih zamisli, predvsem pa z nasmehom na obrazu.

NA OŠ SIMONA GREGORČIČA KOBARID SO GOSTILI SUSAN GAGLIANO, *predavateljico, svetovalko in inštruktorico pri organizaciji »Europass Teacher Academy«. Poleg dejavnosti za otroke je za aktiv OŠ in vrtca pripravila predavanje in delavnico z naslovom »Positive School«. Navdušila je s svojim pozitivnim mišljenjem in neizmerno energijo.* ***Foto: Aurora Calvet***

Za oba deveta razreda je pripravila delavnice na temo samopodobe in odraščanja, osmima pa se je pridružila na športnem dnevu. Na pohodu v naravi je z učenci izvedla dve delavnici, eno za dekleta in drugo za fante. Učenci so bili navdušeni nad delavnicami in ponosni nase, saj jim razumevanje angleško govoreče predavateljice ni povzročalo nobenih težav.

Obisk Susan Gagliano je primer dobre prakse, kjer sta zadovoljni obe strani. Susan je navdušila učitelje in učence, Kobarid in naša šola z vrtcem pa so jo navdušili s čudovitim okoljem ter srčnostjo in preprostostjo ljudi, ki šolo in vrtec soustvarjamo.

Tanja Sivec Rutar, članica ekipe Erasmus akreditacije, OŠ Simona Gregorčiča Kobarid

Likarju, ki mi je »odprl pot« v te kraje, med te ljudi ... Sodelujemo zgledno in verjamem, da bomo tudi v prihodnje. Močno vez smo dolgo pletli in treba jo je vseskozi negovati, da se ohrani za prihodnje rodove.

Občina podpira čezmejno sodelovanje tudi s tem, da finančno podpira časopis *Novi Matajur*. S tem pa naši občani dobivajo novice z druge strani Matajurja.

Pred leti se je občina dogovarjala, da bi otroke vozili v vrtec v Špeter. Je to zaživelo?

Ne. Pozorni smo na vse čezmejne pobude in jih poskušamo spraviti v življenje. Nič se pa ne reši od danes na jutri.

Tudi z javnimi prevozi, ki ste jih skušali vzpostaviti, je tako.

Res je. Lani smo tudi s pomočjo ***Posoškega razvojnega centra*** uvedli povezavo od Mosta na Soči preko Kobarida do Čedada. Sam bi želel, da bi živela tudi letos. To ni majhen zalogaj in Občina Kobarid je pripravljena sofinancirati, saj želimo, da se *nekako prime*. Konec koncev vemo, da drevo, ki ga posadiš, prvo leto ne obrodi. Enako je s tem. Potreben je čas. In ne glede na to, da ekonomsko ne bo opravičljivo, predstavlja naši dolini najširše okno v Videmsko pokrajino in dalje.

Podobno je bilo z vašim sezonskim prevozom, ki se je v teh letih dobra uveljavil. Zdaj lahko rečemo, da je uspešen.

Vzpostavitev *»hop on hop off«* povezav je bila resnično vrhunska zamisel. Potrebe po tem so in ljudje ta javni prevoz koristijo. Ekonomske opravičljivosti ni, ampak tako je pogosto v turizmu, če gledamo strogo ozko. Ampak pogledati je treba širše. S tem seveda razbremenjujemo našo dolino, ker se vsem na pot ni treba podati s svojim avtomobilom. Manj je pločevine, manj hrupa, manj izpušnih plinov ...

Te sezonske povezave skušamo tudi izboljševati, popraviti, kjer vidimo drugačne potrebe. Tako smo letos dodali v jutranjih urah dodaten prevoz do vasi Krn prav zaradi planincev, ki se v gore odpravljajo zgodaj.

Kako sicer ocenjujete letošnjo turistično sezono?

Vseh podatkov še ni na voljo, a menim, da je bila uspešna. Pravzaprav bi rekel, da v poletni sezoni nočemo še več turistov, ker ne da je okolje obremenjeno, včasih mislim, da je preobremenjeno. Tako občina kot turistični delavci želimo to panogo zapeljati v smer butičnega turizma in tako dvigniti raven kakovosti. To seveda terja čas. V poletnem času, ko je toliko turistov, ljudje negodujejo nad dolgimi čakalnimi vrstami, zastoji na prometnicah ... Domačini so nekako potisnjeni ob rob. Če se želimo temu izogniti, bomo morali delati na bolj butičnem turizmu. Število gostov bi se s tem sicer zmanjšalo, a dvignila bi se kakovost turizma, s tem pa tudi prihodek.

Letos smo imeli čudno leto – začelo se je s krizo pogonskih goriv, sledila je izredna suša.

Tako je. Ljudje nismo pripravljeni na skrajnosti. Suša je pokazala, da nekateri vodni viri takih stanj ne prenesejo. Pokazala nam je, kje moramo popraviti ali urediti vodovodne sisteme. V vasi Livek moramo na obstoječ vodohran priključiti dodaten vodni vir. Urediti je treba zajetje Tršca, od koder se zagotavlja vodo zaselku Avsa, in zagotoviti pitno vodo planinam pod Matajurjem. Manko vode se je pokazal tudi na podkrnskih planinah. Upam, da bo težava odpravljena z vodovodom, ki ga urejamo v vasi Krn.

Suša je močno vplivala tudi na pretoke rek, še posebej je bilo to vidno na Nadiži.

Ja, res je Nadiža presahnila in močno se je poznalo tudi na vodostaju Soče, ki ni bil primeren niti za plovbo. Letos se je pokazalo, kako so koristniki te reke neodgovorni, saj so jo uporabljali tudi, ko plovba ni bila več možna. S tem se uničuje biosferno okolje v reki in ob njej. Pogrešal sem predstavnike zaščite reke Soče, da bi odreagirali. Pa se ni zgodilo nič. Žal ljudje vedno delamo v lastnem interesu. Tudi opozorilo občinske uprave ni zaleglo.

Suši pa je sledilo deževje ...

Bilo je kar hudo. Narava je naredila svoje. S poveljnikom štaba Civilne zaščite Občine Kobarid **Aleksandrom Vončinom** sva bila že prvi večer na terenu. Gasilci so pomagali pri čiščenju vsem, ki so potrebovali pomoč. S skupnimi močmi smo dosegli tudi to, da je bila cesta proti Bovcu, ki se je utrgala, prevozna v nekaj dneh.

V tem poletnem času je bilo na Kobariškem pestro tudi s prireditvami. Z njimi bogatite ne le dogajanje za turiste, ampak tudi življenje domačinov. Kaj vam to pomeni?

Ponudba prireditev je bila res pestra, ampak mi skušamo to poletno sezono razvleči v jesenske mesece. September je ponujal *Festival pohodništva*, oktober pa je poleg občinskega praznika prinesel tudi *Jestival* in *Relly Soča Valley*. Tako turisti kot domačini vedno radi obiskujejo te prireditve, ki popestrijo vsakdan.

Ne le v občinskem središču, veliko so ponujali tudi drugi kraji – drežniške in livške vasi, podkrnske vasi, še posebej pa je treba omeniti Breginjski kot, ki je lepo zaživel in ponujal pestro paleto dogodkov. V Breginju smo dobili gonilno silo, za katero upam, da bo to peljala tudi v prihodnje.

Prireditveno dogajanje bomo letos zaključili čisto na koncu z božično-novoletnim dobrodelnim koncertom, ki je že tradicionalen.

Ob prazniku ste se zagotovo tudi sami ozrli na prehojeno pot. Zaupajte nam, na kaj ste najbolj ponosni.

Ponosen sem na vse občanke in občane, še najbolj pa na tiste, ki so s svojimi dejanji pomagali pri soustvarjanju ali izboljšavi nekaterih projektov v naši občini.

Pogovor pripravila: Mateja Kutin

Utrinki

ZBOROVANJE SLOVENSKEGA MUZEJSKEGA DRUŠTVA

Tolmin – Leta 2009 je Tolminski muzej prvič soorganiziral Zborovanje Slovenskega muzejskega društva (SMD). Takrat je osrednji del zborovanja potekal v Bovcu, tokrat pa sta zborovanje in slovesna podelitev Valvasorjevih odličij potekala 23. septembra v Tolminu. Po pozdravnih nagovorih avtorice tega prispevka, **Maše Klavora**, podžupanje v funkciji županje Občine Tolmin, dr. **Flavija Bonina**, predsednika SMD, in **Matevža Čelika Vidmarja**, državnega sekretarja Ministrstva za kulturo, je sledil strokovni posvet.

V prispevku Tolminski muzej – do danes in naprej je direktorica muzeja predstavila razvoj te kulturne institucije in njene dejavnosti v Zgornjem Posočju. Dr. **Nikola Krstović** je približal postopek nastanka srbskega zakona o muzejih. **Metka Fujs** se je dotaknila slovenskega Zakona o muzejih, Čelik Vidmar je podal smernice prihodnje muzejske politike, dr. **Kaja Širok** je predstavila novo definicijo muzeja, ki jo je potrdil Mednarodni muzejski svet (ICOM). Poleg tega je spregovorila tudi o etičnem kodeksu in digitalni transformaciji. **Jana Puhar** pa je na posvetu izpostavila še arheološke standarde.

STROKOVNO VODSTVO PO TOLMINSKEM MUZEJU *je izvedla kustosinja* **Karla Kofol**. ***Foto: Marko Grego***

Sledila je slavnostna podelitev Valvasorjevih odličij za leto 2021. Uvodni del zborovanja je popestril del zasedbe skupine Bakalina Velika, glasbene točke pri slovesni podelitvi odličij pa je prispeval trio flavt Glasbene šole Tolmin. Po skupnem kosilu je sledila razprava o muzejskem zakonu in drugi problematiki.

Prvi dan se je v Tolminu zbralo več kot sto muzealcev in nagrajencev, sobotne ekskurzije po starem delu Tolmina, Tolminskem muzeju in Javorci, pa 28. Z uspešnim zaključkom smo tako tolminski muzealci »štafeto« predali Pokrajinskemu muzeju Koper, ki bo leta 2023 srečanje organiziral v slovenski Istri.

mag. **Damijana Fortunat Černilogar**, direktorica Tolminskega muzeja

Podelili letošnje nagrade

V Kulturnem domu Simona Gregorčiča Kobarid je 13. oktobra potekala slavnostna seja kobariškega občinskega sveta. Na slovesnosti, ki sta jo kulturno obogatila ***Kulturnoumetniško društvo Vokalna skupina Drežnica*** in ***Folklorna skupina Živanit*** iz Benečije, so podelili letošnje občinske nagrade: plaketo, dve priznanji in dve denarni nagradi. Župan **Marko Matajurc** je podelil še dve zahvali župana in zlate kipce Simona Gregorčiča. Kdo so prejemniki in zakaj so izstopili iz povprečja, si lahko preberete v nadaljevanju.

PLAKETO je za dolgoletno predano in uspešno vodenje Mlekarne Planika ter pomembne uspehe pri razvoju kmetijstva in gospodarstva v občini Kobarid prejela **Anka Miklavič Lipušček**. Že v otroških letih so ji bili privzgojeni ljubezen do zemlje, marljivost in čut za odgovornost do dela in soljudi. Njeno življenje se je vedno prepletalo z delom na kmetiji, vključno z družinskimi dopusti, ki jih večinoma preživljajo na planinah, kjer pasejo krave in izdelujejo sir.

Po študiju živinoreje se je leta 1982 kot pospeševalka kmetijstva zaposlila v zadrugi TOK. Leta 1995 se je pridružila Mlekarni Planika, ki jo je po stečaju Kraša ustanovila Kmetijska zadruga Tolmin, v katero so se povezali posoški kmetje. Pogumno, brez podjetniškega znanja in z veliko mero odgovornosti je sprejela izziv ter prevzela mesto vodje komerciale, leta 2006 pa postala direktorica.

Njene vrline so pogum, odločnost in vztrajnost. Občutek za prave odločitve ob pravem času in sposobnost vodenja sta tlakovali pot danes uspešni mlekarni, ki je s svojo blagovno znamko sinonim za kakovostne mlečne izdelke. Pri Gospodarski zbornici Slovenije je bila osem let predsednica Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij, danes pa je njena podpredsednica. Je tudi idejna vodja skupine Po primorsko, katere namen je povezovanje, sodelovanje in skupna promocija primorskih podjetij ter zadrug v slovenski lasti. Hvaležna za podporo zaposlenih priznava, da brez ekipe ne bi uspela. Zato gredo vse nagrade in pohvale, ki jih je prejela, tudi njim.

Predsednik Borut Pahor je za prispevek k razvoju slovenskega agroživilstva in gospodarstva ter za ohranjanje lokalnih običajev Anki Miklavič Lipušček izročil red za zasluge Republike Slovenije.

Za uspešno in predano delo na področju ohranjanja kulturnih dejavnosti je PRIZNANJE prejela **Urška Kranjc**. Odraščala je v družini, kjer je bilo vedno prisotno večglasno petje. Pelo se je pri delu in na praznovanjih, ob veselju in žalosti. Pri Tatjani Cimprič se je učila klavir in uspešno zaključila nižjo glasbeno šolo na Glasbeni šoli Tolmin. Prepevala je v vrtčevskem in osnovnošolskem zborčku, leta 1997 pa se pridružila Vokalni skupini Drežnica – najprej kot pevka, kasneje je nadomeščala zborovodkinjo in leta 2015 prevzela vodenje. Petje povezuje z nastopi instrumentalistov iz Drežniškega, drugih zasedb in otroki. Veliko pozornosti namenja kakovosti petja in pisanju priredb. Marsikatero zabavo na Drežniškem popestri s kitaro.

Od leta 2004 je pela v Komornem zboru Iskra Bovec pri Ambrožu Čopiju, ki jo je dokončno navdušil nad veličino in lepoto zborovskega petja. Leta 2005 je prevzela zbor kot dirigentka in ga vodila deset let. Pevsko znanje je izpopolnjevala v zborovodski šoli pri prof. Marku Munihu in Franki Žgavec, šolo vokalne tehnike pa opravila pri Martini Burger.

Igrala je tudi v Igralski skupini Drežnica, kjer danes opravlja nalogo šepetalke in blagajničarke. Dejavna je v Turističnem društvu Drežnica in Kulturno umetniškem društvu KRN Drežnica, obenem pa vodi Turistično kmetijo Kranjc.

PRIZNANJE je prejela **Marina Cernetig** iz Benečije za dolgoletno predano in uspešno delo na področju povezovanja ter sodelovanja med Posočjem in Benečijo. Njeno življenje je prepleteno s kulturo, slovenskim jezikom in ohranjanjem dediščine. Pomembno vlogo je imela pri ustanovitvi zasebne dvojezične šole v Špetru, predhodnice današnje večstopenjske državne šole s slovensko-italijanskim poukom. Sodelovala je s Študijskim centrom Nediža pri številnih kulturnih projektih, ključna pa je bila njena vloga pri nastanku Beneške folklorne skupine Živanit in Beneškega gledališča, za katerega je prirejala besedila, pomagala pri režiji, odigrala številne vloge in skrbela za izvedbo predstav. S pokojnim Marjanom Bevkom sta to gledališče postavila na višjo raven in večkrat organizirala čezmejno gledališko delavnico.

Leta 2006 se je zaposlila na Inštitutu za slovensko kulturo, kjer je imela še več možnosti za kulturno ustvarjanje in povezovanje. Imela je tudi ključno vlogo pri evropskih in drugih projektih. Je soorganizatorka Beneških kulturnih dnevov v Kobaridu in mnogih prireditev po Breginjskem kotu ter ena glavnih organizatork novoletnih srečanj Slovencev Videmske pokrajine in Posočja. Je pesnica in članica Kulturnega društva NIT – Posočje, Benečija, Rezija. Izdala je dve zbirki in bila večkrat nagrajena, letos s srebrno plaketo Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti.

DENARNO NAGRADO so prejeli **skavti stega Bovec 1** za 20-letno prostovoljno delo na področju vzgoje in izobraževanja otrok in mladine. Zadnjih 15 let so dejavni tudi v občini Kobarid. Trenutno štejejo 50 članov, od tega 32 iz omenjene občine. Spodbudno je, da se jim je letos pridružilo kar 17 mladih iz kobariške občine, kar potrjuje njihovo dobro delo, ki temelji na prostovoljstvu. S svojim zgledom, učenjem in delovanjem mlade spodbujajo, da se vključujejo v družbo, so v njej dejavni in k temu spodbujajo tudi druge. Redno organizirajo dejavnosti s področja okoljske

Utrinki

NA KONFERENCI MEDNARODNEGA SVETA MUZEJEV TUDI PLEČNIKOVA CERKEV

Praga (Češka) – Po treh letih so se muzealci in drugi strokovnjaki s področja varovanja kulturne dediščine z vsega sveta ponovno srečali v živo in prek spleta. Konec avgusta je namreč potekala 26. generalna konferenca Mednarodnega sveta muzejev (ICOM), na kateri je sodeloval tudi slovenski nacionalni odbor te nevladne organizacije. Ta se po vsem svetu ukvarja z muzeji, ohranjanjem odnosov z Unescom, hkrati pa deluje kot posvetovalno telo pri Ekonomsko-socialnem svetu Združenih narodov. Hibridno srečanje je spremljajo več kot 3.400 udeležencev, med katerimi se je konference v živo udeležilo tudi 34 slovenskih muzealcev. Ti so v programu sodelovali s predstavitvami, plakati in vodenjem nekaterih tematskih panelov oziroma posvetov.

PREDSTAVITEV ENE OD ZADNJIH PLEČNIKOVIH VEČJIH DEL**, njegove edine cerkve na Primorskem, cerkve Marijinega obiskanja na Ponikvah, je na generalni konferenci Mednarodnega sveta muzejev v Pragi zbranim predstavila mag.* **Damjana Fortunat Černilogar**, *direktorica Tolminskega muzeja.* ***Foto: Ana Porok

Poseben posvet z naslovom Arhitekt Jože Plečnik med Slovenijo in Češko je nastal v sodelovanju slovenskega in češkega odbora ICOM. Slovensko perspektivo smo predstavili trije slovenski predstavniki. O Plečnikovi hiši v Ljubljani ter dejavnostih in projektih, ki jih ob Plečnikovem jubileju izvaja Muzej in galerije mesta Ljubljane, je predstavila kustosinja **Ana Porok**, odgovorna za Plečnikovo zbirko. Avtorica prispevka sem se v tem sklopu osredotočila na edino Plečnikovo cerkev na Primorskem – cerkev Marijinega obiskanja na Ponikvah, eno zadnjih njegovih večjih del. Ob tem sem izpostavila še dragocen kelih, ki je delo in dar **Jožeta Plečnika** ter poseben in redek velikonočni božji grob, izdelan v češki tovarni Zbitek v Olomoucu. **Tomaž Štoka** iz Muzeja

vzgoje, sobivanja z naravo, odgovornega državljanstva, skrbi za sočloveka, kulture, športa in prostovoljstva.

Skavti iz stega Bovec 1 se udeležujejo čistilne akcije Očistimo Kobariško, v božičnem času po celotni občini raznosijo Luč miru iz Betlehema, pomagajo pri organizaciji večjih dogodkov ter skrbijo za medgeneracijsko in medobčinsko povezovanje ljudi.

Razdeljeni so v štiri skupine (od prvega razreda OŠ do fakultete), ki jih vodijo voditelji. Ti svoj prosti čas namenijo pripravi in izvedbi srečanj, skavtskim usposabljanjem in izobraževanjem. Tedenska srečanja potekajo v Kobaridu in Bovcu. Svoje delo opravljajo z veseljem in srčnostjo s ciljem, da vsak otrok postane pristen, samostojen, odgovoren in zdrav človek, kristjan ter državljan.

PREJEMNIKI LETOŠNJIH NAGRAD IN PRIZNANJ *v družbi župana* **Marka Matjurca** *ter podpredsednice občinske komisije za priznanja in nagrade* **Mateje Urbančič**. ***Foto: Foto Červ*** *(arhiv Občine Kobarid)*

Za dolgoletno uspešno in predano delo predsednika Krajevne skupnosti (KS) Idrsko-Mlinsko ter opravljeno delo na širšem družbenem področju je DENARNO NAGRADO prejel **Alojzij Mohorčič**. Iz Šalke vasi se je leta 1975 preselil v Kobarid, kjer je nastopil službo miličnika pripravnika in kasneje napredoval do vodje varnostnega okoliša. Po osamosvojitveni vojni je bil na lastno željo premeščen na postajo mejne policije kot pomočnik vodje izmene. Z družino se je leta 1995 preselil na Idrsko.

Njegovo prostovoljno delo se je začelo že na Kočevskem. Kot član industrijskega gasilskega društva je pridobil izobrazbo in naziv gasilskega podčastnika ter vodil tekmovalno desetino deklet. Deset let je bil tajnik Karate kluba Posočje. Leta 2004 je kandidiral na lokalnih volitvah in od takrat je predsednik KS Idrsko. Na njegovo pobudo se je ime spremenilo v KS Idrsko-Mlinsko. Krajani se lahko pohvalijo z urejenimi prostori KS, potmi, otroškim in košarkarskim igriščem, opremljeno *guto* na Matajurju, prikazovalniki hitrosti za varnost v prometu, defibrilatorjem, pestrim kulturnim dogajanjem ... Posebej je treba omeniti njegovo angažiranost pri okrasitvi vasi ob kolesarski dirki Giro d'Italia. Opravlja tudi delo občinskega informatorja, ki v času turistične sezone usmerja obiskovalce.

Mohorčič je bil 25 let član upravnega odbora Društva veteranov SEVER Severne Primorske in predsednik pododbora Kobarid. Danes je namestnik predsednika pododbora in sodeluje pri dejavnostih, ki se odvijajo na območju občine.

Na slovesnosti sta bili podeljeni tudi dve ZAHVALI ŽUPANA. Za dolgoletno požrtvovalno delo na področju gasilstva in nesebično pomoč ljudem jo je ob 110-letnici delovanja prejelo ***Prostovoljno gasilsko društvo Drežnica***. Za sodelovanje in razumevanje pri reševanju stanovanjske problematike v občini Kobarid pa sta jo prejeli ***družini Kranjc*** in ***Breška***, ki sta s prodajo svojega dela zemljišča lokalni skupnosti pomagali pri uresničevanju te problematike.

ZLATI KIPEC SIMONA GREGORČIČA je župan izročil **Emi Šuligoj** za dosežen naziv zlata maturantka in osvojeno bronasto odličje na mednarodni biološki olimpijadi ter **Silvu Hrovatu**, **Hasibu Huseinbašiću**, **Zdravku Likarju** in **Srečku Rosiču** za uspešna pogajanja pri osvoboditvi mejnih prehodov v občini Kobarid v osamosvojitveni vojni za Slovenijo.

Po obrazložitvah povzela: Mateja Kutin

Utrinki

arhitekture in oblikovanja je ob tej priložnosti spregovoril o pripravi Plečnikove nominacije in vpisu Plečnikovih izbranih del v Ljubljani na Unescov seznam svetovne naravne in kulturne dediščine.

V okviru panela Rdeči seznam ogroženih predmetov kulturne dediščine jugovzhodne Evrope je bila na konferenci med drugim predstavljena tudi priprava seznama iz slovenske perspektive.

Sicer pa je konferenca postregla še z dvema za nas pomembnima novicama – potrdili so novo muzejsko definicijo, dr. **Kaja Širok** pa je bila kot prva predstavnica Slovenije izvoljena za članico izvršnega odbora ICOM.

mag. **Damjana Fortunat Černilogar**, direktorica Tolminskega muzeja

ANGLEŠKI JEZIKOVNI TABOR

Most na Soči – Na Osnovno šolo Dušana Muniha Most na Soči se je letos že deset dni pred začetkom šolskega leta vrnil otroški direndaj, saj se je med 22. in 26. avgustom tam izvajal angleški jezikovni tabor. Ta je potekal v sodelovanju z jezikovno šolo English Experience School of English iz Norwicha v Veliki Britaniji. Poleg učencev gostujoče šole smo na tabor povabili tudi učence drugih OŠ iz Zgornjega Posočja. Tako je kar 40 otrok od 4. do 9. razreda sklepalo nova poznanstva in prijateljstva, medtem ko so se med različnimi dejavnostmi, športom, ustvarjanjem in igro vsak dan bolj samozavestno ter sproščeno pogovarjali v angleščini.

Ugotavljali so, da so se v šoli veliko naučili, med taborom pa so svoje

UDELEŽENCI ANGLEŠKEGA TABORA *– Okoli 40 otrok iz posoških OŠ se je med različnimi dejavnostmi in sklepanjem novih poznanstev vsak dan bolj samozavestno ter sproščeno pogovarjalo v angleščini.*

ZARADI SANACIJE PLAZU JE NA CESTI MED KOBARIDOM IN DREŽNICO OB DELAVNIKIH POPOLNA IN OBČASNA POLOVIČNA ZAPORA. *Do 15. novembra bo med 7.30 in 18.00 popolna zapora. V tem času izvajalec zagotavlja polovično zaporo ceste v naslednjih terminih: med 10.30 in 11.00, 12.40 in 13.25 ter 14.30 in 15.20. Če vremenske razmere ne dopuščajo sanacije, je cesta prevozna.* ***Foto: Miha Gorjan***

Sanacija najbolj kritičnih mest plazu nad cesto Kobarid–Drežnica

Lokalna cesta Kobarid–Drežnica je zaradi sanacije plazu nad cesto zaprta. Sanacija je zaradi zagotovitve varnosti prometa nujna in bo potekala predvidoma do 15. novembra. Če vremenske razmere ne dopuščajo sanacije po načrtu in je cesta prevozna, uporabnike sproti obveščamo prek občinske spletne strani (www.kobarid.si) in Facebookovega profila ter radia Primorski val.

Dela na trasi sanacije potekajo vsak delovni dan med 7.30 in 18.00. Izvajalec del je začel s sanacijo najbolj kritičnih podornih skalnih žarišč. Na trasi se izvaja čiščenje dreves, ki destabilizirajo pobočje, in popolnoma ločenih skalnih blokov. Zaradi narave dela in varnosti vseh izvajalec lahko sanacijo izvaja le ob popolni zapori, zato je cesta večji del dneva popolnoma zaprta. Polovična zapora in posledično sprostitev prometa poteka vsak dan med 10.30 in 11.00, 12.40 in 13.25 ter 14.30 in 15.20.

Po končanem čiščenju bo na trasi nameščen podajno-lovilni sistem, na dolžini 80 tekočih metrov pa bo nameščena zaščita kritičnih območij s sidranimi mrežnimi pletivi. Sredstva za sanacijo plazu v višini skoraj 80 tisoč evrov je zagotovila država, razliko (nekaj manj kot 20 tisoč evrov) pa ***Občina Kobarid***.

Uporabnike ceste prosimo, da upoštevajo prometno signalizacijo in navodila izvajalca. Obenem se jim zahvaljujemo za strpnost in razumevanje.

Nataša Hvala Ivančič

Rekonstrukcija ceste in ureditev komunalne opreme na Livku

Na Livku poteka rekonstrukcija državne ceste, v sklopu katere bo urejena tudi nova meteorna kanalizacija, obnovljena vodovod in kanalizacija ter obnovljena elektroinštalacija na območju med Turkom in parkiriščem pred nekdanjo šolo. Poleg ureditve ustroja ceste se bosta izvedla tudi odvodnjavanje in ureditev obcestnega prostora – postavljene bodo nove ograje ob vrtovih, ki bodo odstranjene zaradi posega in razširitve ceste na najožjem delu.

Zaradi narave dela, obsega in posega v cestni prostor bo v skladu z dovoljenjem za zaporo cesta delno, občasno pa tudi popolnoma zaprta. Za dela, ki se bodo izvajala med Turkom in vodnjakom, je predvidena popolna zapora med 8.00 in 13.00. Na delu gradbišča med vodnjakom in nekdanjo šolo pa je predvidena zapora med 8.00 in 16.00; v tem času bo za osebna vozila omogočen obvoz skozi Livek. Dela potekajo po načrtu in bodo predvidoma zaključena do konca leta.

Nataša Hvala Ivančič

Deževje z nalivi povzročilo številne težave na Kobariškem

Močno deževje z nalivi, ki je 15. septembra zajelo občino Kobarid, je povzročilo številne težave na terenu. Sprožili so se zemeljski plazovi, voda pa je zalila številne objekte. Vodotoki

NA LIVKU POTEKA V SKLOPU REKONSTRUKCIJE DRŽAVNE CESTE *tudi urejanje komunalne opreme. Zaradi del so popolne zapore med Turkom in vodnjakom med 8.00 in 13.00, med vodnjakom in nekdanjo šolo pa med 8.00 in 16.00 (za osebna vozila je urejen obvoz skozi Livek).* ***Foto: arhiv Občine Kobarid***

Utrinki

besedišče še obogatili in ga uporabili v številnih življenjskih situacijah. Pri tem so ključno vlogo odigrali štirje angleški učitelji, naravni govorci – **Matt**, **Tom**, **Lisa** in **Penny**. Ti nas niso navdušili samo s popolno britansko angleščino in profesionalnim pristopom, ampak tudi z dobro voljo, svojimi osebnostmi, življenjskimi izkušnjami in zgodbami, s katerimi so poleg jezikovnega znanja širili otroška obzorja. Družine, ki so se odločile gostiti učitelje na svojih domovih, so lahko vadile angleščino tudi popoldne in zvečer, učitelji pa so bili navdušeni nad njihovim gostoljubjem ter prelepo naravo. Da nihče ni ostal lačen, gre zahvala občinam Tolmin, Bovec in Kanal ob Soči, ki so udeležencem financirale kosila.

Zadnji dan tabora so učenci svoje znanje angleščine in igralske sposobnosti pokazali staršem na prireditvi ter s tem zaključili intenziven, a zabaven teden, ki si ga želijo še kdaj ponoviti.

Besedilo in foto: Metka Kavčič Feltrin, koordinatorka tabora, OŠ Dušana Muniha Most na Soči

NAGRAJENI ZELIŠČNI VRTIČEK

Most na Soči – Šolski vrtovi so lahko koristen in učinkovit način uporabe šolskega dvorišča ter zanimiva učilnica. Z njimi lahko povežemo učence z naravo, ki je glavni vir njihove prehrane, jih naučimo osnov vrtnarjenja, uporabnih spretnosti ter znanja. Na OŠ Dušana Muniha Most na Soči od leta 2018 skrbimo za zeliščni

ZELIŠČNI VRTIČEK NA MOSTARSKI ŠOLI *s pridom uporabljajo pri predmetu rastline in človek za pripravo čajev, deloma pa tudi pri pouku gospodinjstva. Lani so za uspešno sodelovanje pri projektu Šolska VRTilnica prejeli tudi nagrado v obliki različnih semen in gnojila, s katerimi bodo obnovili zeliščni vrtiček in njegovo okolico.*

OBILNO DEŽEVJE JE SREDI SEPTEMBRA POVZROČILO VELIKO NEVŠEČNOSTI. *Med drugim je pod Tonocovim gradom odneslo del državne ceste.* ***Foto: arhiv CZ Kobarid***

in hudourniki so močno narasli, pojavilo se je zastajanje vode na cestah in travnikih. Aktivirani so bili gasilci prostovoljnih gasilskih društev (PGD) Kobarid, Drežnica in Breginj pod poveljstvom ***Gasilske zveze Kobarid***, pripadniki civilne zaščite (CZ) ter ekipa strojne mehanizacije. Poveljnik CZ **Aleksander Vončina** je o stanju na terenu sproti obveščal župana **Marka Matajurca**, ki je takoj odredil evakuacijo družine v Drežniških Ravnah, katerih hiša je bila ogrožena.

Stanje plazu v Drežniških Ravnah pri hišni številka 1 si je še isti dan ogledal geolog, skladno z njegovo oceno pa se je pristopilo k intervencijski sanaciji. Po njegovih navodilih je bil plaz dodatno zavarovan s PVC-folijo in protipoplavnimi vrečami pred objektom. Do noči so gasilci in ekipa strojne mehanizacije že popolnoma očistili zamašene meteorne cevi pod lokalno cesto in pri stanovanjski hiši nad plazom.

V Drežniških Ravnah je zemeljski plaz zaprl cesto proti Drežnici. Med dnevom so jo očistili in odprli za promet. Zemeljski plaz se je sprožil tudi na državnih cestah Borjana–Podbela in Kobarid–Robič (pri nekdanjem mejnem prehodu). Pri semaforju na cesti Žaga–Kobarid (pod stopnicami na Tonocov grad) je deževje odneslo del ceste, zato je bila neprevozna. Obvoz za osebna vozila je bil urejen mimo Kampa Lazar.

Pristojne službe so takoj pristopile k sanaciji državne ceste Žaga–Kobarid in po dobrih dveh dneh je po njej že stekel enosmerni promet, urejen s prometno signalizacijo.

Vreme je bilo 16. septembra stabilnejše in ekipe so na terenu vse do večera odstranjevale posledice, tudi več plazov na cesti proti planini Zaprikraj.

Nataša Hvala Ivančič

Novo staro župnišče v Kredu

V okviru obnove objektov v Posočju po potresu leta 2004 je bila za popotresno statično sanacijo in rekonstrukcijo župnišča v vasi Kred leta 2011 izdelana projektna dokumentacija. Zaradi visokih stroškov sanacije je bila sprejeta odločitev, da se obstoječi objekt odstrani in zgradi nov nadomestni objekt. Julija je izvajalec začel z rušenjem.

Novogradnja nadomestnega objekta bo v primerjavi s prejšnjim manjših tlorisnih dimenzij in bo obsegala pritličje ter nadstropje. Sredstva zanjo so na podlagi *Zakona o popotresni obnovi* zagotovljena v državnem proračunu. Pritličje bo namenjeno potrebam krajevne skupnosti; v njem bo večji večnamenski prostor, vetrolov, sanitarije, čajna kuhinja in shramba. V nadstropju bodo prostori ***Župnije Kobarid***, ob objektu pa bo parkirni prostor za štiri osebna vozila.

Gradnja novega objekta se je začela avgusta in bo predvidoma zaključena konec prihodnjega leta.

Nataša Hvala Ivančič

20 let Knjižnice Kobarid

Začetki knjižničarstva na Kobariškem segajo v sredino 19. stoletja, ko so na Libušnjem ustanovili ***Družbo mladeničev in devic za pobožno življenje***. Po zgledu drugih slovenskih trgov je leta 1871 v Kobaridu začela delovati ***Narodna čitalnica***, katere duša delovanja je bil takratni kobariški župnik in pesnik **Simon Gregor-**

V OKVIRU POPOTRESNE OBNOVE SO V KREDU PORUŠILI ŽUPNIŠČE, *ki ga bo nadomestil novi večnamenski objekt.* ***Foto: arhiv Občine Kobarid***

Utrinki

vrtiček, ki so ga učenci postavili v okviru Merkurjevega projekta Za lepšo šolo. Naš vrtiček ima poleg uporabnosti tudi simbolični pomen. Sestavljen je iz dveh pokončnih cevi, ki s svojo talno osnovo ponazarjata tri reke našega šolskega okoliša. Najvišji in najtanjši nivo predstavlja reko Bačo, zato je tudi oblepljen s kamni iz te reke. Spodnji in nekoliko širši krog ponazarja reko Idrijco, v katero se izliva reka Bača. Tudi ta je obdan s kamni iz te reke. In ker se vode iz obeh omenjenih rek stekajo v Sočo, so na tleh okoli vrtička položeni še soški prodniki. Poleg simbolične pa ima vrtiček tudi uporabno vrednost, ki je pri vsem skupaj najpomembnejša. Na vrtičku namreč gojimo zelišča, ki jih uporabljamo pri predmetu rastline in človek za pripravo čajev, uporabljamo pa jih tudi pri pouku gospodinjstva, kadar kuhamo oziroma se učimo o zeliščih.

Sodelujemo tudi v projektu Šolska VRTilnica, ki sodi v sklop dejavnosti mednarodno uveljavljenega programa celostne okoljske vzgoje in izobraževanja Ekošola. Lani smo bili po uspešnem projektnem delu in oddaji končnega poročila v Ekoportal, nad katerim bdi skrbnica **Ana Selinec Kozorog**, tudi nagrajeni. Za nagrado smo prejeli različna semena in gnojilo, s katerimi bomo obnovili vrtiček in njegovo okolico.

Besedilo in foto: Agnes Kozorog, mentorica dejavnosti, OŠ Dušana Muniha Most na Soči

RADOVEDNE ZELIŠČARICE TUDI LETOS ZELO DEJAVNE

Zgornje Posočje – Tudi letošnje leto je za Radovedne zeliščarice, članice sekcije Kulturnega društva podeželskih žena Gornjega Posočja, zapolnjeno z zanimivimi dejavnostmi. Z zeliščarskimi pohodi so začele že v marcu, nabirale so lapuh, trobentice, pljučnik, leskove mačice in črni trn za lajšanje prehladov, kasneje tudi glog, rman, materino dušico, plahtico in druge. Zdravilne rastline so skrbno posušile in pripravile čajne mešanice. Nekatere, kot na primer šentjanževko, ognjič, arniko, smilj, pravo lakoto in sladki pelin, so namočile v olje ali žganje. Pridobile so macerate in tinkture. Na delavnicah so pod vodstvom izkušenejših članic izdelale različna mazila za lajšanje bolečin, nego kože in masažo. Posebno zanimiva je bila delavnica izdelave mazila s smrekovo smolo, ki jo je vodil **Stanko Šorli** s Koritnice. Ker je tudi čebelar, je članicam sekcije predstavil še čebelarstvo, čebelje proizvode in njihovo uporabnost v domačem zdravilstvu.

O naravni pomoči pri lajšanju tegob srca in ožilja jim je predaval zeliščar **Lado Tuta**. Julija so se udeležile žetve sivke v Opatjem selu. **Jana Istenič** z Idrskega, ki je tudi mentorica nekaterih delavnic sekcije, jih je povabila med dišeče grmiče in na druženje s članicami društva Žbrinca. Te so na žetev prišle v tradicionalnih oblačilih in kot prave žanjice s srpi. ▶

KOBARIŠKA KNJIŽNICA JE KONEC SEPTEMBRA** z različnimi dogodki obeležila 20-letnico delovanja. **Foto: arhiv Knjižnice Kobarid

***V NOVO ŠOLSKO LETO JE V OBČINI KOBARID ZAKORAKALO 39 PRVOŠOLCEV**, in sicer 24 v centralno šolo, štiri v PŠ Breginj, šest v PŠ Drežnica in pet v PŠ Smast.*

čič. Na prelomu stoletja je občina odprla javno knjižnico, ki je bila na slovenskih tleh prva te vrste. Po prvi svetovni vojni je predvojna čitalnica poskušala nadaljevati svoje poslanstvo, tudi z odprtjem knjižnice leta 1923, vendar je italijanska fašistična oblast ovirala njuno delovanje, zato sta prenehali delovati že leta 1925. Po osvoboditvi je knjižnica v okviru ***Prosvetnega društva Simon Gregorčič*** v kulturnem domu z nekaterimi prekinitvami delovala vse do leta 1964. Njeno poslanstvo je od leta 1978 nadaljevala potujoča knjižnica na svojih mesečnih postankih v Kobaridu in okoliških krajih.

Konec 90. let 20. stoletja se je začela uresničevati zamisel o izgradnji knjižnice. ***Občina Kobarid*** je odkupila Šribarjevo hišo in v sodelovanju s ***Knjižnico Cirila Kosmača Tolmin*** začela s prenovo. Takrat najsodobnejše opremljen oddelek splošne knjižnice v Sloveniji, zasnovan kot sodobno informacijsko in družbeno središče, je bil slovesno odprt 27. junija 2002.

V obdobju 20 let je knjižnico obiskalo več kot 330 tisoč obiskovalcev, ki so si izposodili več kot 700 tisoč enot gradiva. Tu so se odvijale tudi najrazličnejše dejavnosti – od predavanj, izobraževanj, literarnih večerov, razstav, delavnic, obiskov šolskih in predšolskih skupin do pravljic z lisico Mico.

Ob Dnevu knjižnice smo 28. septembra z več dogodki obeležili 20-letnico delovanja kobariške knjižnice. Predstava *Čarovniška abeceda*, v izvedbi skupine ***FulDoro***, je otroke popeljala v čarobni svet abecede, pogled v svet znanosti pa je s svojimi eksperimenti omogočila ***Hiša eksperimentov***. Ker je letos zaživel projekt *Knjižnica semen*, smo v goste povabili **Mišo Pušenjak**. Z navdušujočim predavanjem *Od rastline do semena: o kakovostni vzgoji sadik in semen* je poslušalce obogatila s številnimi uporabnimi nasveti.

Do konca leta je v prostorih knjižnice na ogled postavljena pregledna razstava razvoja knjižničarstva na Kobariškem in otroška likovna razstava, ki je nastala v sodelovanju z učenci ***OŠ Simona Gregorčiča Kobarid***.

Po arhivu knjižnice povzela **Metka Sok Razpet**, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

Župan pospremil prvošolce

V občini Kobarid je v novo šolsko leto zakorakalo 39 prvošolcev, in sicer 24 v centralno šolo, štiri v PŠ Breginj, šest v PŠ Drežnica in pet v PŠ Smast. Prvošolčke so sprejeli ravnatelj **Simon Skočir** in razredničarke, ki bodo otroke spremljale med šolskim letom.

Posebno pozornost je prvošolcem in njihovim staršem namenil tudi kobariški župan **Marko Matajurc**. Osebno jim je čestital in jim zaželel miren ter uspešen vstop na novo pot. ***Občina Kobarid*** je vsem prvošolčkom podarila slovensko zastavo, odsevni brezrokavnik za varnost v prometu in letno premijo nezgodnega zavarovanja. Občinski redar **Janko Volarič** je v imenu Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kobarid opozoril na varnost v prometu ter skupaj z županom predal odsevne brezrokavnike. Otroci so se razveselili sirčka za prvošolčke ***Mlekarne Planika***, ki ga je otrokom predala predstavnica podjetja **Urška Miklavič**, ki jim je namenila tudi nekaj spodbudnih besed. Sledila je predstava *Stara dedkova harmonika*.

Prvi šolski dan je bil prazničen tako na centralni kot na podružničnih šolah, kjer so prvošolce pričakali učenci in jim pripravili program ter dan zaključili s sladkim presenečenjem – torto.

Besedilo in foto: Nataša Hvala Ivančič

Na planini Kuhinja odkrili spominsko obeležje

V nedeljo, 11. septembra, je na planini Kuhinja potekalo odkritje spominskega obeležja vsem padlim in ponesrečenim v Krnskem pogorju. Krajevni organizaciji ***Združenja borcev Kobarid*** se je zamisel o postavitvi porodila pred tremi leti na spominski slovesnosti v počastitev padlih

Utrinki

▶ Za pomoč pri žetvi je Jana vse udeležence obdarila s sivkinim hidrolatom, eteričnim oljem in izvrstnim pilingom s sivko. Z Jano so Radovedne zeliščarice izdelale tudi kremo za obraz z laškim smiljem, balzam za ustnice s sladkim pelinom, mazilo z arniko in dva kremna parfuma. Destilirale so lovor, žajbelj, rožmarin in sladki pelin ter pridobile hidrolate. Ko je nastopil čas za plodove, so na planini Kuhinja nabirale še šipek. Izdelale bodo še naravna mila za obdaritev in leto zaključile z adventno čajanko.

Besedilo in foto: mag. **Mojca Rutar**, organizatorka dejavnosti, sekcija RZ

***RADOVEDNE ZELIŠČARICE** bodo ob koncu pestrega leta, kjer ni manjkalo izobraževanj, nabiranja zelišč, žetve sivke in praktičnih delavnic, izdelale še naravna mila za obdaritev ter leto zaključile z adventno čajanko.*

MED ZVEZDIČKI TOKRAT TUDI USPEŠNA PREDSTAVNICA DOLINE SOČE

Prilep (Makedonija) – Na Glasbeni šoli (GŠ) Tolmin že četrto leto izvajamo nadstandardni program Pop, rock in jazz petja. V tem času smo se s pevci naučili veliko pesmi, pripravili kar nekaj zanimivih koncertov in se udeležili tudi nekaterih tekmovanj.

Ena od učenk, **Neli Lesnjak** iz Tolmina, se je junija letos najprej udeležila 27. mednarodnega tekmovanja novih skladb FeNS, ki je potekalo v Kopru. Nastopila je s svojo avtorsko skladbo Sanjam dam krila, za katero

V ZAČETKU SEPTEMBRA SO NA PLANINI KUHINJA SLOVESNO ODKRILI *spominsko obeležje vsem padlim in ponesrečenim v Krnskem pogorju.* ***Foto: Darja Lavrenčič***

NA KOBARIŠKEM TRGU JE V VSEJ SVOJI DIŠEČI PODOBI ZOPET ZAŽIVEL JESTIVAL OKUSOV IN UMETNOSTI*. Obiskovalci so se lahko najedli kobariških štruklјev, pokušali izdelke iz lokalnih rib in druge domače dobrote. Bogato kulinarično ponudbo so spremljale številne delavnice, razstave in raznolik kulturni program s pridihom medenih zgodb. Dogodek je potekal v sklopu projekta KobaRiba 2, sofinancirala pa sta ga Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo.* ***Foto: Žiga Koren***

na tem območju. Moči so združili še z ***Občino Kobarid***, ***Združenjem borcev za vrednote NOB Bovec, Kobarid, Tolmin***, ***Kobariškim muzejem***, ***Ustanovo »Fundacija Poti miru v Posočju«*** in ***Planinskim društvom Kobarid*** ter kljub pandemiji, ki je postavitev zamaknila za dve leti, spominsko obeležje odkrili.

Na planini Kuhinja se je zbralo več kot 250 ljudi. Prisostvovali so kulturnemu programu, ki so ga sooblikovali mešani pevski zbori iz Posočja, učenci PŠ Smast, harmonikar iz tolminske glasbene šole in recitator. Vabilu se je odzval tudi pater **Bogdan Knavs** iz bazilike na Sveti Gori, ki je spregovoril nekaj besed o pomenu spominjanja vseh mrtvih in ploščo blagoslovil. Zbrane je nagovoril tudi kobariški župan **Marko Matajurc**, člani Društva »Peski 1915–1917« Tolmin pa so ob tej priložnosti dr. **Vasji Klavori** podelili častno članstvo v društvu.

Slavnostni govornik Klavora je poudaril, da je obeležje, ki je posvečeno vsem žrtvam vojn v Krnskem pogorju in tudi civilnim žrtvam, nekaj posebnega v slovenskem prostoru. Orisal je težke preizkušnje mladih vojakov v bojih na tem območju, zavzetje Krna, boje na Batognici v prvi svetovni vojni in boje partizanov na planini Golobar, Rdečem robu, Batognici ter Slemenu. Krnsko pogorje je bilo priča tudi številnim nesrečam planincev in alpinistov. Klavora je bil kot član Gorske reševalne službe velikokrat prisoten pri reševanju in žal v veliko primerih ponesrečencem niso mogli več pomagati.

Na plošči, ki je pritrjena na kamen enake oblike, kot je Krn, je zgolj napis: *»Vsem padlim in ponesrečenim v Krnskem pogorju«*. Obiskovalci bodo s skeniranjem QR-kode pridobili informacije o dogajanju med prvo in drugo svetovno vojno ter nesrečah v omenjenem pogorju, obenem pa se podučili tudi o gori, ki je vzela veliko življenj.

Vojko Hobič, Krajevna organizacija Združenja borcev Kobarid

Jestival popestril prvi oktobrski dan

Živahno poletje v dolini Soče je septembra predalo štafeto jesenskim festivalom pohodništva in kulinarike. V soboto, 1. oktobra, je v Kobaridu zaživel deveti *Jestival okusov in umetnosti*, kot uvod v kulinarični oktober pa so (kobariške) restavracije in gostišča že skoraj ves mesec prej nudile odlične jestivalske menije.

Jestivalsko dogajanje se je v soboto začelo že okoli desete ure z uradnim odprtjem festivala in tržnico lokalnih izdelkov ter pridelkov. Skoraj 60 ponudnikov je svoje stojnice napolnilo z jesenskimi kulinaričnimi dobrotami, svežimi jedmi ter izdelki domače in umetnostne obrti. Pogledi so se zaustavljali na kolutih slastnih sirov, lončkih prvovrstnega medu in marmelad, sušenih mesninah, lokalnih ribjih izdelkih in dišečih divjih zeliščih. Obiskovalci so lahko okušali naravna vina, lokalno praženo kavo, butična piva in domače sokove. Med ponudbo hrane so kraljevali kobariški štruklji, postregli pa so tudi s tradicionalno friko in drugimi bolj ali manj tradicionalnimi dobrotami. Na tržnici so pozornost pritegnili še izdelki lokalnih kreativcev, rokodelcev in umetnikov – od slik, nakita do naravne kozmetike.

Umetnost je bila predstavljena tudi skozi številne delavnice in razstave. V Zeleni hiši so si obiskovalci ogledali razstavo *Čebelarstvo v Zgornjem Posočju*, z VR-očali pa so lahko virtualno poleteli v čebelji panj. Delavnice izdelave ribjih namazov, pilinga, kaligrafije, izdelave sveč in divjih živali so bile lepo obiskane.

Katja Strašek, vodja Turistično-informacijskega centra (TIC) Kobarid, je zadovoljna, da so se obiskovalci kljub negotovi vremenski napovedi dogodka udeležili v tako velikem šte-

Utrinki

NELI LESNJAK SE JE S SVOJO AVTORSKO SKLADBO UDELEŽILA DVEH MEDNARODNIH TEKMOVANJ IN VSAKIČ DOSEGLA TRETJE MESTO*. Najprej je žirijo navdušila na mednarodnem tekmovanju FeNS v Kopru, nato pa še na mednarodnem festivalu Zvezdički. Videospot skladbe Sanjam dam krila si lahko ogledate tudi na njenem YouTubovem kanalu.* ***Foto: Marina Štendler Lesnjak***

je melodijo napisala sama, pri besedilu ji je pomagala mama **Marina Štendler Lesnjak**, producent pesmi pa je **Domen Gracej**. V kategoriji Najstniški FeNS 1 je dosegla tretje mesto in postala tudi najbolje uvrščena tekmovalka Slovenije.

Organizatorji FeNS so jo zato izbrali za predstavnico Slovenije na mednarodnem festivalu Zvezdički, ki je potekal med 6. in 11. oktobrom v mestu, ki mu zaradi bližine stolpov Kraljeviča Marka radi rečemo tudi »mesto pod Markovimi stolpi«. V Makedonijo jo je spremljala njena družina, ki je bila v okviru festivala zadolžena tudi za promocijo Slovenije, predvsem doline Soče, in predstavitev kulinaričnih dobrot iz naših krajev. V pestri mednarodni zasedbi je Neli v svoji kategoriji med Zvezdički dosegla 3. mesto in tako prejela povabilo na mednarodni festival v Novem Sadu.

Festival je bil zelo lepa izkušnja, za katero je 12. letna Neli zelo hvaležna in ji bo za vedno ostala v zelo lepem spominu. Oder si je delila s pevkami iz Bosne in Hercegovine, Češke, Hrvaške, Makedonije, Rusije, Srbije in Švedske, ki jim skladbe po večini pišejo priznani skladatelji.

Zato je priznanje Neli, da s svojo avtorsko pesmijo, ki si jo lahko ogledate tudi na njenem YouTubovem kanalu, deli oder s tako priznanimi imeni, še toliko večje.

Tanja Srednik, vokalna pedagoginja Pop, rock in jazz petja, GŠ Tolmin

vilu. *»To kaže na to, da je Jestival že tradicionalen in da se ga z veseljem udeležijo obiskovalci od blizu in daleč. Vzdušje je bilo odlično. Zadovoljni so bili gostinski ponudniki, ponudniki izdelkov in pridelkov, nastopajoči ter predvsem obiskovalci. Z gotovostjo lahko trdim, da nam je tudi tokrat uspelo izpeljati res lep dogodek, na katerega smo lahko prav vsi ponosni.«*

Okušanje, nazdravljanje in živahne pogovore v dobri družbi je spremljal kulturni program na glavnem odru. Ob enajsti uri je bil start tradicionalne kolesarske dirke za pokal občine Kobarid. Na glavnem odru sta navdušila otroška pevska zbora ***OŠ Kobarid*** in ***Podružnične šole Smast***, sledili so nastopi čarovnika, dramske skupine ***Folklorne skupine Razor*** in ***Prosvetnega društva Justin Kogoj Dolenja Trebuša***. Pri Mrzlem studencu je posebno vzdušje pričarala ***Bakalina***. Dan se je zaključil z nastopom priljubljene glasbene skupine ***Manuoche***.

Andreja Jurkovič, TIC Kobarid

V ZAČETKU SEPTEMBRA JE KMN OPLAST KOBARID PROSLAVIL 20-LETNICO DELOVANJA. Foto: arhiv KMN Oplast Kobarid

KMN Oplast Kobarid obeležil 20-letnico delovanja

Prvi konec tedna v septembru je ***KMN Oplast Kobarid*** obeležil 20-letnico svojega delovanja oziroma nastopanja v tekmovanjih pod okriljem ***Nogometne zveze Slovenije*** (NZS). V petek, 2. septembra, so se mnogi sedanji in nekdanji igralci, funkcionarji, navijači in prijatelji kluba zbrali v dvorani Kulturnega doma Simona Gregorčiča Kobarid in jubilej obeležili s proslavo, na kateri so bili prisotni tudi številni gostje.

Pozdravne besede je zbranim namenil domači župan **Marko Matajurc**. Poudaril je, da se občina zaveda pomena športa nasploh in bo tudi v prihodnje po svojih najboljših močeh podpirala delovanje tako KMN Oplast Kobarid kot tudi drugih športnih klubov, ki vzgajajo mladino. Namesto službeno odsotnega predsednika kluba **Jureta Rota** je prisotnim nekaj besed o dosedanjem delu in načrtih kluba v prihodnje spregovoril dolgoletni predsednik **Branko Velišček**. V nadaljevanju je predstavil brošuro, v kateri so združeni spomini na ključne dogodke in ljudi v prvih 20 letih delovanja. Posebno poglavje je namenjeno mladim, spomnili pa so se tudi na tiste, ki jih žal ni več med nami, vendar so pomembno prispevali k delu kluba.

Na slovesnosti je klub prejel posebno priznanje NZS, ki ga je prevzel njegov ustanovitelj **Ivan Ručna**. Predsednik komisije za futsal pri NZS **Vlado Močnik**, ki je priznanje podelil, je poudaril, da je klub lahko ponosen na svoje rezultate (tri naslove pokalnih prvakov, dva naslova državnih prvakov, en superpokal in več naslovov v mlajših kategorijah), predvsem pa na kontinuiteto in na delo z mladimi, ki temelji na prostovoljstvu. Priznanje je klubu podelila tudi ***Medobčinska nogometna zveza Gorica***, zahvalo za tvorno sodelovanje pa tudi klub iz sosednje občine, ***NK Tolmin***.

Na osnovi rezultatov večmesečnega spletnega glasovanja, v katerem so sodelovali navijači oziroma javnost in strokovna komisija, pa so bili svečano razglašeni tudi najboljši posamezniki: **Saša Leban** – naj trener, **Igor Bratič** – naj vratar, **Primož Zorč** – naj igralec in še trije člani naj petorke – **Jani Ručna**, **Jaka Sovdat** in **Rajko Uršič**.

Posebno zahvalo je klub za odmerjen svoj čas in skrbno merjenje časa članskih tekem v 20 letih podelil **Dušanu Ivančiču - Aniču**, medtem ko so se igralci in drugi člani kluba z zahvalo spomnili Ivana Ručne in Veliščka, ki vsa leta neutrudno skrbita, da se voz, imenovan KMN Oplast Kobarid, ne zaustavi. Osrednji del petkove prireditve je bila premiera dokumentarnega filma o drugem desetletju KMN Oplast Kobarid, v katerem je 20 izbranih članov in sopotnikov kluba spregovorilo o spominih ter načrtih za naprej. Vključuje številne zanimive posnetke in podrobnosti s tekem ter dogodkov pred in po njih. Gre za smiselno nadaljevanje dokumentarca o prvem desetletju kluba; tudi avtor tokratnega je **Sandi Škvarč**.

Praznovanje se je nadaljevalo v soboto v bolj sproščeni obliki, namenjeni predvsem članom kluba in njegovim podpornikom. Od jutranjih ur dalje so igrale mlajše selekcije, ki so v goste povabile tudi vrstnike iz sosednjega Špetra, popoldne pa so številni navijači napolnili dvorano in si ogledali reprizo posoškega *»el classica«*. Ob bučnem navijanju, ki bi ga bili igralci na parketu veseli tudi na redni prvenstveni tekmi, so nekdanje zvezde nogometnih klubov ***Puntarja*** in Oplasta pokazale, da še vedno marsikaj znajo. Ponovno so nam uprizorile »srhljivko« z vsem, kar sodi k takšni tekmi, torej z neodločenim rezultatom 3 : 3 ob koncu rednega dela. Seveda so, kot običajno na derbijih, sledili penali. Ko pa se rezultat nikakor ni hotel nagniti na eno ali drugo stran, so akterji sklenili, da v prijateljskem duhu zaključijo in se na parketu ponovno srečajo čez pet let.

Sledila je zabava z živo glasbo, bogatim srečelovom, hrano in pijačo, za kar so poskrbele pridne roke prostovoljcev kluba. KMN Oplast Kobarid se zahvaljuje vsem, ki so pomagali pri organizaciji in izvedbi.

Branko Velišček, KMN Oplast Kobarid

Utrinki

SNEŽETARJI OBELEŽILI 20-LETNICO DELOVANJA

Tolmin – Povod za ustanovitev pevske skupine se je porodil v glavah mladih dopustnikov, ki so preživljali poletne dni v Dalmaciji. Dalmatinska pesem in štiriglasno petje sta jih popolnoma navdušila in na jesen leta 2001 so stekle prve vaje Vokalne skupine Snežet. Kdo bi verjel, da se je od takrat listje osulo že več kot dvajsetkrat? A fantje (ali možje) se še vedno sprašujemo, kaj najraje počnejo dvajsetletni pobi. Si nadenejo klobuk, se usedejo na *bicikel* in prinesejo dekletu cvet? S tako

VOKALNA SKUPINA SNEŽET** je 20-letnico delovanja obeležila s koncertom, ki je v staro mestno jedro Tolmina privabil številne obiskovalce. Ob tem jubileju so si člani podarili novo zgoščenko s 25 še neobjavljenimi pesmimi, posnetimi v živo na različnih koncertih.* **Foto: Matevž Rovšček

mislijo smo *Snežetarji* vabili obiskovalce na naš jubilejni koncert, ki se je tradicionalno odvil konec poletja pri tolminski fontani v okviru Tminskega poletja.

Za letošnji koncert, ki je bil 3. septembra, smo pripravili nov pevski program. Sestavljale so ga slovenske in dalmatinske pesmi, kot glas-

Občina Tolmin

Več kot tri milijone nepovratnih evrov iz Načrta za okrevanje in odpornost

Državni *Načrt za okrevanje in odpornost* (NOO) za ublažitev gospodarskih in socialnih posledic pandemije covida-19 v Sloveniji predvideva koriščenje 1,8 milijarde evrov razpoložljivih nepovratnih sredstev ter dobrih 705 milijonov evrov posojil, in sicer za predvidene ukrepe in projekte, izvedljive do konca leta 2026, ko se program zaključi. ***Občini Tolmin*** je do zaključka redakcije *SOČAsnika* za tri projekte uspelo pridobiti skupaj 3,2 milijona evrov nepovratnih sredstev iz tega mehanizma. Gre za rekonstrukcijo objekta Zalog 11 v Tolminu za namen ureditve javnih najemnih stanovanj in muzejskega depoja, preureditev centralne stavbe Zdravstvenega doma (ZD) Tolmin, kar bo podlaga za načrtovani satelitski urgentni center (SUC), ter nadaljevanje dejavnosti na Kozlovem robu nad Tolminom v okviru projekta *Grad na Kozlovem robu – Preteklost za prihodnost*. Večji del naložb v skupni vrednosti 8,5 milijona evrov, se bo izvajal v letih 2023 in 2024.

OBČINI TOLMIN JE IZ DRŽAVNEGA NAČRTA ZA OKREVANJE IN ODPORNOST USPELO PRIDOBITI SKUPAJ 3,2 MILIJONA EVROV NEPOVRATNIH SREDSTEV *– za rekonstrukcijo objekta Zalog 11 v Tolminu (na fotografiji zgoraj), preureditev centralne stavbe Zdravstvenega doma Tolmin (spodaj) in nadaljevanje aktivnosti na Kozlovem robu (na naslednji strani). Občina se ob tem nadeja še sofinanciranja komunalnega urejanja naselja Kneža in gradnje 2. faze vodovoda Tolminski Lom.* ***Vizualizacije: Simon Kutin***

NOVA NAJEMNA STANOVANJA IN MUZEJSKI DEPO V TOLMINSKEM ZALOGU

Popolna rekonstrukcija objekta Zalog 11 v Tolminu bo v štirih etažnih višinah (klet, pritličje, prvo in drugo nadstropje) prinesla sedem novih javnih najemnih stanovanj za ranljivejše skupine prebivalcev in depojske prostore za ***Tolminski muzej***, ki zaradi velike prostorske stiske del svojega gradiva sedaj hrani v za to neprimerni stari šoli na Grahovem ob Bači in v prizidku Šolskega centra Tolmin. Dotrajan nekdanji poslovni objekt ***Elektra Primorske***, ki ga je občina odkupila leta 2018, bo do nivoja kletnih prostorov do konca letošnjega leta porušen, izvedba rekonstrukcije pa je začrtana do septembra 2024. Nadomestna gradnja vertikalno ne bo višja, prav tako se ne bodo povečali tlorisni gabariti njenih zunanjih nosilnih konstrukcij. Vrednost celotne naložbe znaša 2,3 milijona evrov, pri čemer Občina Tolmin iz proračuna prispeva 1,6 milijona evrov. Na razpisu, ki ga je v aprilu 2022 objavilo ***Ministrstvo za okolje in prostor*** (MOP), je z uspešno prijavo, pri pripravi katere je sodelovala s Tolminskim muzejem, pridobila 700.00 evrov iz *Sklada za okrevanje in odpornost*.

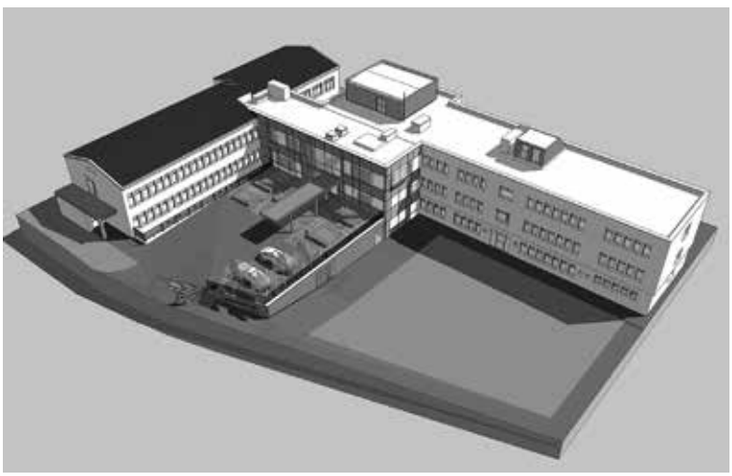

PRVI KORAK DO KONČNE UREDITVE SUC IN PROSTOROV NUJNE MEDICINSKE POMOČI (NMP)

Z uspešno prijavo na razpis ***Ministrstva za zdravje*** (MZ) bo 4,4 milijona evrov vreden projekt *Preureditev centralne stavbe ZD Tolmin* deležen sofinanciranja iz NOO v višini 1,4 milijona evrov. Preostali del sredstev za zaprtje finančne konstrukcije projekta zagotavljajo občine ustanoviteljice v okviru pripadajočih sredstev iz naslova *Zakona o zagotavljanju finančnih sredstev za investicije v slo-*

Utrinki

bena gosta sta poezijo in glasbo združila igralec ter glasbenik **Janez Škof** na frajtonarici in bobnar **Marjan Stanić**. Kot običajno koncert ni minil brez presenečenj. Prvo so nam pripravile žene in otroci – na oder so prinesli vsakemu svojo pletenko z rujno kapljico. Za drugo presenečenje je poskrbel mladi harmonikar **Matevž Hvala**, ki se nam je pridružil pri zadnji, Slakovi pesmi, za tretje pa naša nekdanja člana **Sandi Manfreda** in **Friderik Testen**, ki pravita, da še nista zapela zadnje z nami. V razigranem tonu so prireditev povezovali **Darjo Bizjak**, **Bruno Grosar** in **Marko Leban**, ki je bil tudi avtor scenarija.

Za piko na i pa smo si člani ob obletnici podarili novo zgoščenko, ki prinaša izbor 25 še neobjavljenih pesmi, posnetih v živo na različnih koncertih. Hvala vsem, ki ste nam prisluhnili in ki z nami pojete že dobri dve desetletji.

Peter Pavletič, Vokalna skupina Snežet

FRNIKOLE ZA NAS

Tolmin – Čeprav je koronsko obdobje v dobri meri zmedlo občutek za čas, druženje in bližino, pa članice Vokalne skupine Gadičke nikakor nismo izgubile potrebe po praznovanju in ustvarjalnem delu. Leta 2020 smo namreč obeležile peto obletnico delovanja, letos pa smo jo zaradi vseh ukrepov v omenjenem obdobju naposled vendarle izpeljale. Tretjo septembrsko soboto smo v dvorani Glasbene šole Tolmin izvedle drugi samostojni vokalno-inštrumentalni koncert z gostjami **Laro Fortunat**, **Mio Kristan** in **Rebeko Rutar**, ki so se s svojimi inštrumenti po prvem delu koncerta poslušalcem predstavile kar same.

Igranje vedno prebudi otroka v človeku in prvinski odnos do življenja. Zato je nam, Gadičkam, všeč vse, kar je ustvarjalno – tudi frnikole. Te spodbujajo fino motoriko, razvijajo koordinacijo oko-roka, spodbujajo tekmovalni duh ter uspešno vključujejo socialne vrednote. Nudijo vse, kar potrebuje prizadeven človek in pevec. Zato smo našo mladostno radoživost v prvem delu povezale z mladim slovenskim skladateljem **Andrejem Makorjem** in s frnikolanjem – sploh, ko smo z veseljem zapele: *»Men' se zdi, da bolš' bi b'le frnikole za nas.«* V njegovem skladateljskem opusu smo našle priredbe ▶

vensko zdravstvo v letih od 2021 do 2031 (Tolmin 880.000 evrov, Kobarid 320.000 evrov, Bovec 260.000 evrov) ter Občina Tolmin še dobra dva milijona evrov iz svojega proračuna in ZD Tolmin 900.000 evrov lastnih sredstev.

V okviru projekta gre za celostno prenovo objektov centralne stavbe ZD Tolmin (objekt A ob Prešernovi ulici ter objekta B in C ob Ulici Simona Kosa), zagotovitev manjkajočih ambulant in tehničnih prostorov, v prizidavi novega objekta s primarno funkcijo povezovalnega bloka pa se ob obstoječi stavbi uredi dostop za gibalno ovirane, to je dvigalo za dostop do zgornjih prostorov. V tem osrednjem delu bo tudi glavni vhod za obiskovalce oziroma paciente. Z rekonstrukcijo obstoječih prostorov in prizidavo se bo med drugim uredilo centralni garderobni prostor za zaposlene s sanitarijami, sklop petih družinskih ambulant in dve referenčni ambulanti ter čakalnica s sanitarnimi prostori; dve posodobljeni pediatrični ambulanti in preventivno ambulanto otrok in mladine z ločenimi sanitarnimi prostori za osebje in paciente, izolacijskim prostorom in prostorom za dojenje. Nove prostore bo dobila tudi patronažna služba, z delno reorganizacijo prostorov pa bosta urejeni dodatna ambulanta za zdravstveno varstvo žensk in dodatna zobna ambulanta.

V drugi fazi projekta namerava Občina Tolmin urediti SUC in obstoječe garaže preurediti v prostore za izvajanje službe NMP. Sedanji so namreč predvsem neprimerni za kakovostno, občasno pa tudi za pravočasno oskrbo bolnikov. Po zagotovilih MZ bodo naložbe v SUC-e v celoti pokrite iz državnega proračuna.

GRAD NA KOZLOVEM ROBU – VELIK POTENCIAL

Projekt je Občina Tolmin oblikovala s Tolminskim muzejem in zavodom ***Turizem Dolina Soče*** ter zanj na razpisu ***Ministrstva za kulturo*** pridobila 1,1 milijona evrov iz NOO. Celotna vrednost projekta, katerega namen je oživljanje Kozlovega roba kot kulturnega spomenika ter povečevanje obstoječe in oblikovanje nove turistične ponudbe, vključno z investicijskim delom sicer znaša 1,8 milijona evrov, tako da bo preostanek občina zagotovila iz lastnih proračunskih sredstev do leta 2025. Kot lastnik spomeniškega območja je namreč zadolžena za izvajanje naložb in vzdrževanja spomenika, Tolminski muzej, ki s projektom pridobiva tudi eno dodatno zaposlitev, pa bo kot nosilec dejavnosti upravljal z informacijsko točko in razstavnimi prostori ter bo zadolžen za strokovno prezentacijo spomenika. Promocijo in trženje spomenika bo prevzel zavod Turizem Dolina Soče.

Največji del projekta, pri snovanju katerega je sodelovala tudi novogoriška enota ***Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije***, obsega rekonstrukcija severozahodnega dela grajskega stolpa. Ob njem bo v novem pokritem prostoru, do katerega bo dostop po stopnicah z razgledišča na zgornjem platoju ruševin, informacijska točka v prvobitnem grajskem okolju. V projektu bodo razviti tudi trije novi turistični produkti. V etažah grajskega stolpa bo prostor dobila nova sodobna razstava Tolminskega muzeja, ki bo prikazovala zgodovino gradu, njegovo rabo ter dosedanje raziskave in obnove. Pot treh gradov je nadalje zastavljena kot sprehod in spoznavanje dediščine vseh treh graščin v Tolminu (grad na Kozlovem robu, Coroninijeva graščina in patriarhov dvorec Na Doru), nove obiskovalce pa bodo tako neposredno kot posredno privabili poletni kulturno-gurmanski dogodki na gradu, saj so projektni partnerji nekatere lokalne turistične ponudnike spodbudili tudi k vključevanju teh produktov v njihovo obstoječo ponudbo. Osnovni namen je, da Kozlov rob ostane prosto dostopna rekreativna točka za domačine, le manjši del vsebin v zaprtih prostorih bo na voljo proti plačilu.

Izvedba gradbenih del je predvidena od začetka prihodnjega leta do julija 2024. Nove naložbe bodo imele na zunanji izgled grajskih ruševin minimalen vpliv, bodo pa v okviru projekta obnovljeni tudi most in razgledišče na učni poti, stopnice iz Ilirske ulice ter most na vrhu Kozlovega roba. Tam so se sicer letos z dodatnimi arheološkimi izkopavanji in raziskavami na zahodnem delu grajskih ruševin zaključile še zadnje aktivnosti v okviru Interregovega projekta *Merlin CV*.

Podžupanja v funkciji županje **Maša Klavora** se zaveda, kako pomembno je bilo za uspešno kandidiranje teh projektov sodelovanje občinske uprave z občinskimi javnimi zavodi. Posebej je zadovoljna, ker bodo pridobljena sredstva Občini Tolmin *»pomagala pri reševanju stanovanjskih vprašanj in izboljšanju zdravstvenih storitev ter vplivala na nadaljnji razvoj kulturnega turizma in omogočila dodatne zaposlitve«*. Upa še na odobritev sofinanciranja dveh projektov, namenjenih skrbi za okolje in prebivalce na podeželju. V začetku leta je namreč MOP objavilo še dva javna razpisa za dodelitev sredstev iz sklada NOO, na katera je Občina Tolmin naslovila projekta *Komunalno urejanje naselja Kneža* v višini skoraj milijon evrov in *Gradnja vodovoda Tolminski Lom* (2. faza) z gradnjo odseka na Široko v višini 830.000 evrov. Ob uspešni prijavi se nadeja sofinanciranja prve naložbe v višini 495.000 evrov in druge v višini 417.000 evrov. *»Vsekakor bo tudi v prihodnje ena ključnih nalog občine, da skupaj s*

Utrinki

NA DRUGEM SAMOSTOJNEM KONCERTU VOKALNE SKUPINE GADIČKE *z gostjami so članice svojo mladostno radoživost povezale s frnikolanjem in med drugim zapele: »Men' se zdi, da bolš' bi b'le frnikole za nas.« Več o tem, zakaj menijo, da lahko tudi frnikole ponudijo vse, kar potrebuje prizadeven človek in pevec, so nam zaupale v članku.* ***Foto: Tina Zgaga***

ljudskih pesmi in uglasbitev žlahtnih besedil **Frana Milčinskega - Ježka**. Nesmrtnost Ježkovih sporočil je Makor oživil s svežo glasbeno obleko. *»A cappella«* smo tako izvedle štiri njegove skladbe: Dobro jutro mamica, Nevesta le jemlji slovo, Zakaj greš mimo in Cinca marinca.

V drugem delu smo vokal skupine združile z različnimi glasbili. S klavirjem in orglami je naše petje spremljala Rebeka Rutar, s harmoniko Lara Fortunat, s tolkali Mia Kristan, z violino **Eva Širca Likar**, z oboo **Ajda Sovdat**, s palčkami pa **Žana Sovdat**. Eno skladbo smo se spremljale same z lastnimi pevskimi »glasbili«. Sicer pa je koncert, ki se je odvil v prijetnem stiku z občinstvom, vključeval pester izbor skladb slovenskih in tujih skladateljev.

Marjeta R. Rakušček, umetniška vodja Vokalne skupine Gadičke

INŠTITUT ZA POLITIKE PROSTORA OBČINE VSAKO LETO VABI K SODELOVANJU *pri uvajanju ukrepa Šolska ulica – območje varnih prihodov v šolo. Pri tem jim nudi strokovno pomoč in svetovanje ter finančno podpre projekt. Letos jih je med desetimi odzivi slovenskih občin najbolj prepričala prijava* ***Občine Tolmin*** *v sodelovanju z* ***OŠ Dušana Muniha Most na Soči*** *in* ***KS Most na Soči. Foto: Žiga Koren***

sodelujočimi institucijami pridobiva razpoložljiva dodatna sredstva za izvedbo vseh pomembnih projektov, ki jih načrtuje,« je jasna podžupanja Klavora.

Špela Kranjc

Na Mostu na Soči imajo šolsko ulico

»Šola je blizu! #gremopeš«, so v preteklih letih ob začasnih spremembah prometnega režima na območju šole in vrtca ugotavljali na Mostu na Soči. Zato se je ***Občina Tolmin*** v sodelovanju s tamkajšnjimi osnovno šolo, vrtcem in krajevno skupnostjo (KS) odločila uvesti trajni ukrep *Šolska ulica - območje varnih prihodov v šolo*, ki je v veljavo stopil z začetkom letošnjega šolskega leta. Njegov namen je izboljšati varnost otrok na poti v šolo, pa tudi kakovost bivanja krajanov.

OŠ Dušana Muniha Most na Soči in njen vrtec namreč ležita v starem delu naselja z značilnimi ozkimi ulicami. Čeprav je veliko otrok že prej k pouku prihajalo peš ali s šolskim avtobusom, ki ustavi na avtobusnem postajališču ob državni cesti, je bil prostor pred šolo sploh v jutranji konici in ob deževnem vremenu prepoln avtomobilov. Območje varnih prihodov v šolo, ki je tudi grafično označeno, v prvi vrsti pomeni umik avtomobilov izpred osnovne šole in vrtca, obenem pa nova ureditev zmanjšuje promet v starem delu naselja. Ker je površina med obema šolama po novem namenjena učencem, pešcem in kolesarjem, je na tem območju glavna novost popolna zapora za ves motorni promet. Med 6. in 8. uro z izjemo imetnikov dovolilnic velja popolna zapora za motorni promet tudi mimo cerkve in športnega igrišča. Z namenom izboljšanja pretočnost po ozkih ulicah starega dela naselja promet okoli cerkve poteka enosmerno (v urni smeri). Parkirišči pri Miklavžu (nasproti avtobusne postaje) in pri gasilskem domu sta z izjemo imetnikov dovolilnic ob delovnikih med 6. in 16. uro namenjeni kratkotrajnemu parkiranju (največ eno uro). Otroci lahko sami ali v spremstvu do šole pridejo po označeni varni šolski poti z začetkom na avtobusni postaji, kjer je tudi območje za odlaganje otrok, tako imenovani *Poljubi in odpelji*. Starši prvošolcev in vrtčevskih otrok lahko kratkotrajno parkirajo na parkirišču pod vrtcem.

Spremembo prometnega režima je pospremila brošura, ki so jo vnaprej prejeli vsi tisti, na katere je uvedba ukrepa Šolska ulica najbolj vplivala, na spletu pa je objavljen še kratek video na to temo. Čim širšemu krogu uporabnikov so novost poskusili približati tudi v okviru letošnje osrednje občinske prireditve ob *Evropskem tednu mobilnosti*, ki je bila 20. septembra na Mostu na Soči.

Špela Kranjc

Z zelenimi površinami v urbanem okolju proti podnebnim spremembam

Čeprav Alp pogosto ne dojemamo urbano, približno tretjina alpskega prebivalstva živi v gosto poseljenih alpskih mestih z edinstvenimi značilnostmi. ***Občina Tolmin*** je eden od devetih partnerjev nedavno zaključenega projekta *Climate Action in Alpine Towns*, katerega namen je bil, da alpska mesta s preprostimi ukrepi prispevajo k zmanjševanju posledic klimatskih sprememb. ***Društvo Alpsko mesto leta*** (AML), katerega članica je Občina Tolmin od leta 2016, je za ta projekt pridobilo sredstva švicarskega ***Zveznega urada za prostorski razvoj ARE***. Poleg Tolmina so bila v projekt vključena še alpska mesta Idrija, avstrijski Beljak, italijanska Trento in Belluno, francoska Annecy in Chambéry, nemški Sonthofen in švicarski Brig-Glis. Občina Tolmin je pridobljenih 10.000 evrov namenila predvsem ozelenitvi parkirišča

DEL CELODNEVNEGA DOGODKA ZELENE POVRŠINE V URBANEM OKOLJU *je bilo tudi odprtje fotografske razstave o drevnini v mestu Tolmin, ki ga je spremljal izid priložnostne tematske brošure, objavljene na spletni strani občine.* ***Foto: Matevž Rovšček***

Utrinki

PRIJATELJI BEVKOVE BESEDE PO BEVKOVI POTI

Hudajužna, Zakojca – Na 12. pohod po Bevkovi poti se je 18. septembra iz Hudajužne do Bevkove domačije odpravilo 42 pohodnikov iz Baške grape, širšega Tolminskega, Ajdovščine in Nove Gorice. Po sladki dobrodošlici jih je nagovorila predsednica organizatorja Kulturno tehnično turističnega Društva Baška dediščina (KTT DBD) **Alenka Zgaga**, poslušali pa so tudi drugi del črtice **Franceta Bevka** Mlečni zob. Vsi so prejeli tradicionalni informacijski list, ki jih je seznanil z letošnjo temo Bevkovih dnevov Bevk in mladi.

TIK PRED CILJEM *je pohodnike zaustavila Bevkova beseda.* ***Foto: Alenka Zgaga***

Na poti je društvo pohodnikom skozi črtici Stric iz Amerike in Lesena sablja odstiralo tudi pisateljevo zgodnje otroštvo. Izbralo ju je med 36 črticami, ki jih je Bevk leta 1969 pripravil za izdajo v obliki darilne knjige pod naslovom Zlata voda in druge zgodbe. Polne otroških prigod sta udeležence prav prisrčno nasmejali. Bevk je mladini posvetil več kot 50 knjig in knjižic.

Ni pa pisal le za otroke. Kot predse- ▶

pred knjižnico in upravno enoto z zasaditvijo štirih sadik navadnega koprivovca po izboru ***Komisije za urejanje drevnine v mestu Tolmin***. Ozelenitev je predvidena tudi v *Načrtu upravljanja z mestno drevnino v Tolminu*, ki ga je občinski svet sprejel spomladi 2018. Gre sicer za enega od konkretnih predlogov delavnic, namenjenih zainteresirani javnosti v času priprave omenjenega načrta.

Ozaveščanju vseh generacij o pomenu drevnine in zelenih površin v mestu pa je bil namenjen celodnevni dogodek, ki ga je občina v sodelovanju s ***Knjižnico Cirila Kosmača Tolmin*** in ***Zavodom za kulturo, šport in mladino Občine Tolmin*** pripravila 24. avgusta v tolminski knjižnici. Program je združeval tematske delavnice za otroke in odrasle, odprtje priložnostne fotografske razstave o drevnini v mestu Tolmin s spremljajočo brošuro in ogled dokumentarnega filma *Žejni svet* , ki si ga lahko ogledate tudi na tej povezavi https://bit.ly/3Vv6RSW.

Špela Kranjc

Evropski teden mobilnosti pod sloganom Trajnostno povezani

Letošnji *Evropski teden mobilnosti* (ETM), ki se mu je pridružilo skoraj 3.000 mest iz 51 držav, je potekal pod sloganom Trajnostno povezani. Izbran je bil z željo, da se po mesecih izolacije, prepovedi in omejitev, ki jih je prinesla pandemija, ponovno povežemo, se srečamo na varnih in urejenih ulicah, pa tudi na sodobno urejenem javnem prevozu.

OSREDNJI DOGODEK LETOŠNJEGA EVROPSKEGA TEDNA MOBILNOSTI *je potekal na Mostu na Soči, kjer je v starem jedru že od začetka šolskega leta vzpostavljena nova prometna ureditev. Pester program je privabil obiskovalce, predvsem najmlajše.* ***Foto: Tjaša Maurič***

Pobudi se je ponovno pridružila ***Občina Tolmin*** in skupaj s ***Posoškim razvojnim centrom*** (PRC), ***Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Tolmin*** (SPVCP) in ***Zavodom za kulturo, šport in mladino Občine Tolmin*** pripravila zanimiv program za vse generacije. Osrednji dogodek, ki so ga pomagali soustvariti tudi učitelji ***OŠ Dušana Muniha Most na Soči***, se je 20. septembra odvijal na Mostu na Soči, uradno pa ga je odprla podžupanja v funkciji županje **Maša Klavora**. Razlog za izbiro tega prostora je bila nova prometna ureditev, ki je bila že v začetku septembra vzpostavljena med staro in novo šolo na Mostu na Soči ter širši okolici (več o tem lahko preberete v prispevku *Na Mostu na Soči imajo šolsko ulico* na strani 25). Kako pomembna je varnost otrok v prometu, je na dogodku poudaril komandir Policijske postaje Tolmin **Boris Zorko**.

Za motorni promet zaprt prostor so tega dne zasedli večinoma otroci, ki so bili navdušeni tako nad dogajanjem kot nad slastnimi palačinkami. V ustvarjalnih delavnicah, ki jih je pripravila ***Mala hiša***, so izdelovali smerokaza, ki bosta mimoidoče opozarjala, da je pravzaprav v tem kraju vse blizu; svoj prostor sta dobila pred šolo in ob parkirišču pri Modreju. Poleg tega so bili prav oni tudi glavna komisija, katerih talnih iger si želijo na območju, ki je zaprto za motorni promet. Te bodo na tla »prelili« likovniki in tako polepšali šolsko okolico. Otroci so svoje spretnosti preizkusili na kolesarskem poligonu, kjer so vozili pod budnimi očmi učiteljic in predstavnika SPVCP. V popravljalnici so popravljali kolesa, v izmenjevalnici pa je kar nekaj kolesarske in druge športne opreme tega dne dobilo novega lastnika.

Zdravstveni dom Tolmin je izvajal test hoje, kjer je lahko vsakdo preizkusil, kakšna je njegova fizična kondicija. Odraslim je bil namenjen izlet z električnimi kolesi; pod vodstvom izkušenega vodnika so se udeleženke preizkusile, s kakšno lahkoto se lahko povzpnejo tudi do višje ležečih krajev, če pri tem pomaga elektrika.

V okviru ETM je potekal tudi *Pešbus*, ki je med 19. in 30 septembrom »vozil« v Tolminu in na Mostu na Soči; v ***OŠ Franceta Bevka Tolmin*** so učenci v spremstvu prostovoljcev prihajali po štirih varnih poteh, v mostarsko OŠ pa po varni poti iz Modreja. Otroci so pomen trajnostne mobilnosti in varnosti v prometu spoznavali tudi s pomočjo kvizov, ki

Utrinki

dnik Društva slovenskih pisateljev je obiskoval šole po Sloveniji in bil večkrat tudi v Baški grapi. Tako je v Stržišču že leta 1956 govoril mladincem, leta 1962 pa je bil slavnostni govornik na odprtju nove šole. Na podbrški šoli je bil trikrat, v Hudajužni večkrat.

Bevkova domačija se je že sramežljivo nastavljala soncu, ko so se pohodniki iz Baške grape zlili s cerkljanskimi. Med okušanjem še toplih *pejtičk* so pričakali kulturni program z nagovori organizatorjev. Gostili so tudi pesnico **Lilijano Homovec** in mlado pevko **Mijo Ambrožič**. Kakšno je bilo vzdušje pri Volarjevih v času Bevkovega odraščanja, smo začutili iz branja uvodnega dela črtice Mlečni zob, ki jo je teatralno prebral član KTT DBD **Cveto Zgaga**. Navdušila je še pokušina kruha z zaseko iz Bevkove peči, pritegnil pa jih je tudi mojster izdelovanja čevljev **Aleš Kacin** iz Žirov.

Olga Zgaga, članica KTT DBD

TUDI LETOS SO SE S SPOMINSKIM POHODOM *poklonili duhovniku* **Vinku Kobalu***, ki je na duhovnih vajah z mladimi velikokrat prehodil pot od Stržišča do Črne prsti in nazaj.* ***Foto: Jerca Dakskobler***

SPOMINSKI POHOD PO POTEH DUHOVNIKA VINKA KOBALA

Baška grapa – Že 21. leto zapored se je na prvo avgustovsko soboto v Stržišču zbrala vesela družba, ki se je želela s spominskim pohodom pokloniti duhovniku **Vinku Kobalu**. Ta je na duhovnih vajah z mladimi velikokrat prehodil pot od Stržišča do Črne prsti in nazaj. Na poti z Rodice na Črno prst je vsakič znova daroval mašo v »naravni katedrali«, kjer so nekaj let nazaj postavili tudi obnovljen križ.

V vasi Rut je družbo 11 pohodnikov z domačo zaseko in sirom pričakala pobudnica pohoda **Dorica Dakskobler**. Po prijetnem klepetu pod vaško lipo je sledilo bogoslužje, ki ga je v tamkajšnji cerkvi daroval domači župnik **Danilo Kobal**.

Pohodniki so se vračali po drugi poti mimo obnovljene kapelice na Rajtlnu. Iz Stržišča so se odpeljali v Hudajužno, kjer jih je v okrepčevalnici Zver čakala enolončnica. Tu so se s simboličnim darilom zahvalili pobudnici. Ob tem pa naj omenimo še to, da sta bila tudi tokrat z nami vodnik **Jožko Dakskobler** in pohodnik **Jože Lazar** iz Zavratca.

Predno je vsak odšel na svoj dom, so nas pozdravile še dežne kaplje. Na preteklih pohodih so bile tudi vremenske razmere različne – od mraza, vetra in dežja do žgočega sonca. Vedno so pohodniki imeli občutek, da jih je gospod Vinko

jih je pripravil ***Nacionalni inštitut za javno zdravje***, ter poučnih predstav, ki so jih gledališčniki uprizorili po šolah in vrtcih.

Vse dejavnosti so bile za udeležence brezplačne, saj sta sredstva zanje zagotovila Občina Tolmin in PRC (slednji v okviru projekta *Remobil*).

Mateja Kutin, lokalna koordinatorka ETM, Posoški razvojni center

Šolsko leto 2022/2023 v številkah

Z začetkom šolskega leta 2022/2023 je 1. septembra na območju tolminske občine šolski prag prvič prestopilo skupaj 88 prvošolcev v treh osnovnih šolah (OŠ) s podružnicami.

Tako kot doslej je tudi letos največ, in sicer 482 učencev sprejela centralna ***OŠ Franceta Bevka Tolmin*** v skupno 23 oddelkih. Še 42 učencev imajo v treh oddelkih podružnične šole (PŠ) v Volčah in po 25 v dveh kombiniranih oddelkih na Kamnem ter petih oddelkih ***PŠ za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami*** v Tolminu. V centralni šoli ***OŠ Dušana Muniha Most na Soči*** je 290 učencev razdeljenih v 15 oddelkov, dva kombinirana oddelka PŠ Dolenja Trebuša obiskuje 28 učencev, dva kombinirana oddelka PŠ Podmelec 19 učencev in dva kombinirana oddelka PŠ Šentviška Gora skupaj 20 učencev. V vrtec na Mostu na Soči je na današnji dan vpisanih 79 otrok, v Podmelcu 18, na Šentviški Gori 21 in v Dolenji Trebuši 26. Vseh učencev na ***OŠ Simona Kosa Podbrdo*** je letos 36, v podružnični vrtec pa je vpisanih 17 otrok.

V skupaj 15 oddelkov ***VVZ Ilke Devetak Bignami Tolmin*** je vpisanih 231 otrok, od tega 137 v oddelke v centralni stavbi v Tolminu in 42 v stavbi šolskega centra, 30 jih imajo v podružnici v Volčah in 22 na Volarjih. Edina srednja šola v Posočju ***Gimnazija Tolmin*** letos beleži skupaj 209 dijakov, kar je 11 več kot lani, zadovoljni pa so tudi z 59 na novo vpisanimi.

Vse tri posoške občine pa s poukom pokriva ***Glasbena šola Tolmin***. Letos imajo na petih oddelkih (Bovec, Kobarid, Most na Soči, Podbrdo in Tolmin) vpisanih 352 učencev, ki bodo obiskovali pouk predšolske vzgoje, glasbene oziroma plesne pripravnice ali pa enega od 18 glasbil, petja ali plesa.

Špela Kranjc

LETOŠNJE PRVOŠOLCE *je v Tolminu in na Mostu na Soči med drugimi obiskala podžupanja v funkciji župnje* **Maša Klavora**, *v Podbrdu pa jih je pozdravil podžupan* **Tomaž Štenkler**. ***Foto: arhiv Občine Tolmin***

S slovesnostjo obeležili 120. obletnico rojstva Maksa Pirnika

Dvorana Glasbene šole (GŠ) Tolmin je 6. oktobra gostila slovesnost ob 120-letnici rojstva pomembnega tolminskega skladatelja, zborovodje in glasbenega pedagoga **Maksa Pirnika**. Prireditev je naslov *Nebes modrina sega do obzorja* dobila po enem od verzov iz pesmi *Smrt v Brdih*, za katero je napisal glasbo. Pri organizaciji so moči združili ***Občina Tolmin***, ***Javni sklad RS za kulturne dejavnosti*** (JSKD) - ***Območna izpostava Tolmin***, ***GŠ Tolmin***, ***OŠ Franceta Bevka Tolmin***, ***Gimnazija Tolmin*** in ***Zavod za kulturo, šport in mladino Občine Tolmin***, v njihovem imenu pa sta polno dvorano pozdravili ravnateljica GŠ Tolmin **Maja Klanjšček** in podžupanja v funkciji župnje **Maša Klavora**. V pogovoru z moderatorko in njegovo nekdanjo dijakinjo **Natalijo Gorščak** so se Pirnika spomnili njegov umetniški sopotnik **Evgen Bavčar**, prav

Utrinki

spremljal »od zgoraj«. Cvetje, nabrano ob poteh pohoda, so tudi letos položili na Vinkov grob v Stržišču.

Urška K. Mavrar, udeleženka pohoda

VRVEŽ NA STRŽIŠKARSKEM SEJMU

Stržišče – Po dvoletnem času praznine sta Kulturno tehnično turistično Društvo Baška dediščina (KTT DBD) in Krajevna skupnost (KS) Stržišče ponovno povabila na tradicionalno prireditev Stržiškarski sejem. Nekdanji sejemski dan, ki je potekal vsako prvo nedeljo po sv. Lovrencu (10. avgusta), je v župnijski kroniki izpričan že leta 1884. Na ta dan so se veselili zaključka najtežjih kmečkih opravil – hribovske košnje, žetve pšenice ter setve repe in ajde. Danes se sejem v tej idilični vasici pod Črno prstjo ohranja kot srečanje krajanov in izseljencev, v vse večjem številu pa ga, predvsem zaradi dobre promocije, odkrivajo pristnih in domačnostnih prireditev željni obiskovalci od vsepovsod. Tudi tokrat jih je več kot polovico prišlo iz krajev izven Baške grape. Na presenečenje organizatorjev je bilo med njimi tudi lepo število italijansko, nemško ali kako drugače tuje govorečih. Tako se je zopet pokazalo, da sta gostoljubnost in odprtost domačinov v vsesplošnem pomanjkanju pristne komunikacije še posebej cenjena.

STRŽIŠKARSKI SEJEM *– Čudovit, ravno prav sončen 14. avgust je napolnil vas pod Črno prstjo.* ***Foto: Cveto Zgaga***

Osrednji gost, slovenski dramski igralec, humorist, moderator **Konrad Pižorn - Kondi,** je dodobra nasmejal občinstvo. Spremljevalni program, razpršen v prostor krog in krog doma krajanov, je zadovoljil vse generacije. Otroci so uživali ob napihljivih igralih, nekateri so se preizkušali na plezalni steni. Stojnice so po stari sejemski navadi ponujale domače dobrote, izdelke in promocijsko gradivo s ponudbo za raziskovanje še vedno naravnopristnih lepot teh in sosednjih krajev. Promocijski plakati so razkrivali mlade, domače ustvarjalce z lesom, ki ga to območje ponuja v obilici. Pritegnila je stalna razstava »Naše šole …«. Mnogi so poskusili uloviti srečo z nakupom srečke. Pečene dobrote pa so jim dale moči za sprostitev ob plesni glasbi ansambla Damačica. Predvsem pa je bilo veliko stiskov rok, naključnih srečevanj, pogovorov in vsemogočih brbotanj ugodja.

Olga Zgaga, članica KTT DBD

MNOŽICA OBISKOVALCEV**, ki so napolnili dvorano tolminske glasbene šole, je nedvomno pokazatelj, da je spomin na skladatelja, zborovodjo in glasbenega pedagoga* **Maksa Pirnika** *še vedno živ, čeprav bo prihodnje leto minilo 30 let od njegove smrti.* ***Foto: Špela Kranjc

TRADICIONALNO OKTOBRSKO VRAČANJE PASTIRJEV Z VISOKOGORSKIH PAŠNIKOV** je letos drugič simbolično pospremil FRIKAFest, v katerega so organizatorji združili nekdanja Kmečki praznik in Praznik frike. Poteza se je izkazala za odlično, saj je dvodnevni dogodek na prizorišča v Tolminu znova privabil številne obiskovalce od blizu in daleč.* ***Foto: 2Lindens *(arhiv Turizma Dolina Soče)*

tako nekdanji dijak **Zdravko Duša** in družinska prijateljica **Katica Drobne**. Njegove zborovske skladbe so izvedli ***otroški** in **mladinski pevski zbor OŠ Franceta Bevka Tolmin*** in ***Komorni zbor Musica Viva Tolmin***, samospev *Evici v spominsko knjigo* pa je zapela učenka GŠ Tolmin **Zarja Kavčič**. Pirnik je ob spominih in glasbi zaživel tudi ob posnetkih iz arhiva ***RTV Slovenija***, ki so bili predvajani med prireditvijo.

Množica obiskovalcev, ki so napolnili dvorano, je nedvomno pokazatelj, da je spomin na Pirnika še vedno živ, čeprav bo prihodnje leto minilo že 30 let od njegove smrti. Kot je bilo večkrat izpostavljeno, je bil Makso Pirnik pedagog, ki je znal svojim dijakom s posebnimi metodami poučevanja razširjati miselna in duhovna obzorja ter jih očetovsko spremljati na njihovih življenjskih poteh. Bil je intelektualec, ki je bil nenehno v stiku s sodobnimi evropskimi estetskimi in umetniškimi tokovi in je na ta način izrazito presegal miselne ter ideološke omejitve svojega časa in okolja. In bil je glasbenik, saj je bila po njegovem mnenju prav glasba najkrajša in najpopolnejša pot do razumevanja najvišjih spoznavnih resnic človeškega obstoja.

Njegova zborovska dela so zbrana v novi notni zbirki, ki jo je letos izdala tolminska območna enota JSKD. O nastanku zbirke je spregovorila vodja izpostave **Silva Seljak**, svoje uredniško delo in dosedanje publikacije Pirnikovih del pa je predstavil **Mitja Gobec**. Zbirka pomeni dragocen prispevek na področju zborovskih publikacij, saj prinaša izbrana Pirnikova dela za otroške, mladinske, ženske, moške in mešane zborovske sestave ter ga bo na ta način približala zborovskim pevcem sedanjega časa.

Matej Kavčič, Občina Tolmin

FRIKAFest je v Tolmin privabil številne frikoljube

Po friki je v Tolminu zadišalo 7. in 8. oktobra. Dva tradicionalna praznika, *Kmečki praznik* in *Praznik frike* sta kot *FRIKAFest* obiskovalce navdušila že drugič. FRIKAFest je simbolično praznik kulinarike in kmetij na Tolminskem, saj se prav sredi oktobra pastirji vračajo z visokogorskih pašnikov, kjer so v majhnih skupnostih na planinah vse poletje sirili mleko.

Letošnji FRIKAFest se je začel v petek popoldne v starem mestnem jedru, kamor je ***Tolminski muzej*** povabil na pogovore o stavbni dediščini Zgornjega Posočja, nato pa so obiskovalci prisluhnili starim receptom, kulinarični delavnici, skeču Zatminska kamarnca in glasbenemu večeru z **Markom Stankovićem**.

***NOVA IGRALA NA TOLMINSKI BRAJDI** razveseljujejo predvsem najmlajše otroke in njihove starše.*

Festival se je nadaljeval v soboto zjutraj, ko so zaživele številne stojnice lokalnih izdelkov in pridelkov. Na parkirišču za kinogledališčem je svoj prostor našel tradicionalni Kmečki praznik. Tam je potekala razstava in prodaja plemenske živine, najmlajši pa so se razveselili razstave malih živali in menaže s ponijema ***Ranča Pelance***. Tekom dopoldneva je v Kinogledališču Tolmin sledila razstava najboljših sirov in delavnica Sir in vino s **Tonijem Gomiščkom**. ***Kulturno društvo podeželskih žena Gornjega Posočja*** je korak stran, na dvorišču Hotela Dvorec pripravilo srečelov ter razstavo in degustacijo pit v okviru državnega tekmovanja v peki pit. V bližini so se številni obiskovalci ustavljali ob natančnih in unikatnih maketah senikov **Pavla Četrtiča**, v svoje prostore pa je znova povabil tudi Tolminski muzej, in sicer na razstavo *Čevlji za praznik in vsakdan*.

Staro mestno jedro Tolmina je ves čas festivala preplavljal vonj po friki. Na trgu so se odvijale delavnice, nastopila je tudi ***Folklorna skupina Razor***. Ob 17. uri pa se je začelo zares – tekmovanje v pripravi frike z degustacijo namreč. Šest skupin je na trgu pripravljalo friko in jo obiskovalcem dajalo na ocenjevanje, nazadnje pa je zmagala ekipa ***Kluba tolminskih študentov***. Festival se je zvečer zaključil s koncertom skupine ***Flirrt***.

Občina Tolmin**, **Kmetijska zadruga Tolmin**,* zavod ***Turizem Dolina Soče**, **Posoški razvojni center ter številne organizacije, podjetja in društva so združili moči in še enkrat dokazali, da je s sodelovanjem mogoče pripraviti res poseben dogodek v čast lokalni tradiciji in kulinariki. Festival se je odvijal v sklopu projekta *Lokalno - Urbano - Povezovalno*, katerega vodilni partner je ***LAS Dolina Soče***, sofinancirata pa ga Republika Slovenija in Evropska unija iz *Evropskega sklada za regionalni razvoj.*

Andreja Jurkovič, Turizem Dolina Soče

Otroško igrišče na Brajdi prenovljeno

Otroško igrišče na Brajdi je začetek novega šolskega leta pričakalo v sveži podobi. ***Občina Tolmin*** se je namreč sredi julija lotila načrtovanega preurejanja tega dela športnega parka pri košarkarskem igrišču. V skladu z idejno zasnovo arhitekta mag. **Tomaža Krušca** je igrišče dobilo tri nove otočke raznolikih lesenih igral, ki so se jih razveselili predvsem otroci najmlajših starostnih skupin in njihovi starši.

Besedilo in foto: Špela Kranjc

UČITELJICE OŠ KOBARID TINA FRATINA, DAMJANA NANUT IN IRENA STERGAR so v okviru programa Erasmus obiskale OŠ Mertojak v Splitu. Pristope in zamisli, ki so jih pridobile ob spremljanju pouka, že s pridom vnašajo v svoje delo. ***Foto: arhiv OŠ Mertojak***

NA PRVI INFONTANI, KI JE POTEKALA V ZAČETKU SEPTEMBRA, je sodelovalo 15 klubov in društev, ki v tolminski občini izvajajo programe za otroke. Na enem mestu so lahko spoznali številne možnosti za kakovostno preživljanje prostega časa.

KOBARIŠKE UČITELJICE NA OBISKU V SPLITU

Split (Hrvaška) – Učiteljice iz OŠ Simona Gregorčiča Kobarid smo sredi septembra v okviru programa Erasmus obiskale OŠ Mertojak v Splitu, ki je prav tako vključena v Erasmusove dejavnosti. Učitelji in učenci so nas sprejeli z odprtimi rokami in nam predstavili življenje ter delo na šoli, ki jo obiskuje več 550 učencev.

V prvi razred vstopijo s šestimi leti, njihovo osnovnošolsko šolanje pa traja osem let. Pouk zaradi prostorske stiske poteka v dveh izmenah, imajo učilnico na prostem in šolski vrt. Otroci so umirjeni, vodljivi in prisrčni ter do vseh spoštljivi. Prav takšni so tudi njihovi učitelji. Način vzgojno-izobraževalnega dela na Hrvaškem je podoben našemu, zato že s pridom vnašamo in uporabljamo pristope in zamisli, ki smo jih pridobile ob spremljanju pouka. Vesele smo, da nam je bila omogočena ta nepozabna izkušnja.

Ko se boste kdaj sprehajali po parku Mertojak, ne bodite preveč presenečeni, če boste videli otroke, kako plešejo naš slovenski ples Ob bistrem potočku je mlin.

Irena Stergar, učiteljica na OŠ Simona Gregorčiča Kobarid

INFONTASTIČNA INFONTANA

Tolmin – Šolski zvonec je ponovno zazvonil in s tem naznanil tudi začetek dejavnosti kakovostnega preživljanja prostega časa otrok v občini Tolmin. Dejavnosti, v katere se otroci lahko vključijo v popoldanskem času, je veliko. Na Zavodu za kulturo, šport in mladino (KŠM) Občine Tolmin smo se zato skupaj z Društvom prijateljev mladine Tolmin odločili za organizacijo dogodka, na katerem lahko vse te možnosti spoznajo. Dogodek Infontana, ki je pri fontani v Tolminu potekal 5. septembra, je postregel s predstavitvijo športnih klubov in društev, ki izvajajo programe za osnovnošolske otroke. Poleg vseh informacij o njihovem izvajanju, so se udeleženci v dejavnostih lahko preizkusili kar na licu mesta; lahko so metali na koš, se preizkusili v atletskem poligonu, smučali na simulatorju smučanja, udarili s teniškim loparjem, odigrali igro nogometa …

Na prvi izvedbi Infontane je sodelovalo 15 klubov in društev, ki izvajajo programe za otroke – od športnih klubov, modelarjev in planincev, tabornikov, skavtov, gasilcev do Male hiše, ki deluje v okviru Zavoda KŠM Tolmin. Otroci so se lahko posladkali tudi s slastnimi palačinkami izpod rok strica Pepeta in se prepustili poslikavi obraza. Skupaj smo jim pričarali čudovit, informativen in fontastičen jesenski dan.

Besedilo in foto: Marina Laharnar, vodja mladinskih programov, Zavod KŠM Tolmin

PRENOVA PLANINSKE KOČE

Planina Razor – Upravni odbor Planinskega društva (PD) Tolmin se je po neuspešni prijavi na razpis za energetsko sanacijo koč, ki ga je objavilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, odločil, da nujna vzdrževalna dela v koči na planini Razor opravimo z lastnimi sredstvi. Z deli smo začeli že konec aprila, takoj ko je bila cesta do koče prevozna.

Obnova elektroinštalacij je bila izvedena tudi zaradi izboljšanja požarne varnosti koče, dotrajanost pa je botrovala zamenjavi vodovodnih instalacij. V celotni koči so bile nameščene varčne svetilke in varčne vodovodne armature. Koča na planini Razor nima vodnega vira; potrebe zagotavlja kapnica, zato je potrebno varčno ravnanje z vodo. Z namestitvijo pomivalnega stroja v novem prostoru – pomivalnici posode – bo omogočen velik prihranek vode. Ker projekt elektrifikacije koče z vključitvijo v javno elektroomrežje ni uspel, smo se odločili za prenovo sončne elektrarne. Stara je bila namaščena že pred 23 leti in ni več zagotavljala dovolj energije.

Z VELIKIMI NAPORI IZVAJALCEV DEL IN PROSTOVOLJCEV** iz PD Tolmin so prenovili kočo na planini Razor.* ***Foto: Miljko Lesjak

Koča na planini Razor se nahaja na stičišču pomembnih planinskih poti: Slovenske planinske transverzale, Evropske pešpoti E7, Slovenske geološke poti in daljinske pohodniške poti Salzburg–Trst. Z obiskom smo zadovoljni; letos so se vrnili tudi tuji planinci. Če bo vreme lepo, bo koča do konca oktobra odprta ob sobotah in nedeljah. Jesen je v gorah najlepša, zato vabljeni.

Milena Brešan, predsednica PD Tolmin

mmg
proizvodno trgovsko podjetje d.o.o.

V našo ekipo vabimo NOVEGA SODELAV-CA/KO za
VODENJE GOZDNE PROIZVODNJE

DELOVNO MESTO OBSEGA vodenje, načrtovanje in skrb za uresničitev plana gozdne proizvodnje ter pridobivanje novih poslov.

PRIČAKUJEMO VI. ali VII. izobrazbo gozdarske smeri, izkušnje na primerljivem delovnem mestu.

NUDIMO redno zaposlitev s 4-mesečnim poskusnim delom, razgibano delo na terenu in v pisarni.

PRIJAVE: info@mmgles.com

Več na:
www.mmgles.com

Življenje ob meji

Tezo, da je življenje ob meji bogastvo, določena zgodovinska poglavja v hipu sesujejo. Danes se prepričujemo, da smo presegli kulturne, politične in družbene razlike, ki so nekaj desetletij delile posoški in italijansko-furlanski svet, kjer svoj obstoj in pravice iščejo slovenski rojaki v 18 občinah.

Na žalost si moramo eni in drugi priznati, da priložnosti na območju obmejnega prostora Zgornjega Posočja, Benečije, Terske in Kanalske doline ter Rezije z izjemo družabnih srečanj zaradi vrste vzrokov nismo izkoristili. Čeprav se prostor geografsko in narodnostno dopolnjuje, se zdi, da smo kot neposredni sosedje bistveno bolj oddaljeni od drugih rojakov v matični domovini. Ne poznamo se dovolj.

Posoški razvojni center in zamejski tednik *Novi Matajur* želita na straneh *SOČAsnika* to praznino vsaj simbolično popraviti z medijskim sodelovanjem – poročanjem o lepotah in tegobah življenja v zamejstvu. S prenosom aktualnih vsebin bralcem iz Posočja in okrepitvijo dvosmerne komunikacije upamo, do bomo odpirali vrata sodelovanju, ki nas ne bi zgolj duhovno polnilo, temveč bi sčasoma ponujalo trajnostne priložnosti za (narodnostni) obstoj predvsem mlajših generacij. Turizem, za katerega ni razloga, da se praktično izgubi na vrhu Kolovrata, je lahko prva takšna dejavnost.

Mateja Kutin in **Blaž Močnik**

»Tvegamo, da se zaustavi tisti proces normalizacije odnosov«

Slovenska kulturno-gospodarska zveza (SKGZ) je ena od dveh krovnih organizacij Slovencev v Italiji (druga je ***Svet slovenskih organizacij***), katere zgodovinska dediščina temelji na vrednotah slovenskega upora proti fašizmu in je dejavna že skoraj 70 let. Od vsega začetka se zavzema za skladen razvoj avtohtone slovenske jezikovne manjšine v Italiji, njeno notranjo povezanost in uveljavljanje njenih pravic. Deluje tudi na Videmskem, kjer si je stalno prizadevala, da bi bila slovenska skupnost priznana in na različne načine spodbujala družbeno-gospodarski razvoj. Od pomladi SKGZ na Videmskem vodi **Antonio Banchig**, univerzitetni diplomirani politolog in novinar Novega Matajurja. Na čelu pokrajinskega odbora krovne organizacije je nasledil **Luigio Negro**, pred katero pa sta SKGZ na Videmskem vodila **Jole Namor** in pokojni **Viljem Černo**, terski Čedermac. V nadaljevanju lahko preberete, kaj je za SOČAsnik povedal Banchig.

Kakšen je danes položaj Slovencev na Videmskem oziroma stanje v dolinah na tem obmejnem pasu nasploh?

Glavna težava je izredno slabo demografsko stanje. V Nadiških dolinah, kjer je bilo v 50. letih 20. stoletja več kot 20 tisoč prebivalcev, živi danes približno pet tisoč ljudi. V Terskih dolinah jih je manj kot tisoč, podobno je v Reziji. V Kanalski dolini ima občina Naborjet-Ovčja vas prav tako manj kot tisoč prebivalcev, v občini Trbiž jih je približno štiri tisoč. K stalnemu padanju prispevata tudi pomanjkanje delovnih mest in izseljevanje mladih. Treba je upoštevati, da živimo na precej razpršenem ozemlju, naše majhne občine pa nimajo dovolj moči, da bi same pripravile razvojne načrte. Jasno je, da se brez primernih ukrepov postavlja vprašanje nadaljnjega obstoja teh skupnosti, s tem pa tudi Slovencev na Videmskem.

ANTONIO BANCHIG *od pomladi vodi* ***Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo*** *na Videmskem.* ***Foto: Tjaša Gruden***

Sicer imamo Slovenci v teh krajih veliko kulturnih društev in smo na splošno izredno dejavni, raba slovenskega jezika oziroma narečij pa se izgublja oziroma je njihova raba skromna. Asimilacijski pritisk je bil v obmejnem pasu Videmske pokrajine velik vse povojno obdobje, svojo šolo, dvojezično šolo v Špetru, kjer smo se lahko šolali tudi v slovenščini, pa smo dobili šele sredi 80. let. Te možnosti v drugih dolinah še vedno nimajo oziroma vprašanje še ni dokončno rešeno. V Kanalski dolini si že več kot 20 let prizadevajo za sistemsko rešitev za izvedbo pouka slovenskega jezika. V zadnjih letih so začeli projektno uvajati večjezični italijansko-slovensko-nemško-furlanski pouk, oktobra letos pa je z ministrstva prišla uradna vest, da bo z naslednjim šolskim letom končno stekla uradna faza eksperimentacije, ki naj bi trajala pet let.

Kakšna je vloga SKGZ danes?

Še naprej si prizadeva za uveljavitev naših pravic in vsestransko rast naše skupnosti – ne samo na kulturnem, kjer je naš utrip zelo živahen, kar dokazuje tudi cela vrsta izredno odmevnih in kakovostnih prireditev, temveč tudi na gospodarskem področju. Nujno je treba ciljati na razvoj trajnostnega turizma in primarnega sektorja. Na tem področju dosega zelo dobre rezultate kmečka zveza, pogrešamo pa bolj dejavno prisotnost ***Slovenskega deželnega gospodarskega združenja***. Pred nami je pomembno obdobje, saj bo na razpolago več sredstev za naložbe v okviru državnega programa za razvoj perifernih območij. Italija je namreč Benečijo uradno uvrstila med taka območja in SKGZ se namerava dejavno vključiti v ta proces oziroma posredovati svoje predloge ter pričakovanja občinam oziroma novi ***Skupnosti gorskega območja Nadiža in Ter***, ki bo s tega vidika imela vodilno vlogo.

Kako gledate na čezmejno sodelovanje, še zlasti s sosednjim Posočjem?

Sodelovanje s Posočjem, kjer sta prav turizem in primarni sektor veliko bolj razvita kot pri nas, je ključno za našo prihodnost, žal pa je tega še vedno premalo. Tega se pri SKGZ dobro zavedamo, tako da bomo tudi sami skušali spodbuditi stike in sodelovanja. Pred časom smo dali pobudo za srečanje med ***Lokalno akcijsko skupino Ter Nadiža*** in ***Posoškim razvojnim centrom***. Prav tako je naš cilj, da bi se tudi Benečija, Rezija in Kanalska dolina vključile v projekt *Evropske prestolnice kulture.*

Pred kratkim so bile parlamentarne volitve. Kaj pomeni zmaga desnice za Slovence v Italiji, predvsem za tiste na Videmskem?

Zmaga desnice je bila sicer pričakovana, kar zadeva manjšine, ne samo našo, pa močna prevlada najbolj desne politične opcije ni dobra novica. Slovenci imamo sicer spet svojo predstavnico v senatu, **Tatjano Rojc**, ki ji je izvolitev v parlament omogočila ***Demokratska stranka***, in računamo, da

bo tudi v novem mandatu skušala doseči čim več. Vsi pa bomo morali biti pozorni na to, da ne izgubimo že pridobljenih pravic. Tudi tu na Videmskem, kjer je desnica presegla 50 odstotkov glasov prav v vseh občinah, tvegamo, da se zaustavi tisti proces normalizacije odnosov med večino in slovensko skupnostjo, ki je zaznamoval zadnje desetletje oziroma obdobje po vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Še vedno sicer obstajajo določene skupine ljudi, predvsem v Terski dolini in Reziji, ki vztrajno zatrjujejo, da tu pri nas Slovencev ni in da naša narečja niso slovenska, temveč staroslovanskega izvora, niso pa več tako vplivne kot nekoč.

Pripravila: Tjaša Gruden, Novi Matajur

Skrb vzbujajoča zmaga

Slavje stranke ***Bratov Italije*** na italijanskih parlamentarnih volitvah glede na napovedi ni bilo presenečenje. Vseeno pa je triumf skrajne in sredinske desnice največji v povojnem času Italije, vendarle nekakšna novost. V slovensko zamejsko skupnost vnaša nemir, saj je skorajšnja koalicija tudi v obmejnem območju Videmske pokrajine povsod požela absolutno večino.

Vodenje nove vlade bodo prevzeli Bratje Italije na čelu s populistično vodjo **Giorgio Meloni**. Volilna podpora presega 50 odstotkov glasov v vseh 18 občinah (tudi v Čedadu), v katerih je slovenska jezikovna manjšina zaščitena. V nekaterih občinah celo presega 60 odstotkov (v Dreki, Prapotnem, Tavorjani, Nemah, Tipani, Trbižu in Reziji).

Za odločen zasuk v desno lahko najdemo številne vzroke. Državljani so od zadnjih volitev doživeli številne pretrese (pandemijo, tri sestave vladnih večin in njihov klavrni konec s predčasnimi volitvami ter rusko invazijo Ukrajine). Pomembno spremembo je prinesla spremenjena zakonodaja s krčenjem števila poslancev in senatorjev ter drugačno sestavo volilnih okrajev.

Demokratska stranka bolje, toda ...

Pomemben dejavnik je večja volilna apatičnost, saj je udeležba v obmejnih občinah močno upadla, še

TATJANA ROJC *je vnovič izvoljena slovenska senatorka.* ***Foto: arhiv Novega Matajurja***

posebej na območjih z nižjimi povprečnimi dohodki na prebivalca. Če je bilo pokrajinsko povprečje skoraj 67-odstotno, so v Sovodnji, Reziji in Podbonescu komajda presegli 55-odstotni delež. Padec je bil v primerjavi z zadnjimi volitvami ponekod skorajda desetodstoten, kar je več od državnega povprečja in podobno udeležbi na jugu. Špeter je bil s 70 odstotki edina občina, kjer je bila volilna udeležba višja od deželnega povprečja.

Bratje Italije so v večini primerov prejeli blizu ali celo presegli 30 odstotkov, v nekaterih primerih 40 (Dreka, Naborjet-Ovčja vas, Tipana, Trbiž, Tavorjana). Z dosežki so sicer ošibili stranko ***Liga***, ki pa ima ponekod še vedno dvomestno podporo. ***Demokratska stranka***, ki je vnovič omogočila izvolitev slovenske senatorke **Tatjane Rojc**, je sicer utrdila položaj v primerjavi s prejšnjimi volitvami. Več kot 20-odstotno podporo je dobila v Fojdi in Bardu.

To ni konservativna desnica

Furlanijo - Julijsko krajino bo v poslanski zbornici zastopalo osem predstavnikov, v senatu pa bodo štirje senatorji, kjer bo Rojčeva edina predstavnica dežele v opozicijski klopi. Zmaga Melonijeve predstavlja pomemben korak nazaj, s prstom pa je pokazala tudi na nekatere slovenske politike, ki so pozdravili slavje desne koalicije. Kot pravi Rojčeva, *»Melonijeva ni konservativna liberalna desnica, je tista skrajna desnica, ki je bila proti vrnitvi Narodnega doma v Trstu Slovencem in katere predstavniki so že objavljali, da so proti Slovencem ter da se bodo trudili, da bodo najprej krčili vsa finančna sredstva za slovensko manjšino v Italiji in tudi finančna sredstva za italijansko manjšino v Sloveniji in na Hrvaškem.«*

Melonijeva se vsaj za zdaj neposredno ob slovensko manjšino v Italiji (še) ni dregnila, temveč je vprašanja prepustila njenim deželnim somišljenikom, ki so že opozorili nase.

Blaž Močnik, Novi Matajur

POMANJKANJE GASILCEV OGROŽA POGOJE ZA VARNO DELO *obstoječega osebja in posledično varnost območja Čedada in zamejskih dolin.* ***Foto: arhiv Novega Matajurja***

Čedad in Benečija ostajata brez gasilcev

Kronično kadrovsko pomanjkanje pomembnih javnih služb izven videmskega središča utegne imeti tudi usodne posledice za tamkajšnje prebivalce. Potem ko je Dežela Furlanija - Julijska krajina zaprla prvo intervencijsko točko nujne medicinske pomoči v Čedadu, varnost ogroža tudi prekinitev dejavnosti ***Gasilske brigade Čedad***.

Konec septembra je zato gasilski sindikat ***CO.NA.PO*** povzdignil glas. *»Konec je potrpljenja,«* so zapisali in razglasili *»stanje vznemirjenosti«* zaradi prepogostega zaprtja stalne čedajske gasilske brigade, pripravljajo pa tudi stavko na deželni ravni, če bodo njihove zahteve naletele na gluha ušesa. *»Skoraj leto dni je bila brigada zaprta prepogosto,«* je opozoril deželni sindikalni tajnik **Christian Fumagalli**, ki je obenem spomnil, da bi moralo biti po ministrskem odloku vseh gasilcev čedajske zasedbe 28. A morajo najbolj pogosto na pomoč centrali v Vidmu ali na druge konce Videmske pokrajine, kjer nadomeščajo kronično pomanjkanje osebja. Skrb vzbujajoče stanje je sindikat večkrat opomnil deželnemu poveljniku. *»Do danes pa tudi ob poročilih ni bilo podanega konkretnega odgovora, ki bi lahko rešil težavo.«*

Podžupan Čedada **Roberto Novelli** je postavil več poslanskih vprašanj o dogajanju, odgovor regionalnega štaba gasilske brigade pa ni najbolj spodbuden: manjka namreč kar približno 200 gasilcev, s čimer so ogroženi pogoji za varno delo obstoječega osebja in posledično varnost območja Čedada in zamejskih dolin.

V sindikatu še opozarjajo, da je bila ustanovitev čedajske brigade nujna tudi za zagotovitev tehnične pomoči prebivalcem Benečije. *»Samo pomislite na vse intervencije ob nedavnih poplavah in toči ali na zamude pri reševanju, ki se lahko zgodijo, če bi morale za razpršena gorska naselja skrbeti enote iz Vidma. Za odziv zdaj porabimo 20 minut, kar je še razumen čas, v nasprotnem primeru bi trajalo eno uro.«* Zato sindikat opozarja, naj odgovorni ukrepajo danes, da ne bo jutri že prepozno.

Blaž Močnik, Novi Matajur

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Posoški razvojni center *(SOČAsnik)* v sodelovanju z ***Zadrugo Novi Matajur*** in novinarji tednika *Novi Matajur* prispeva k spoznavanju čezmejnega prostora, krepi povezanost in medsebojno sodelovanje. S tem namenom je konec minulega leta tudi uspešno kandidiral na javnem razpisu. Izvedbo projekta *Čez Sočo v Benečijo in nazaj* sofinancira ***Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu***.

Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Pestra jesen in podeželje – v sožitju že od nekdaj

Živahen preskok v drugo polovico leta je bil za lokalno skupino LAS Dolina Soče, ki deluje in domuje pod streho Posoškega razvojnega centra, pričakovan. Zato nas niti hitri obrati v zadnjih mesecih niso vrgli iz tira.

Če česa, potem se zagotovo ni manjkalo sestankov, partnerskih srečanj, še najmanj pa zanimivih in poučnih dogodkov, kjer ste lahko skupaj z nami širili svoj pogled in izvedeli marsikaj zanimivega ter poučnega. Kdor je želel, je lahko v tem času spoznal tudi veliko primerov dobrih praks ali prelistal naš novi katalog *Lesarji doline Soče*, ki je nastal v sklopu istoimenskega projekta.

Pregled vidnejših dejavnosti različnih projektov

Hiter pregled pravi, da smo v zadnjem trimesečju poskrbeli za 15 vidnejših dogodkov (izobraževanj/delavnic/izdaje promocijskega materiala itd.). Ker pa se bo takšnih in podobnih dogodkov do konca leta zvrstilo še kar nekaj, vas vabimo, da spremljate spletni in FB-strani ***LAS Dolina Soče*** ali ***Posoškega razvojnega centra***.

Ribiška hiša *(BREKA2)* – Kal - Koritnica (Ribiška hiša)

Niz brezplačnih delavnic na temo spoznavanja lokalnih rib, tehnike ribolova, kulinarike in vplivov okolja na življenje rib:

- 27. 8. 2022, *Spoznavanje rib in osnov muharjenja*;
- 28. 8. 2022, *Osnovna izdelava umetnih muh za muharjenje*;
- 23. 9. 2022, *Pomen ribolova in uporaba lokalnih ribjih vrst v kulinariki*;
- 7. 10. 2022, *Vplivi okolja na življenje rib in ribolov*.

Vzpostavitev pogojev za EKO regijo BO JA – Kobarid (Zelena hiša)

- 9. 9. 2022, predstavitev projekta udeležencem zaključnega dogodka študijskega krožka *Skupnostni učni sonaravni vrt Narava nas uči - Vrt kot celosten organizem*.
- 19. 9. 2022, sodelovanje pri izkustveni delavnici *Možnosti pridelovalnih sistemov za naravno vrtičkarstvo*.
- 23.–24. 9. 2022 (Kobarid), 20.–22. 10. 2022 (Bovec), 27.–28. 10. 2022 (Kanal), 12. 11. 2022 (Kobarid), *Zavestna ustvarjalnica žive kuhinje s hranljivimi, lokalnimi sestavinami*.

KobaRiba2 – Kobarid (trg)

- 1. 10. 2022, *Jestival okusov in umetnosti z vključeno pokušino ribjih izdelkov*.

Lokalno - Urbano - Povezovalno – Bovec, Breginj in Tolmin

- 13. 8. 2022, razstava in ocenjevanje sirov na *Čomparski noči*;
- 31. 8. 2022, *Dan travništva in pašništva na Bovškem*;
- 3. 9. 2022, dan filcanja *FELTING FEST* v Bovcu
- 7. in 8. 10. 2022, *FRIKAfest* – festival frike;
- 15. 10. 2022, odprtje nove trgovine z lokalno ponudbo v Breginju.

Lesarji doline Soče – Kanal, Kobarid, Tolmin

- Oktober 2022, *Leseni izdelki danes in jutri* – predstavitev projekta in lesenih kulis na *Jestivalu*, *Čilijadi*, *FRIKAfestu* in na zaključni delavnici v Bovcu;
- Oktober 2022, izid istoimenskega kataloga in pridobitev štirih reklamnih panojev.

AGRA 2022

Na mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu *AGRA 2022*, ki je potekal od 20. do 25. avgusta v Gornji Radgoni, se je tudi letos predstavil Sektor za ribištvo, ki deluje pod okriljem ***Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano*** (MKGP). Letošnjo kampanjo so poimenovali Najokusnejše zgodbe naših voda. V okviru tega so lahko obiskovalci pokušali sveže pripravljene slovenske ribe in druge lokalno pridelane ribje proizvode. Poleg tega so v sklopu spremljajočega dogajanja na svojem razstavnem prostoru pripravili predstavitev dobrih praks črpanja sredstev *Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo*. Najodmevnejše projekte so predstavili predstavniki vseh štirih LAS, ki so v preteklem programskem obdobju koristili omenjena sredstva – poleg ***LAS Dolina Soče***, še ***LAS Gorenjska košarica***, ***LAS Istre*** in ***LAS Posavje***. Naš LAS je tokrat predstavljal šest projektov: *Ribiška hiša*, *Soča skozi objektiv*, *ProRibKA*, *RIB'CA*, *Učna pešpot ob Tolminki* in *RIBAsador*.

MED PREDSTAVITVIJO IZBRANIH PRIMEROV DOBRIH PRAKS LAS DOLINA SOČE *je predstavnica Posoškega razvojnega centra* **Meta Pajer** *poudarila, da je LAS Dolina Soče v programskem obdobju 2014–2020 »iz ESPR skupno pridobila nekaj manj kot 1.500.000 evrov sredstev za izvajanje 19 projektov, od katerih je devet projektov že zaključenih in tudi izplačanih.« **Foto: arhiv LAS Dolina Soče***

Drobnica prva v boju proti zaraščenosti in zadnja po uporabi izdelkov

V želji po dvigu prepoznavnosti izdelkov iz drobnice in tehnološkem razvoju ovčerejskih kmetij za ustvarjanje kakovostnih proizvodov je nastal projekt *Iz drobnice*. Ta se, kot je pojasnil koordinator projekta **Peter Domevšček**, dotika reje, predelave in izdelave končnega produkta. Poleg štirih LAS se v projekt kot partnerji vključujejo ekološki rejci drobnice in lokalna društva; rejci so vključeni predvsem s kmetijskimi naložbami, ostali pa z razvojno-promocijskimi programi. *»Na območju LAS Dolina Soče se ključne dejavnosti odvijajo na Bovškem, kjer bomo posodobili eno sirarno in za potrebe omenjenih kmetov nabavili hladilno prikolico za prevoz živil iz mesa drobnice. Razvijali bomo nove produkte Iz drobnice in jih prek kulinaričnih dogodkov*

IZ DROBNICE

predstavili javnosti,« pojasnjuje Domevšček in dodaja, da bodo ob tem spletli tudi kakšno vez med potrošniki in ekološkimi rejci drobnice.

Kot kaže, se prijavitelji dobro zavedajo, da sodi ovčereja med tiste kmetijske panoge, ki sicer ponuja zelo kakovostne proizvode, vendar so ti premalo cenjeni in prepoznavni. *»Medtem ko potrošniki veselo nakupujejo razne vrste mesa masovne proizvodnje v hipermarketih, se na pašnikih pase drobnica, brez krmil in drugih rastnih stimulansov. Ta drobnica najpogosteje ne pristane na naših krožnikih, kar je z vidika samooskrbe, kratkih dobavnih verig in kakovosti prehranjevanja slabo,«* opozarja projektni koordinator ter spomni, da je ovčereja tudi najboljši »čistilec« nekakovostnih kmetijskih površin.

Vzpostavitev pogojev za EKO regijo BO JA

Če nas na ***LAS Dolina Soče*** vprašate, ali se bo EKO regija vzpostavila, bomo brez dvoma odgovorili: *»Ja, seveda! EKO regija bo zaživela in živela.« Po besedah* vodje projekta **Grete Černilogar** gre za projekt sodelovanja, ki *»nas povezuje, dela ustvarjalne in nas polni z navdihi. Z njim postavljamo temelje za ekološko regijo, ki bo delovala na Biosfernem območju Julijske Alpe, zato ji tudi rečemo EKO regija BO JA.«*

V septembru so namreč že stekle prve projektne dejavnosti. Med zanimivejše se je v tem času zapisala dvodnevna izkustvena delavnica z naslovom *Zavestna ustvarjalnica žive kuhinje s hranljivimi, lokalnimi sestavinami*, ki je v drugi polovici septembra v sodelovanju ***Posoškega razvojnega centra*** z ***Občino Kobarid*** in ***Javnim zavodom Triglavski narodni park*** potekala v kobariški Zeleni (Pepčevi) hiši.

V sklopu ustvarjalnice so udeleženci pod vodstvom **Alexandre Pi Bachel** spoznavali svoje notranje svetove, odkrivali štiri stebre zavestnega jedca, primerjali živo hrano z neživo, se spraševali, zakaj ljudje varčujemo pri hrani, preverili lastno organiziranost in spregovorili o pomembnosti izbire kakovostne hrane. V praktičnem delu je nato 16 navdušenih udeležencev zavihalo rokave in pripravilo okusne jedi iz ekološko pridelanih sestavin, ki jih je prispevala partnerica v projektu **Viktorija Črv** z ekološke kmetije na Prapetnem Brdu. S skupnimi močmi so tako nastali namazi iz maslenega fižola in karamelizirane rdeče pese, s proseno kašo nadevana jabolka, polnjene hokaido buče in druge okusne jedi.

Pripravila: Tatjana Šalej Faletič

Foto: arhiv LAS Dolina Soče

Omenjene projekte in dejavnosti LAS Dolina Soče sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz različnih EU-skladov (EKSRP, ESRR in ESPR).

Utrinki

PRIHODNJE LETO SVETOVNI FESTIVAL PRAŽENEGA KROMPIRJA V BOVCU

Bled – Festivala praženega krompirja, ki ga na sto in en način pripravlja več kot sto ponudnikov, se tradicionalno udeležuje nekaj tisoč obiskovalcev. Tem je na ta dan pražen krompir na voljo brezplačno.

Med gosti letošnjega 22. svetovnega festivala, ki je potekal prvo septembrsko soboto na Bledu, je bil tudi župan Občine Bovec **Valter Mlekuž**. Ta se je odzval povabilu blejskega župana **Janeza Fajfarja** in predsednika Društva za priznanje praženega krompirja kot samostojne jedi **Staneta Menarda** ter to priložnost izkoristil tudi za srečanje s posameznimi županskimi kolegi in pripravljavci praženega krompirja.

Ob zaključku festivala je od predsednika omenjenega društva prejel uradno zastavo festivala, ki so jo sneli z občinske stavbe. S tem je bovški župan tudi uradno prevzel gostovanje 23. svetovnega festivala praženega krompirja. Ta naj bi se prvi konec tedna v septembru 2023 ob podpori Občine Bovec odvijal v Bovcu, za organizacijo dogodka pa bo predvidoma poskrbelo tudi Turistično društvo Bovec.

Da bo to izjemen dogodek za Bovško, je že na letošnji Čomparski noči nakazovalo veliko povpraševanje na stojnici, kjer so praženi krompir ponujali kot samostojno jed.

Milan Štulc

TRUDILI SO SE, A NARAVA JE BILA MOČNEJŠA

Baška grapa – Od 23. do 25. septembra se je odvijal 17. Festival Odmevi dediščine, ki je bil tako lokacijsko kot programsko zelo raznovrsten, podprla pa ga je tudi Občina Tolmin. V petkovem večeru je Kulturno tehnično turistično Društvo Baška dediščina (KTT DBD) v Podbrdu gostilo primorsko premiero dokumentarnega filma Tržaške prikazni, o besedah in vetru v življenju Dušana Jelinčiča. Po predvajanju je stekel zanimiv pogovor s scenaristom **Robertom Šabcem**, režiserjem **Dušanom Moravcem**, producentom in direktorjem fotografije **Matjažem Mrakom**, poznavalcem Jelinčičeve besede **Igorjem Škamperletom** ter pisateljem, novinarjem in alpinistom **Dušanom Jelinčičem**.

DEL PROGRAMA 17. FESTIVALA ODMEVI DEDIŠČINE *se je moral umakniti pod streho, tretji dan pa so ga odplaknili nalivi.*

V Kampu Šorli na Koritnici je v sobotnem popoldnevu otroke in starše očarala pevka **Damjana Golavšek**. Kulturni program s projekcijo ob deseti obletnici vzpostavitve tematske poti Na svoji zemlji je z ljudsko pesmijo in instrumentalno spremljavo obogatil Ansambel Naši fantje. Nagovoru predsednice KTT DBD **Alenke Zgaga** je sledilo razmišljanje avtorice tematske poti **Nadje Valentinčič Furlan**.

V vetrovalni je **Toni Obid** pod naslovom Kako smo potovali nekoč na ogled postavil del svoje zbirke voznih redov. Zveza organizacij za tehnično kulturo Posočje Tolmin je v okviru dne ZOTK predstavila delovanje svojih društev. KTT DBD, tudi član zveze, je poskrbelo za odkritje informacijske table pionirjem zmajarstva na Slovenskem in v nekdanji Jugoslaviji – domačinom **Ivanu Brovču**, **Mirku Šorliju**, **Ladu Erženu** in **Ivanu Mraku**, ki so že od ustanovitve člani Društva za prosto letenje Posočje. Festivalski dan je razpotegnil v noč glasbenik **Anže Šuštar**.

Nedeljski program ob Ravtarskem potoku je onemogočilo deževje. Projekt Oživitev tolmuna tehnične dediščine, ki naj bi bil predstavljen, bo javnosti predan v prihodnje.

Besedilo in foto: Olga Zgaga, KTT DBD

Novo brezplačno spletno orodje – dobrodošla pomoč

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) in ***Fakulteta za zdravstvo Univerze na Primorskem*** sta vzpostavila spletno stran www.pkmo.si, ki lahko delavcem in delojemalcem predstavlja pomembno pomoč pri premagovanju težav, s katerimi se soočajo zaradi svojega delovnega okolja. Spletno orodje deluje na način, da posameznik ali delodajalec izpolni vprašalnik in na podlagi tega dobi priporočila, ki bodo prilagojena njegovim delovnim pogojem. Nasveti med drugim zajemajo ergonomske ukrepe, usmeritve za aktivne odmore in navodila za razbremenilne položaje telesa.

Skrb za obvladovanje psihosocialnih tveganj na delovnem mestu pa lahko okrepimo z nasveti tehnik sproščanja in vizualizacije ter prepoznavanjem reakcij na hud stres in stresne motnje v delovnem okolju ter sindroma izgorelosti in nespečnosti. Vsi nasveti so nazorno prikazani z ilustracijami in fotografijami.

Kostno-mišična obolenja (KMO) in psihosocialna tveganja (na primer stres) pri delu so že desetletja glavni vzrok zdravstvenega absentizma, dolgotrajne odsotnosti z dela, delovne invalidnosti in prezgodnjega upokojevanja delavcev. *»Analiza stanja kaže, da se pojavnost kostno-mišičnih obolenj in duševnih stresnih motenj v Sloveniji iz leta v leto povečuje, prav tako se podaljšuje povprečno trajanje ene bolniške odsotnosti. Zato je toliko bolj dobrodošlo novo spletno orodje, ki vključuje nabor ukrepov za preprečevanje novih in obvladovanje obstoječih kostno-mišičnih obolenj in psihosocialnih tveganj na delovnem mestu,«* je ob izdaji spletnega orodja poudarila vodja projekta dr. **Ticijana Prijon** z NIJZ.

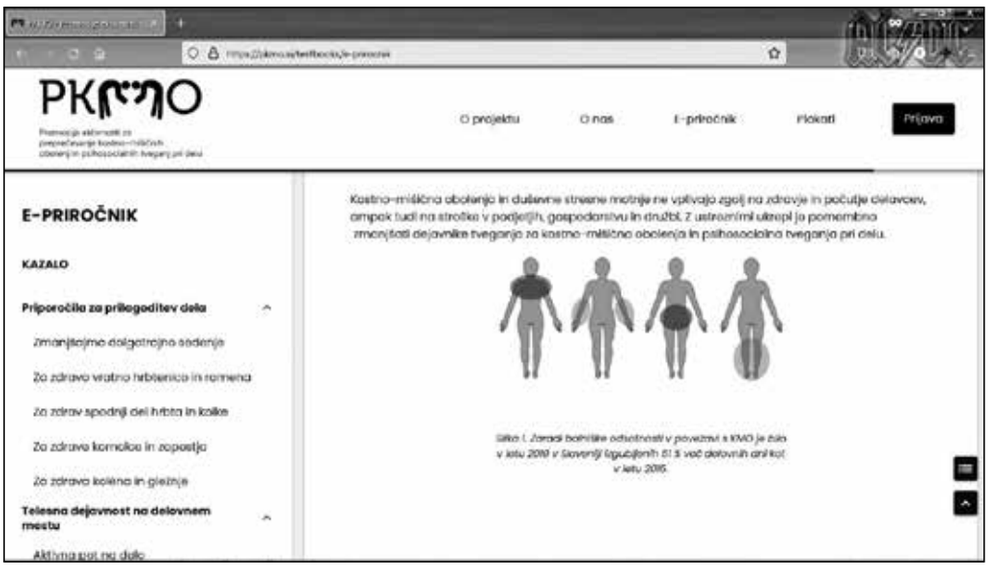

WWW.PKMO.SI *je brezplačno spletno orodje, ki vključuje nabor ukrepov za preprečevanje in obvladovanje obstoječih kostno-mišičnih obolenj ter psihosocialnih tveganj na delovnem mestu.* ***Foto: posnetek zaslona***

Kostno-mišična obolenja so deloma posledica sprememb, povezanih s staranjem, v veliki meri pa so posledica nezdravega načina življenja in neprilagojenega dela, debelosti, nezadostne telesne dejavnosti in dolgotrajnega sedenja. Pri dolgotrajnih obremenitvah, kot so ponavljajoči se gibi, dolgotrajna prisilna drža telesa, uporaba sile in točkovni pritiski na telo, se manjše poškodbe kopičijo ter lahko privedejo do trajnih okvar kostno-mišičnega sistema.

NIJZ, OE Nova Gorica

Utrinki

14. FESTIVAL POHODNIŠTVA V DRUŽBI KULTURNE DEDIŠČINE IN LOKALNIH DOBROT

Posočje – V Zeleni hiši v Kobaridu smo 9. septembra z ogledom filma Naš Triglav in odprtjem fotografske razstave **Andreja Trošta** otvorili Festival pohodništva Dolina Soče. Letos je bila posebna pozornost namenjena ohranjenim zgodbam doline – tako vojni dediščini kot tudi bogati zgodovini iz ostalih zgodovinskih obdobij.

V treh tednih je bilo izvedenih več kot 15 organiziranih vodenih pohodov; če bi bilo vreme naklonjeno, bi jih izpeljali kar 25. V sklopu spremljevalnega programa je potekalo v Kanalu predavanje **Silva Kara**, v Bovcu pa projekcija filma Daulagiri je moj Everest, zmagovalnega filma letošnjega Festivala gorniškega filma. Festival pohodništva se je v sodelovanju s Tolminskim muzejem zaključil 2. oktobra na dan odprtih vrat spominske cerkve Sv. Duha v Javorci.

V OKVIRU LETOŠNJEGA FESTIVALA POHODNIŠTVA *je organizatorjem kljub neugodnemu vremenu uspelo izpeljati 15 organiziranih vodenih pohodov.* ***Foto: Alenka Zgaga***

Pri Festivalu pohodništva že vrsto let sodelujejo številna društva in organizacije, ki vsak s svojim delčkom zgodbe sestavljajo čudovito pohodniško doživetje.

Andreja Jurkovič, TIC Kobarid

PUŠELJC GORSKIH TEKOV. Foto: Cveto Zgaga

29. TEK NA ČRNO PRST

Podbrdo–Črna prst – Na prvo septembrsko soboto je v organizaciji Planinskega društva (PD) Podbrdo potekal 29. tek Ivana Anderleta na Črno prst. Pod soorganizacijo so se podpisali Atletska zveza Slovenije, Gorska reševalna služba – postaja Tolmin in Občina Tolmin.

Na startno listo se je vpisalo 85 tekmovalcev in 20 tekmovalk. Tudi letos se svoji gori niso izneverili domači tekači. Na njenih grbastih plečih se jih je potilo kar osemnajst, tudi **Peter Čufer**, edini udeleženec vseh tekov, in **Milojka Čufer**, ki je tekla enkrat manj. Najmlajši udeleženec je bil 12-letni **Mark Obid**, najstarejši pa **Srečko Beguš**. Predsednik PD Podbrdo **Tomaž Štenkler** jih je po zgledu starterja iz leta 1970 pospremil na pot z besedami: *»Punce in pobje, zdej pa le pejta!«*

Nenehno vzpenjajočo se traso do cilja pred Domom Zorka Jelinčiča na Črni prsti je prvi premagal **Urban Jereb** iz Žirov (52:49). Tesno sta mu sledila **Simon Alič**, Nanos Podnanos (54:37) in **Matjaž Miklošа**, KGT Papež (56:36). Dosedanji rekord – 47:46 – ni padel. Odlične so bile ženske: **Nuša Mali**, KGT Papež (59:27), **Dominika Zupančič Valant**, Šmarnogorska naveza (1:01:12) in **Varineja Drašler**, Nanos Podnanos (1:05:19). Malijeva je dosegla najboljši zabeležen čas tekačic v dosedanji zgodovini teka.

Tek je bil prvič umeščen na koledar prvenstva Slovenija Vertikal 2022, zato je v sodniški komisiji delovala tudi Atletska zveza Slovenije. Že tradicionalno je dopolnjeval Pokal primorskih gorskih tekov, od leta 2013 pa se še ni izneveril tudi Pušeljcu gorskih tekov (Kopačnica–Blegoš–Kopačnica, tek na Ratitovec, GM4O in tek na Črno prst).

V sončnem dnevu so se podelitve medalj in pokalov odvile na športnem igrišču v Podbrdu, kjer je tamkajšnje športno društvo poskrbelo za spremljevalni program, Kulturno tehnično turistično Društvo Baška dediščina pa za stojnico s promocijskim gradivom.

Olga Zgaga, PD Podbrdo

NOGOMETNI KLUB TOLMIN Z NOVIM VODSTVOM

Tolmin – Konec avgusta je v Tolminu potekal volilni občni zbor Nogometnega kluba (NK) Tolmin. Po štirih mandatih oziroma šestnajstih letih vodenja kluba se je s predsedniškega položaja poslovil **Mitja Taljat**. Med njegovim predsednikovanjem je klub doživel številne uspehe in se v sezonah 2014/2015 in 2015/2016 od nastopanja v Primorski nogometni ligi prebil celo do druge slovenske nogometne lige (SNL), v zadnjih letih pa je vedno v vrhu tretje SNL.

Vlogo predsednika NK Tolmin je za naslednji mandat prevzel dosedanji član klubskega upravnega obora **Žan Isakoski Drole**. Kot glavne cilje svojega mandata je navedel posvečanje delu z mladimi nogometaši v nogometni šoli Hidria Tolmin, dokončanje finančne sanacije kluba, nadaljevanje izboljšanja infrastrukturnih pogojev za delovanje kluba in seveda željo po vnovični uvrstitvi v drugo SNL s člansko ekipo TKK Tolmin.

Upravnemu odboru kluba so se pridružili tudi nekateri novi člani, in sicer **Nika Gerbec**, **Klemen Jarc**, **Jernej Kenda**, **Iztok Levpušček**, **Mojca Perdih** in **Igor Šturm**; v upravnem odboru pa poleg avtorja besedila delujejo še **Peter Kavčič**, **Andrej Jelinčič**, **Marko Štrukelj**, **Dimitrij Šulin** in **Mitja Taljat**.

Besedilo in foto: Tadej Feregotto, član Upravnega odbora NK Tolmin

MITJA TALJAT JE PO ŠTIRIH MANDATIH OZIROMA 16 LETIH VODENJA KLUBA *predsedniški položaj NK Tolmin predal dosedanjemu članu klubskega upravnega obora* **Žanu Isakoskemu Droletu**.

V MOŠTVU EVROPSKIH PRVAKOV TUDI DVA NAŠA LETALSKA MODELARJA

Prilep (Makedonija) – Letošnje petdnevno evropsko prvenstvo v prostoletečih modelih je potekalo v drugi polovici avgusta. Na prvenstvu je nastopilo 79 tekmovalcev iz skupno 26 držav. Slovensko reprezentanco so v kategoriji F1A sestavljali trije člani – med njimi dva Primorca **Anže Gaberšček** in **Matija Hrast**, oba iz Modelarskega kluba Tolmin (MKT) ter **Boštjan Bagari** iz Aerokluba Murska Sobota.

Tekmovanje je potekalo v vročem dnevu z zahtevnimi termični pogoji. Vsi trije reprezentanti so se po redem delu (sedmih »turnusih«) uvrstili v finale tako imenovanega *»flyoff«*. V prvem finalu je nastopilo 19 tekmovalcev; od moštvene konkurence le reprezentanci Češke in Slovenije. Končni boji za odličja so potekali dan kasneje ob sončnem vzhodu, ko je slovenska reprezentanca prepričljivo zmagala in prejela naziv ekipni evropski prvak.

UTRINEK Z EVROPSKEGA PRVENSTVA V PROSTOLETEČIH MODELIH *– Moštveni evropski prvak v kategoriji F1A je postala tričlanska slovenska reprezentanca, ki sta jo zastopala kar dva predstavnika Modelarskega kluba Tolmin, in sicer* **Anže Gaberšček** *ter* **Matija Hrast**. ***Foto: Monika Rutar***

Stojan Pirih, zastopnik MKT

Datum	Kraj	Prireditev	Informacije
21. 10. (17.00)	**KOBARID**, knjižnica	**Ure pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica Kobarid: 05/38-90-191
27. 10. (18.00)	**TOLMIN**, kinogledališče	**Sodobno starševstvo: značilnosti, problemi in dileme; predavateljica dr. Vesna Godina Vuk**	Klub zdravljenih alkoholikov Tolmin, Teja Kumar: 031-479-296
28. 10. (17.00)	**BOVEC**, knjižnica	**Ure pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica Bovec: 05/38-86-030
28. 10. (18.00)	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Povratna vozovnica z Andrejem Vojetom: Pod morjem okoli sveta**	KCK Tolmin: 05/38-11-538
29. 10. (19.00)	**TOLMIN**, kinogledališče	**Plesno-gledališka predstava: Naši tastari pravjo tako**	KD FS Razor, Nataša Hvala: 051-602-326
2. 11.	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Planinski večer z Jano Čarga: Novejše raziskave in dosežki tolminskih jamarjev**	PD Tolmin
8. 11. (18.00)	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Duševne stike – lahko pomagam?; predavateljica dr. Špela Hvalec**	Klub zdravljenih alkoholikov Tolmin
9. 11. (17.00)	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Ure pravljic z Lisico Mico**	KCK Tolmin: 05/38-11-538
11. 11. (17.00)	**BOVEC**, knjižnica	**Ure pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica Bovec: 05/38-86-030
12. 11.	**KRN**	**Pohod spomina 1918–2022**	PD Tolmin (M. Kokošin): 031-890-079
15. 11. (16.00)	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Papirni Hokus pokus:** • **delavnica izdelave papirja,** • **ustvarjanje iz ročno izdelanega papirja.** (obe delavnici sta namenjeni mladim od 10 do 17 let, obvezne prijave)	05/38-11-538, tolmin@kcktolmin.si
18. 11. (17.00)	**KOBARID**, knjižnica	**Ure pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica Kobarid: 05/38-90-191
19. 11.	**ŠENTVIŠKA PLANOTA**	**Pohod ... po stezicah, ki so včasih bile**	PD Tolmin (V. Pagon): 041-261-075
22. 11. (16.00)	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Papirni Hokus pokus:** • **delavnica izdelave papirja,** • **ustvarjanje iz ročno izdelanega papirja.** (obe delavnici sta namenjeni mladim od 10 do 17 let, obvezne prijave)	05/38-11-538, tolmin@kcktolmin.si
23. 11. (17.00)	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Ure pravljic z Lisico Mico**	KCK Tolmin: 05/38-11-538
25. 11. (17.00)	**BOVEC**, knjižnica	**Ure pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica Bovec: 05/38-86-030
25. 11. (18.00)	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Povratna vozovnica z Davidom Stegujem: predstavitev knjige potopisnih vtisov Zakaj pa ne?**	KCK Tolmin: 05/38-11-538
27. 11. (17.00)	**MOST NA SOČI**, OŠ	**Jubilejni koncert MePZ Zdravko Munih Most na Soči z gosti**	Bogdan Brišar: 041-459-150
29. 11. (18.00)	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Viljem Gogala: POTopis;** Potopisno predavanje in predstavitev knjige	KCK Tolmin: 05/38-11-538
2. 12. (17.00)	**KOBARID**, knjižnica	**Ure pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica Kobarid: 05/38-90-191
3. 12.	**KANAL**	**Pohod na Jelenk** (787 m n. m.)	PD Tolmin (S. Boljat): 051-622-962
4. 12.	**KRASJI VRH**	**Miklavžev pohod na Krasji vrh** (1.773 m n. m.)	PD Tolmin (N. in D. Gaberšček): 031-868-031
6. 12. (16.00)	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Papirni Hokus pokus:** • **delavnica izdelave papirja,** • **ustvarjanje iz ročno izdelanega papirja.** (obe delavnici sta namenjeni mladim od 10 do 17 let, obvezne prijave)	05/38-11-538, tolmin@kcktolmin.si
7. 12. (17.00)	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Ure pravljic z Lisico Mico**	KCK Tolmin: 05/38-11-538
7. 12.	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Planinski večer z Miljkom Lesjakom: Gorski reševalci v zadnjih štirih letih**	PD Tolmin
9. 12. (17.00)	**BOVEC**, knjižnica	**Ure pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica Bovec: 05/38-86-030
13. 12. (16.00)	**TOLMIN**, Knjižnica CK Tolmin	**Papirni Hokus pokus:** • **delavnica izdelave papirja,** • **ustvarjanje iz ročno izdelanega papirja.** (obe delavnici sta namenjeni mladim od 10 do 17 let, obvezne prijave)	05/38-11-538, tolmin@kcktolmin.si
16. 12. (17.00)	**KOBARID**, knjižnica	**Ure pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica Kobarid: 05/38-90-191

V rubriki *Koledar prireditev* objavljamo izključno prireditve, ki nam jih posredujete v uredništvo (na telefonski številki **05/38-41-502** ali **05/38-41-510**, na e-naslov: **socasnik@prc.si**). Informacije za objavo v naslednji številki *SOČAsnika* sprejemamo **do 30. novembra 2022**. Objavili bomo tiste prireditve, ki se bodo **odvijale po 16. decembru 2022**.

Objava v Koledarju prireditev je **brezplačna**. Namenjena je informiranju prebivalcev, ne pa oglaševanju prireditev ali organizatorjev. Objavljamo samo naslednje podatke: datum in uro, kraj, naslov prireditve, kontaktnega organizatorja ter telefonsko številko ali e-naslov ali spletno stran. Če želite v SOČAsniku podrobneje najaviti prireditev v obliki članka, oglasa ali oglasnega sporočila, so vam informacije na voljo na spletni strani ***www.prc.si/socasnik/dodatno/cenik-oglasevanja***.

Za morebitne spremembe pri posameznih prireditvah, ki nastanejo po zaključku redakcije, ne odgovarjamo.

POPOLNA ZAPORA CESTE KOBARID-ŽAGA

Direkcija RS za infrastrukturo nadaljuje z rekonstrukcijo ceste med Kobaridom in Žago v dolžini 620 metrov. Izvajalec del ***Kolektor CPG*** sporoča, da bo zaradi zahtevnosti gradnje potrebna **popolna zapora odseka od 24. oktobra 2022 do predvidoma januarja 2023**.

Obvozi bodo urejeni:

- za vsa vozila čez mejne prehode Predel, Učja in Robič;
- za osebna vozila, manjše avtobuse in lažji tovorni promet po lokalni obvozni cesti od Industrijske cone Kobarid oziroma Napoleonovega mostu mimo Kampa Lazar do Trnovega ob Soči in obratno.

Predvidene so vmesne prekinitve (na 14 dni).

O aktualnih informacijah boste obveščeni po sredstvih javnega obveščanja. ■